

Bundel - Commissie Waterveiligheid en Waterketen van 21 mei 2025

Agenda bijlagen

Technische vragen en antwoorden commissie WVK 21 mei 2025

- 01 Opening, vaststelling agenda
 - Oproepbrief commissie WVK 21 mei 2025
 - Concept agenda commissie WVK 21 mei 2025
- 02 Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen
 - Toezeggingenlijst commissie WVK 21 mei 2025
- 03 Mededelingen
- 03.a Terugkoppeling Unie commissies
- 04.B Besprekstukken
- 04.B.01 Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009
 - Voorstel: Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009
 - Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2026 GR Slibverwerking (DMS: 2423568)
 - Bijlage 2: Slibverwerking jaarstukken 2024 (DMS: 2423569)
 - Bijlage 3: Controleverklaring jaarrekening 2024 GR Slibverwerking (DMS: 2423571)
 - Bijlage 4: Reactie VV GR Slib Ontwerpbegroting 2026 (DMS: 2423574)
- 04.B.02 Voortgang project Waterzuivering Vergulde Hand (presentatie)
 - Presentatie voortgang WVK en duurzaamheid
- 04.H Hamerstukken
- 05 Ingekomen stukken
 - De ingekomen stukken worden niet besproken tenzij er (dringende) politieke vragen zijn aan de portefeuillehouder. De deadline voor het stellen van technische vragen is 13 mei 9.00 uur. De antwoorden op deze vragen worden uiterlijk vrijdag 16 mei gepubliceerd.*
- 05.01 Beantwoording schriftelijke vragen BBB, CDA en CU/SGP over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
 - Beantwoording schriftelijke vragen BBB, CDA en CU/SGP over metropoolregio Rotterdam Den Haag
- 05.02 Beantwoording aanvullende schriftelijke vragen van BBB over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
 - Beantwoording aanvullende schriftelijke vragen van BBB over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
- 05.03 Beantwoording schriftelijke vragen WN, PvdA, PvdD en AWP over Vergulde Hand
 - Beantwoording schriftelijke vragen WN, PvdA, PvdD en AWP over Vergulde Hand
- 05.04 Jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland
 - Aanbiedingsbrief bij jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland
- 05.05 Beantwoording brief Stichting Groeiend Verzet
 - Beantwoording brief Stichting Groeiend Verzet
- 06 Rondvraag en sluiting

Agenda commissie WVK 21 mei 2025

Bespreekpunten
AWP 04.B.01 Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 De tarieven van HVC voor het verwerken van het slib uit de waterzuiveringen zijn de afgelopen jaren fors gestegen, blijkt uit het voorstel over de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking . Een stijging van ongeveer een derde in drie jaar tijd. Dat scheelt Delfland ongeveer € 3,5 mln per jaar. De GR heeft daarom gevraagd naar een prognose voor de komende jaren. Vraag: Welke stijging voorziet Delfland in de komende jaren? Wat wordt hiervoor in de begrotingen opgenomen? Antwoord: HVC heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd aan een slibdrooginstallatie (SDI) voor verwerking van het slib van de nieuw toetredende waterschappen. Zolang de SDI nog niet in gebruik is, maakt HVC extra kosten voor het laten verwerken van het slib van deze waterschappen bij derden. Deze meerkosten zijn middels een tijdelijke toeslag op het slibverwerkingstarief van HVC verrekend met de deelnemende waterschappen. Dit heeft in '24 en 25 een tijdelijke verhoging veroorzaakt. Delfland verwacht in de komende jaren dus niet meer zo'n forste stijging als de afgelopen twee jaar. Het vastgestelde prijsbeleid wordt door de CPI-inflatie indexering toegepast. Er is een vijfjaarsprognose afgegeven t/m 2030. Daar houden we aan vast en nemen we op in meerjarenbegroting. Vraag: Als de kosten in de afgelopen jaren zo sterk zijn gestegen, hoe groot is dan het risico dat de kosten ook de komende jaren zullen afwijken van de reguliere inflatie (cpi)? Antwoord: Dit blijft een onzekere factor maar via de GR volgen we dit nauwlettend. Door toenemende ouderdom van de verbrandingsinstallatie zijn ook de kosten en de duur van onderhoud de afgelopen jaren gestegen. Het slibverbrandingsproces heeft een relatief hoge energieconsumptie waardoor hoge energieprijzen een relatief groot effect hebben op de exploitatielasten.
04.B.02 Voortgang project Waterzuivering Vergulde Hand (presentatie) <i>Geen vragen ingediend.</i>
Ingekomen stukken
05.01 Beantwoording schriftelijke vragen BBB, CDA en CU/SGP over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad – Delft – Rotterdam Alexander <i>Geen vragen ingediend.</i>
05.02 Beantwoording aanvullende schriftelijke vragen van BBB over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander <i>Geen vragen ingediend.</i>
05.03 Beantwoording schriftelijke vragen WN, PvdA, PvdD en AWP over Vergulde Hand <i>Geen vragen ingediend.</i>
BBB 05.04 Jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland <i>Let op: Dit is een brief van een externe partij</i>

Vraag: Is het mogelijk om de muskusratenvangers een inventarisatie te laten maken van de aanwezigheid van rivierkreeften tijdens hun werkzaamheden?

Antwoord: Het muskusrattenbeheer binnen het beheergebied van Delfland wordt uitgevoerd door Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden vanuit het samenwerkingsverband

Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland (overeenkomst kosten voor gemene rekening). Binnen de huidige overeenkomst is er geen mogelijkheid om door de muskusrattenbeheerders de aanwezigheid van rivierkreeften te laten inventariseren en deze te laten bestrijden. Dit valt buiten de scope van de overeenkomst voor dit samenwerkingsverband. Het zou ook ten kosten gaan van de inzet voor het beheer van de muskusratten en dat is onwenselijk.

Vraag: Zijn er mogelijkheden om muskusratenvangers actief te betrekken bij het beheer van de rivierkreeftenpopulatie?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag: Wordt dit ook besproken en of ingebracht in de GR Muskusrattenbeheer West- en Midden Nederland?

Antwoord: Bij het verlengen van de overeenkomst in 2024 is dit besproken. Er is toen besloten om het bestrijden van rivierkreeften niet onder te brengen bij het muskusrattenbeheer. Mede omdat de verantwoordelijkheid voor het afvangen van rivierkreeften bij het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ligt. Wel is het scenario besproken dat als op termijn het muskusrattenbeheer succesvol is, en minder inzet vereist, het personele overschot ingezet kan worden voor andere taken, bijvoorbeeld exotenbestrijding. Dat vraagt dan wel een wijziging van de overeenkomst.

Is het mogelijk om de extra kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van deze aanvullende taken in beeld te brengen?

Antwoord: Scenario's en bijbehorende kosten voor het bestrijden van rivierkreeften zijn uitgewerkt in het voorstel "Besluitvorming opties bescherming NEZ tegen vraat van rivierkreeften Delfland" dat is behandeld in de verenigde vergadering van 10 april 2025.

Aan de leden van de commissie Waterveiligheid en Waterketen

DELFT
24 april 2025

ONDERWERP

Oproepbrief extra commissie Waterveiligheid en Waterketen

Geachte leden,

Namens de voorzitter roep ik u op voor de vergadering van de commissie Waterveiligheid en Waterketen. Deze wordt gehouden op **woensdag 21 mei 2025 om 19.30 uur** in het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 te Delft.

De concept-agenda en bijbehorende stukken zijn in de loop van 24 april te raadplegen op uw iPad en gepubliceerd op internet.

De verenigde vergadering vindt plaats op **donderdag 5 juni 2025 om 9.00 uur**.

Als u verhinderd bent om aan de commissievergadering deel te nemen, verzoek ik u vriendelijk daarvan kennis te geven aan Linda Leemborg 06 – 31 64 50 60. U kunt uw bericht ook sturen naar: verenigdevergadering@hhdelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
de secretaris van de commissie Waterveiligheid en Waterketen

J. Kraakman

Concept Agenda Commissie Waterveiligheid en Waterketen

Datum 21-05-2025
Tijd 19:30 - 22:00
Locatie GLH: 0.05
Voorzitter Marcel Vissers VV

Punt	Onderwerp
01	Opening, vaststelling agenda
02	Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen (bijlage: audiotranscript)
03	Mededelingen
03.a	Terugkoppeling Unie commissies
04.B	Bespreekstukken
04.B.01	Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009
04.B.02	Voortgang project Waterzuivering Vergulde Hand (presentatie)
04.H	Hamerstukken
05	Ingekomen stukken <i>De ingekomen stukken worden niet besproken tenzij er (dringende) politieke vragen zijn aan de portefeuillehouder. De deadline voor het stellen van technische vragen is 13 mei 9.00 uur. De antwoorden op deze vragen worden uiterlijk vrijdag 16 mei gepubliceerd.</i>
05.01	Beantwoording schriftelijke vragen BBB, CDA en CU/SGP over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
05.02	Beantwoording aanvullende schriftelijke vragen van BBB over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
05.03	Beantwoording schriftelijke vragen WN, PvdA, PvdD en AWP over Vergulde Hand
05.04	Jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland
05.05	Beantwoording brief Stichting Groeiend Verzet

06 Rondvraag en sluiting

Agendapunt	Titel	Toezegging	Portefeuillehouder	Deadline	Stand van zaken	Afgedaan
Commissie Waterveiligheid en Waterketen 26-03-2025 04.B.02. Voorkeursalternatief Waterzuivering Vergulde Hand	Extra inzage geheime stukken inzien WVH	Portefeuillehouder Tieman heeft toegezegd dat er een extra inzage wordt georganiseerd waarbij de commissieleden de geheime stukken kunnen inzien. Experts zullen hierbij aanwezig zijn om vragen te beantwoorden. Deze inzage vindt plaats voor de VV van 10 april 2025.	Tieman, R.		Het extra inzage moment is geweest op woensdag 2 april 2025.	Ja
Commissie Waterveiligheid en Waterketen 26-03-2025 04.B.01. Presentatie N468	Organiseren werkbezoek N468	Op verzoek van de projectleider peilt de portefeuillehouder de interesse voor een werkbezoek naar de N468. Gezien de interesse van	Ouwendijk, P.			Nee

		de commissie, heeft de portefeuillehouder toegezegd, in samenwerking met de projectleider, een werkbezoek te organiseren.				
Commissie Waterveiligheid en Waterketen 26-06-2024 05.01. Bestuurlijke voortgangsrapportage regionale waterkeringen 2023	Zichtbaarheid en toegankelijkheid van informatie in diagrammen	Pfh Ouwendijk zegt toe in het college rekening te zullen houden met zichtbaarheid en toegankelijkheid van informatie in diagrammen.	Ouwendijk, P.		Het college heeft aangegeven voortaan rekening te houden met de zichtbaarheid en toegankelijkheid van informatie in diagrammen. Bij commissie WVK 26 maart 2025 is geconcludeerd dat de reminder hiermee is afgedaan en dat dit in de toekomst wordt meegenomen.	Ja
Commissie Waterveiligheid en Waterketen	Schriftelijke beantwoording	Pfh Ouwendijk komt in een schriftelijke	Ouwendijk, P.		De antwoorden op de vragen zijn in Ibabs	Ja

11-09-2024 01. Opening, vaststelling agenda	technische vragen	beantwoording op de technische vragen terug.			gepubliceerd bij de stukken van commissie WVK van 13 november 2024 (agendapunt 2 Toezeggingenlijst).	
Commissie Waterveiligheid en Waterketen 26-06-2024 05.02. Beantwoording schriftelijke vragen BBB, CDA, CU/SGP en VVD over lozen op het riool van zeer zorgwekkende door bedrijven	Lozing riool van zeer zorgwekkende stoffen door bedrijven	Pfh Tieman zegt toe dat er einde van dit jaar een handelingsperspe ctief komt over riool overstorten naar de VV.	Tieman, R.	31-03-2025		Nee

Onderwerp	GR Slibverwerking 2009: zienswijze ontwerpbegroting 2026 en kennisname jaarrekening 2024
Versienummer	PFO
Dossiernummer	3641
D&H datum	dinsdag 15 april 2025
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Het college besluit:

De verenigde vergadering te voor te stellen om:

1. de brief aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009, inzake af te zien van het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 (DMS 2423574), ons kenmerk 2423574 vast te stellen.

2) Aanleiding

Delfland is deelnemer in de GR Slibverwerking 2009 (GR).

De Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 (hierna: GR) biedt aan haar:

1. Jaarrekening 2024
2. Ontwerpbegroting 2026

De Jaarrekening 2024, geeft inzicht in de resultaten over het boekjaar 2024.

De GR wenst haar begroting 2026 vast te stellen en doorloopt daartoe de vereiste procedure. Zij biedt daartoe haar ontwerpbegroting voor het jaar 2026 aan ter kennisname, met de mogelijkheid om hier uiterlijk 22 mei 2025 een zienswijze op in te dienen.

De begroting van de GR betreft de kosten van het secretariaat en de ontvangst van garantstellingsprovisie. De kosten voor slibverwerking worden door HVC, die daarvoor door de GR gemandateerd is, rechtstreeks gefactureerd aan de individuele waterschappen en zijn geen onderdeel van deze begroting van de GR.

De begroting van de GR voor 2026 wordt gedragen door acht waterschappen.

3) Beoogd effect

De verenigde vergadering te laten kennisnemen van de ontwerpbegroting 2026 opdat de verenigde vergadering de mogelijkheid heeft bij de GR zienswijzen daarover naar voren te brengen.

4) Kernboodschap

De ontwerpbegroting 2026 van de GR Slibverwerking 2009 wordt ter kennis van de verenigde vergadering gebracht. Aan de verenigde vergadering wordt voorgesteld hierover geen zienswijze naar voren te brengen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Dossiernummer: 3641

In 1990 heeft Delfland samen met andere waterschappen DRSH N.V. opgericht en werd zij mede-eigenaar in de slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht.

Op 19 november 2009 heeft de verenigde vergadering ingestemd met de overname van de aandelen van de gezamenlijke waterschappen in DRSH door HVC, in ruil voor aandelen in HVC. Verder heeft zij ingestemd met de oprichting van, en deelname van Delfland, in de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 en het onderbrengen van het aandeelhouderschap in HVC in deze gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling behartigt het gezamenlijk belang van de deelnemende waterschappen in HVC.

Op 21 november 2019 (dossier 1537) heeft de verenigde vergadering kennisgenomen van het voorstel van de GR om in de aandeelhoudersvergadering van HVC te stemmen met toetreding van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier als aandeelhouder B in HVC onder voorwaarde dat Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier toetreedt tot de GR Slibverwerking 2009. Op 6 mei 2020 heeft het algemeen bestuur van HHNK ingestemd met toetreding tot de GR Slibverwerking 2009.

Op 19 november 2020 (dossier 1946) heeft de verenigde vergadering aan het college toestemming verleent om de bepalingen uit de GR te wijzigen en ingestemd met het voorstel tot toetreding van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en waterschap Zuiderzeeland als aandeelhouder B in HVC en ingestemd met het voorstel voor de investering in de slibdroger en deze te financieren onder de garantstellingsbepaling van artikel 7 van de ballotageovereenkomst aandeelhouders B. De toetreding van de drie waterschappen is met de start van de bouw van de slibdroger, per 2022 geëffectueerd.

Op 18 januari 2024 (dossier 3045) heeft de verenigde vergadering ingestemd met de wijziging van de bepalingen uit de GR conform de ontwerptekst "Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam Slibverwerking 2009 (vierde wijziging)".

Op 21 januari 2025 heeft de verenigde vergadering besloten om af te zien van het indienen van een zienswijze op de ontwerp-kadernota 2026 van de GR Slibverwerking 2009.

6) Regelgeving en Beleid

Op grond van art. 50g van de Wet gemeenschappelijke regelingen, is de GR gehouden om acht weken voorafgaand aan vaststelling, de ontwerpbegroting ter zienswijze aan te bieden aan de algemene besturen van de deelnemende waterschappen. De verenigde vergadering kan haar zienswijze bij het dagelijks bestuur van de GR indienen.

7) Financiën

De kosten van de GR worden gelijk verdeeld over de deelnemers in de GR. Met acht deelnemers bedraagt de bijdrage van Delfland voor het begrotingsjaar 2026 € 7.500,-.

Conform artikel 24 van de GR, staat Delfland garant voor 13,9 % van de leningen die HVC aangaat voor de slibverwerking.
Hierdoor ontvangt Delfland 13,9% van de provisie voor de garantstelling door de GR. Volgens de ontwerpbegroting komt dat voor 2026 neer op een bedrag van € 160.707,-.

Deze bedragen worden opgenomen in de begroting 2026.

Bij de berekening van de garantstelling is uitgegaan van stijging van de garantstelling in verband met de financiering van de bouw van de slibdroger.

8) Duurzaamheid

Dossiernummer: 3641

HVC werkt aan een plan om fosfaat terug te winnen uit as van de slibverbranding. Er worden meerdere scenario's onderzocht. De pilot met Rubiphos was succesvol en wordt opgeschaald naar een demo fase. Inmiddels wordt in samenwerking met ICL uit een deel van het as van de slibverbranding al fosfaat teruggewonnen. De prognose van HVC is om via deze twee verwerkingsroutes in 2028 uit 100% van het as, fosfaat terug te winnen.

Voor de realisatie van de duurzaamheidsdoelstellingen wekt HVC voor haar aandeelhouders duurzame energie op. Via de bio-energiecentrale, de wind op zee participaties en de stoomturbine van de slibverbrandingsinstallatie wekt HVC duurzame energie op die de GR Slibverwerking naar zich toe mag rekenen.

In het voorstel over de toetreding van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en waterschap Zuiderzeeland (dossier 1946), is toegelicht dat de extra uitgifte van aandelen B tot een verwatering van de (administratieve) toedeling van duurzame energie naar de huidige aandeelhouders B (van 12% naar 8%) leidt.

Anderzijds genereert de nieuwe slibdroger nieuwe duurzame energie, en draagt deze bij aan de klimaatdoelstellingen doordat het drogen van het slib van HHNK niet meer plaatsvindt op basis van aardgas. Het is nog niet bekend of dit het effect van de genoemde verwatering volledig compenseert. Hierover zult u op een later moment (na realisatie van de slibdroger in 2025) worden geïnformeerd.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

De ontwerpbegroting 2025 van de GR Slibverwerking 2009 wordt 16 tot 30 april 2025 ter inzage gelegd ten kantore van Delfland en gepubliceerd via de website van Delfland.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Een door de verenigde vergadering ingediende zienswijze op de ontwerpbegroting wordt toegevoegd aan de ontwerpbegroting alvorens deze in de GR wordt vastgesteld.

Conform art. 50g van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de ontwerpbegroting voor eenieder ter inzage gelegd.

Op de website: www.hhdelfland.nl/bekendmakingen, wordt de volgende tekst gepubliceerd:

Hoogheemraadschap van Delfland – kennisgeving – Ontwerpbegroting 2026
Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009

Het Hoogheemraadschap van Delfland neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. Voor de aan haar opgedragen taken stelt de GR jaarlijks een programmabegroting op.

De ontwerpbegroting 2026 van de GR ligt met ingang van 16 april twee weken voor eenieder ter inzage.

Dossiernummer: 3641

De ontwerpbegroting 2026 kunt u raadplegen via de bijlage bij deze publicatie. Het is ook mogelijk om de stukken in te zien op het hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland, Phoenixstraat 32 in Delft. Hiervoor kunt u een afspraak maken via onderstaande contactgegevens.

Voor het maken van een afspraak voor inzage en voor vragen naar aanleiding van deze kennisgeving kunt u op werkdagen van 9.00-16.00 uur contact opnemen met het servicepunt, te bereiken op telefoonnummer (015) 260 81 08 of via loket@hhdelfland.nl

14) Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is bevoegd zienswijzen op de ontwerpbegroting naar voren te brengen op grond van Wgr. art 50g lid 3. (GR waterschappen) en art 68 (GR waterschappen en gemeenten).

15) Toelichting

De GR Slibverwerking 2009 is ingesteld met het doel de behartiging en coördinatie van de belangen van de deelnemende waterschappen met betrekking tot de bewerking en verwerking van slib en residuen en de gezamenlijke ontwikkelingen in de afvalwaterketen. De kerntaak van de gemeenschappelijke regeling is het gezamenlijk behartigen van het aandeelhouderschap in de NV HVC en het afstemmen van de activiteiten die met of door NV HVC ten behoeve van de in de gemeenschappelijke regeling deelnemende waterschappen worden uitgevoerd. Hiertoe oefent de GR een actief aandeelhouderschap uit, om namens de deelnemende waterschappen een nauwe betrokkenheid bij ontwikkelingen en innovatie in afval- en slibverwerking te borgen.

Jaarlijks brengt het DB van de GR de ontwerpbegroting in procedure om tot een vastgestelde begroting te komen. De in de ontwerpbegroting opgenomen doelstellingen en ontwikkelingen zijn afgestemd op het beleid en de doelen van Delfland voor de waterketen, duurzaamheid en circulariteit.

Volgens Wgr. art. 50g lid 1, moet de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur van de GR ter vaststelling wordt aangeboden, door het dagelijks bestuur van de GR aan het algemeen bestuur van de deelnemende overheden ter kennisname worden toegezonden.

Hierna volgt de procedure als vermeld onder 5. Regelgeving en Beleid.

De enige verplichting die op Delfland rust, is het ter inzage leggen en de bekendmaking daarvan. Delfland behoeft niet op te roepen tot reacties en evenmin iets met eventuele reacties te doen.

Wegens het bepaalde in Wgr. art 50g stelt het algemeen bestuur van de GR de begroting voor het komende jaar vast.

Het dagelijks bestuur van de GR zendt de begroting binnen vier weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten van de provincie waarin haar plaats van vestiging ligt.

16) Bijlagen

1. Ontwerpbegroting 2026 GR Slibverwerking (DMS: 2423568)
2. Slibverwerking jaarstukken 2024 (DMS: 2423569)
3. Controleverklaring jaarrekening 2024 GR Slibverwerking (DMS: 2423571)
4. Brief reactie VV_GR_Slib_Ontwerpbegroting 2026 (kenmerk DMS 2423574)

Dossiernummer: 3641

Onderwerp GR Slibverwerking 2009: zienswijze ontwerpbegroting 2026 en
kennisname jaarrekening 2024
Dossiernummer 3641

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 15 april 2025, dossiernummer 3641;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterveiligheid en Waterketen.

Overwegende dat:

- De VV de ontwerpbegroting van de GR heeft ontvangen
- Dat deze met D&H is besproken in de commissie
- De VV (g)een zienswijze op deze ontwerp-begroting naar voren wenst te brengen.

Gelet op:

- Artikel 77 van de Waterschapswet;
- Artikel 50g van de Wet gemeenschappelijke regelingen

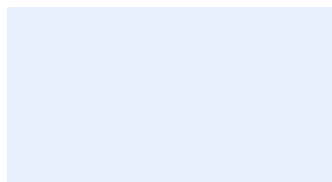
Besluit:

1. De brief aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009, inzake af te zien van het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 (DMS 2423574), ons kenmerk 2423574 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 5 juni 2025.

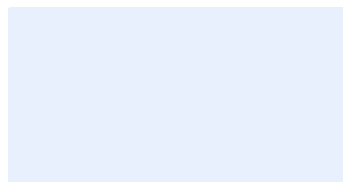
De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Ontwerpbegroting 2026

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009

Opgesteld door : Secretariaat Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking
Datum : 19 maart 2025

Inhoud

1.	Algemeen	3
1.1.	Historie.....	3
1.2.	Organisatie GR	3
1.3	Doelstellingen.....	4
2.	Ontwikkelingen	5
3.	Financiële begroting 2026.....	10
4.	Paragrafen.....	11

1. Algemeen

1.1. Historie

Uit het oogpunt van duurzaamheid en kosteneffectiviteit hebben de Zuid-Hollandse waterschappen eind vorige eeuw de samenwerking gezocht voor de slibeindverwerking. Dit heeft in 1990 geleid tot de oprichting van DRSH Zuiveringsslib NV (DRSH) door deze waterschappen en de bouw van een slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht.

Op 1 januari 2010 is DRSH door de waterschappen in eigendom overgedragen aan de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Als tegenprestatie hebben de waterschappen een belang, in de vorm van 397 aandelen, verkregen in HVC. Deze aandelen zijn in september 2011 overgedragen aan de in 2010 opgerichte Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009.

De aandeelhouders van HVC zijn publieke organisaties: gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De GR is aandeelhouder in HVC en laat ook het slib verwerken door HVC.

Om onderscheid te maken tussen de waterschappen en de andere aandeelhouders, zoals gemeenten, zijn de waterschappen aandeelhouder B geworden. Er is om juridische redenen niet gekozen voor aandeelhouderschap A, wat een volledige aansprakelijkheid voor de NV HVC zou inhouden. Dat zou in strijd zijn met de wettelijke zorgplicht voor de waterschappen.

Het aantal aandelen in HVC bedraagt 683 en is als volgt verdeeld over de waterschappen, het aantal aandelen hangt af van jaarlijks slibvolume dat een waterschap aanlevert ten tijde van toetreding:

- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht:	114
- Hoogheemraadschap van Delfland:	95
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier:	120
- Waterschap Hollandse Delta:	111
- Hoogheemraadschap van Rijnland:	123
- Waterschap Rivierenland:	28
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard:	40
- Waterschap Zuiderzeeland:	<u>52</u>
Totaal:	683

De aandeelhouders B (lees de GR) hebben een belang van 15,6% in HVC.

Vanwege de toetreding van de drie genoemde waterschappen vindt capaciteitsuitbreiding plaats in de vorm van een nieuwe slibdrooginstallatie in Alkmaar. De slibdrooginstallatie is in de tweede helft van 2025 in gebruik genomen.

Door deelname aan de GR hebben de waterschappen toegang tot kansen ten aanzien van de inzet van technologische en organisatorische innovaties als gevolg van de investeringen die HVC doet op het gebied van afvalstoffenverwerking en duurzame energieopwekking. Daarnaast zetten de waterschappen samen met HVC in op de ambitie voor invulling van de duurzaamheidsvraagstukken, zoals de energietransitie, circulariteit en grondstoffenterugwinning in relatie tot de slibverwerking.

1.2. Organisatie GR

De dagelijks besturen van de waterschappen zijn deelnemer in de GR. Het algemeen bestuur van de GR bestaat uit één vertegenwoordiger van het dagelijks bestuur per waterschap.

Het huidige algemeen bestuur bestaat uit:

- Mevrouw M. Leijen	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- De heer H. Kortman	Hoogheemraadschap van Rijnland
- De heer W. van Heemst	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- De heer A. Mollema	Waterschap Hollandse Delta
- De heer R. Tieman	Hoogheemraadschap van Delfland
- De heer G. den Hartog	Waterschap Rivierenland

- De heer S. Mager	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- De heer J. Caris	Waterschap Zuiderzeeland

Het huidige dagelijks bestuur bestaat uit:

- Mevrouw M. Leijen, voorzitter	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- De heer H. Kortman, vicevoorzitter	Hoogheemraadschap van Rijnland
- De heer W. van Heemst	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

De GR heeft een eigen secretariaat en functioneert zelfstandig. Het secretariaat borgt dat voldaan wordt aan de wettelijke eisen conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De heer J. van Oorschoot is sinds 1 januari 2021 secretaris van de GR. In verband met zijn uitdiensttreding bij Waterschap Zuiderzeeland in 2023 wordt gezocht naar een opvolger, uiterlijk met ingang van 2026.

Het secretariaat van de GR wordt ondersteund door het hoogheemraadschap van Rijnland. Dit waterschap vervult in deze rol de volgende werkzaamheden:

- het opstellen van de producten behorende tot de Planning & Control-cyclus;
- het financieel beheer.

De GR wordt ondersteund door een ambtelijke ondersteuningsgroep en werkgroepen. De kosten van het secretariaat, inclusief de ondersteuning voor de P&C-cyclus en het financieel beheer, worden evenredig over de deelnemers verdeeld. Dit komt neer op 12,5% per deelnemer.

1.3 Doelstellingen

De GR stuurt op gedeelde kernwaarden van de deelnemende waterschappen. Deze kernwaarden zijn af te leiden van de doelstellingen bij oprichting van de GR en de huidige maatschappelijke doelstellingen op het gebied van energie, grondstoffen, duurzaamheid en circulariteit. De kernwaarden zijn vastgelegd in de Slibstrategiestudie van de GR, die eind 2021 is vastgesteld.

De kernwaarden zijn:

- Publieke verantwoordelijkheid: slibeindverwerking is de laatste stap in de afvalwaterketen en wordt door de GR beschouwd als een publieke verantwoordelijkheid. De aandeelhouders van HVC zijn gemeenten en waterschappen. HVC is een ondernemend bedrijf en de aandeelhoudersvergadering borgt het publieke karakter en het stuurt op de daarbij horende publieke verantwoordelijkheid;
- Milieubescherming: hoe schoner het gezuiverde water hoe vuiler het slib. Storten of uitrijden van slib is voor de GR geen optie;
- Continuïteit, afzetzekerheid en robuustheid: gezien de dagelijks productie van grote hoeveelheden slib is dit van groot belang;
- Circulariteit en duurzaamheid: grondstoffen- en energierugwinning hebben prioriteit;
- Bijdragen aan klimaatneutraliteit;
- Doelmatig (kostenefficiënt): slibverwerking tegen de laagst maatschappelijke kosten, kansen voor verbetering liggen in schaalvergroting en nieuwe of verbeterde technieken.

Daarnaast is de GR een platform voor gemeenschappelijk slibbeleid.

Door deelname aan de GR hebben de waterschappen toegang tot kansen voor de inzet van technologische en organisatorische innovaties als gevolg van de investeringen die HVC doet op het gebied van afvalstoffenverwerking en duurzame energieopwekking. De innovaties moeten een relatie hebben met de slibeindverwerking. Daarnaast zetten de waterschappen samen met HVC in op invulling van de duurzaamheidsvraagstukken, zoals de energietransitie, circulariteit en grondstoffenterugwinning.

2. Ontwikkelingen

Na de landelijke slibcrisis in 2019 is er veel veranderd in de landelijke slibverwerking en is de GR hierin meegegroeid. Gezamenlijk is de strategie voor de komende jaren bepaald. Met de ingebruikname van de slibdrooginstallatie in Alkmaar eind 2025 is de basis in de slibverwerkingscapaciteit van HVC voor de GR waterschappen op orde.

De samenwerking tussen de GR Slibverwerking met HVC richt zich op de volgende ontwikkelingen die voor 2026 van belang zijn:

Basis op orde

- Voortgang van het uitvoeren van het strategische meerjarenplan 2022-2028 van HVC
- Update Strategie-studie
- Granulaatafzet met behoud van de mogelijkheid tot P-terugwinning;
- Beheersen kosten en ontwikkeling slibverwerkingstarief;
- Beheersen impact van ontwikkelingen in de slibwaterketen van HVC met de GR-waterschappen
 - Ontwikkelingen op de zuiveringen die effect hebben op slibsamenstelling en -hoeveelheden
 - Impact van de eind 2024 vastgestelde Richtlijn Stedelijk Afvalwater;

Duurzaam en circulair

- Doorontwikkelen op fosfaat- en andere grondstoffenterugwinning;
- Verduurzamen slibtransporten;
- Europese/nationale ontwikkelingen, zoals het realiseren van 100% circulariteit in 2050 en 100% klimaatneutraliteit in 2035.

Overige ontwikkelingen

- Ontwikkeling op CO₂- en afvalstoffenheffing;
- Mogelijke uitbreiding GR Slibverwerking;
- Verdergaande vergisting bij de waterschappen wat een direct effect heeft op de samenstelling van het te verwerken slib.

Een jaarlijkse update van de strategie naar 2050 is 2025 in gang gezet.

2.1 Context

Om het zuiveringsslib bij HVC te kunnen laten verwerken wordt een waterschap aandeelhouder bij HVC. In dit geval is dat aandeelhouderschap B, waardoor de aansprakelijkheid in beginsel begrensd is tot de activiteiten van HVC met betrekking tot het verwerken van zuiveringsslib en daaraan gerelateerde duurzaamheid- en circulariteitsdoelen. De GR behartigt de belangen van acht waterschappen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van HVC. Naast het aandeelhouderschap wordt ook invulling gegeven aan de rollen van opdrachtgever (de GR) en opdrachtnemer (HVC).

De GR is gehouden het zuiveringsslib dat door de waterschappen aan haar wordt aangeboden, op haar beurt aan te bieden en te laten verwerken door HVC.

Uitgangspunt voor de deelnemers in de GR is, dat de verwerking van het aangeleverde zuiveringsslib gegarandeerd en tegen een vast tarief wordt verwerkt door HVC. Het risico voor calamiteiten in de bedrijfsvoering en fluctuaties in het aanbod ligt in beginsel bij HVC. HVC en de GR Slibverwerking voeren in deze situaties nauw overleg om te anticiperen op de gevolgen hiervan.

2.2 Landelijke calamiteitenopvang

Eind 2020 heeft de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen het 'Robuust Plan Slibeindverwerking' vastgesteld, met als doel het versterken en verduurzamen van het systeem van slibeindverwerking in Nederland.

Aanleiding van het plan zijn de beperkte exportmogelijkheden en de krappe binnenlandse capaciteit. De aandacht moet daarom gericht zijn op het maken van een robuuste Nederlandse slibverwerkingsstructuur. Het plan voorziet in een oplossing voor de gezamenlijke opgave als sector om de stabiele bedrijfsvoering te borgen, bestand te zijn tegen incidenten en voorbereid te zijn op een calamiteit. De waterschappen laten hiermee zien dat ze op het gebied van de slibeindverwerking vanaf 2021 de zaken onder controle hebben.

Het plan benoemt als belangrijkste kenmerken van een robuust systeem:

1. Een aanvoer- en eindverwerkingscapaciteit die op elkaar past, met onderscheid tussen:
 - gezonde bedrijfsmatige capaciteit op waterschapsniveau;
 - incidentencapaciteit op sectorniveau, georganiseerd als collectief;
 - calamiteitenregeling op nationaal niveau;
2. De belangrijkste kenmerken en ontwikkelingen binnen het robuuste en flexibele systeem zijn bekend en worden strak gemonitord;
3. Er is ruimte voor innovatie;
4. Er is een vorm van regie op het beschikbaar hebben van de collectieve incidentencapaciteit.

De benodigde incidentencapaciteit wordt collectief georganiseerd. Waarbij voor de periode 2021 tot 2025 wordt ingezet op een opslagcapaciteit van 25.000 ton slib. Tijdens het opstellen van deze ontwerpbegroting worden voorstellen opgesteld om het Robuust Plan Slibeindverwerking te updaten en de termijn voor de noodopslag te verlengen tot 1 januari 2030.

2.3 Voortgang kosten slibverwerking

Kosten GR Slibverwerking

De exploitatiebegroting van de GR bestaat uit twee componenten:

De kosten van het secretariaat en de garantstellingsprovisie die ontvangen wordt van HVC.

1. De kosten voor het secretariaat worden gelijkelijk verdeeld, ieder waterschap draagt 12,5% bij.
2. De garantstellingsprovisie wordt naar rato van het aantal aandelen aan de deelnemende waterschappen uitbetaald.

Tarief slibverwerking

De kosten voor de verwerking van het slib worden door HVC rechtstreeks gefactureerd aan de waterschappen. De ontwikkeling van dit tarief heeft een grote impact op de begroting van de waterschappen en staat hoog op de agenda van de GR in relatie tot HVC. Conform het door de AvA van HVC vastgestelde prijsbeleid wordt de CPI-inflatie indexering toegepast. Indien nodig kan de RvC van HVC besluiten tot incidentele tariefopslag. Voor de jaren 2024 en 2025 is deze opslag met een bedrag van € 6,05 incl. BTW toegepast. HVC stemt dit vooraf af met het GR bestuur. De GR dringt erop aan dat HVC de GR vroegtijdig informeert wanneer de verwachte tariefstijging hoger is dan de inflatie.

De tariefontwikkeling van HVC was in de periode 2021-2025 als volgt:

Tariefontwikkeling HVC						
Jaar	Bedragen incl. BTW					% stijging ten opzichte van het voorgaande jaar
	Basis	Toeslag	Sub-totaal	Vereveningsbijdrage	Totaal	
2021	101,13		101,13		101,13	1,8%
2022	102,75		102,75		102,75	1,6%
2023	109,32		109,32		109,32	6,4%
2024	117,64	6,05	123,69	6,05	129,74	18,7%
2025	127,84	6,05	133,89	6,05	139,94	7,9%

De GR heeft er bij HVC op aangedrongen om voor de tarieven een vijfjaarsprognose af te geven met het volgende resultaat:

Jaar	CPI	Tarief incl. btw	Toeslag	Toeslag incl. btw	Totaal incl. btw	Stijging tov vorig jaar
2026	4%	139,25	0,00	0,00	139,25	4,0%
2027	3%	143,42	0,00	0,00	143,42	3,0%
2028	3%	147,73	0,00	0,00	147,73	3,0%
2029	3%	152,16	0,00	0,00	152,16	3,0%
2030	3%	156,72	0,00	0,00	156,72	3,0%

Voor de jaren 2026 t/m 2030 betreft dit een vrijblijvende inschatting van de raming van de cpi (consumentenprijsindex) van de Nederlandse Bank. Omdat de tarieven van HVC zijn gebaseerd op de CPI, is het een goed begin, maar voor de langere termijn wil de GR van HVC meer inzicht in de prognoses over de bedrijfsvoering van de slibverwerking en de bijdrage hiervan aan het eigen vermogen van HVC.

HVC hanteert als uitgangspunt bij het vaststellen van de jaarlijkse tarieven voor slibverwerking een gematigde ontwikkeling. Voor dekking van de diverse kostenstijgingen (het gaat dan vooral om lonen, grond- en hulpstoffen, groot onderhoud (aannemingskosten), energie, afzet reststromen, transport, rente) wordt de consumentenprijsindex (cpi) toegepast. Echter, door toenemende ouderdom van de slibverbrandingsinstallatie zijn ook de kosten en de duur van onderhoud de afgelopen jaren gestegen. Verder is een kenmerk van het slibverbrandingsproces de relatief hoge energieconsumptie, waardoor hoge energieprijzen een relatief groot effect hebben op de exploitatielasten. Indien hoge kosten, zonder perspectief dat de exploitatie deze kosten binnen afzienbare termijn kan opvangen, ertoe leiden dat een tariefstijging overeenkomstig de cpi niet toereikend is, dient het tarief hierop te worden aangepast. In dat geval zal dit zowel tijdens de aandeelhoudersvergadering van HVC in mei/juni van het voorafgaande jaar waarop het nieuwe tarief van toepassing is, alsmede in het algemeen bestuur van de GR Slibverwerking worden toegelicht.

Prognose afvoer slib

Waterschap	2025	2026	2027	2028	2029
Hoogheemraadschap van Rijnland	108.800	109.000	105.500	98.900	99.700
Waterschap Hollandse Delta	84.500	85.900	86.800	87.600	88.500
Waterschap Rivierenland	17.500	16.600	16.700	16.900	17.100
Hoogheemraadschap van Delfland	94.200	94.400	94.500	95.000	94.900
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	32.000	27.700	28.500	29.100	30.300
Waterschap Zuiderzeeland	40.200	40.800	34.900	35.400	35.900
Waterschap Amstel Gooi en Vecht	99.200	104.400	106.500	108.600	110.800
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (incl. 7 kton van AGV)	99.200	99.900	100.600	101.300	102.000
Totaal	575.600	578.700	574.000	572.800	579.200

* De opgegeven aantallen zijn incl. 7.000 ton van HHNK (compensatieslib Zaanstad). De financiële afwikkeling hiervan komt ten laste van HHNK

* Amstel Gooi en Vecht produceert in 2027 en 2028 (waarschijnlijk ook in 2029) 6.000 ton ontwaterd slib meer als gevolg van het reinigen van de slibgistingstanks.

Bron: HVC 27 februari 2025

2.4 Slibdrooginstallatie Alkmaar

Voor de verwerking van het zuiveringsslib van de nieuwe aandeelhouders heeft HVC een slibdrooginstallatie gebouwd in Alkmaar.

Bij start van de bouw was de planning om de oplevering nog in 2024 te laten plaatsvinden. Het huidige inzicht gaat uit van oktober 2025. De vertraging leidt tot extra kosten en het langer in bedrijf houden van de slibdroger in Beverwijk. De waterschappen hebben in 2023 onderling besloten tot een solidaire oplossing voor de extra kosten en risico's die de vertraging met zich meebrengt. Alle deelnemers (behalve HHNK) leveren slib aan HVC en betalen hetzelfde aandeelhouderstarief met ingang van 1 oktober 2024.

2.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Gewijzigde wetgeving zorgt ervoor dat niet de accountant maar het Dagelijks Bestuur het gremium wordt dat verantwoording aflegt over de (financiële) rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Dit zal het Dagelijks Bestuur doen in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening specifiek gericht op het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruikscriterium. De accountant zal vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid controleren. Om te kunnen komen tot een rechtmatigheidsverantwoording is het bestuur verplicht om zorg te dragen voor de toetsing van de rechtmatigheid van het financiële beheer. Voor deze toetsing heeft het algemeen bestuur van de GR in 2025 een financiële verordening en een controleverordening vastgesteld. GR Slibverwerking heeft PSA Accountants om advies gevraagd hoe op een praktische manier met deze rechtmatigheidsverantwoording kan worden omgegaan die voldoet aan de wettelijke voorschriften.

In 2025 zal het bestuur het normenkader 2025 en 2026 vaststellen. De verantwoordingsgrens voor bevindingen volgend uit de controlewerkzaamheden is bepaald op 1% van de totale lasten van GR Slibverwerking. De eerste rechtmatigheidsverantwoording over boekjaar 2025 zal in 2026 worden afgegeven door het bestuur.

3. Financiële begroting 2026

De kosten voor slibverwerking door HVC worden rechtstreeks door HVC gefactureerd aan de individuele waterschappen. Hierdoor is de begroting van de GR beperkt tot de kosten van het secretariaat en de ontvangst van garantstellingsprovisie. De kosten en opbrengsten worden verdeeld over de deelnemende waterschappen.

Exploitatiebegroting

Exploitatiebegroting (* C1)	Begroting 2025	Begroting 2026	Realisatie 2024
Baten			
Garantstellingsprovisie HVC	1.093.182	1.155.398	459.112
Vergoeding lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling:			
- Hoogheemraadschap van Delfland (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Hoogheemraadschap van Rijnland (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Waterschap Hollandse Delta (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Waterschap Rivierenland (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (12,50%)	8.188	7.500	3.781
- Waterschap Zuiderzeeland (12,50%)	8.188	7.500	3.781
rente NWB	-	-	2.895
Totaal baten	1.158.682	1.215.398	492.253
Lasten			
Garantstellingsprovisie Waterschappen:			
De deelnemende waterschappen ontvangen van NV HVC een garantstellingsprovisie van 1% van het gegarandeerde leningbedrag. Conform artikel 22 van de statuten wordt de garantstellingsprovisie verdeeld naar rato van het aantal aandelen:			
- Hoogheemraadschap van Delfland (95 aandelen)	152.053	160.707	63.859
- Hoogheemraadschap van Rijnland (123 aandelen)	196.869	208.073	82.680
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (40 aandelen)	64.022	67.666	26.888
- Waterschap Hollandse Delta (111 aandelen)	177.662	187.773	74.614
- Waterschap Rivierenland (28 aandelen)	44.816	47.366	18.822
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (120 aandelen)	192.067	202.999	80.664
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (114 aandelen)	182.464	192.848	76.631
- Waterschap Zuiderzeeland (52 aandelen)	83.229	87.966	34.954
- Totaal: 683 aandelen	1.093.182	1.155.398	459.112
Lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling			
- Inzet uren secretariaat (secretaris, ondersteuning, financiën)	25.000	25.000	20.707
- Advieskosten	20.000	20.000	-
- Notuleren vergaderingen GR & AOG	12.000	6.000	4.720
- Representatiekosten	1.000	1.000	-
- Accountantscontrole	7.500	8.000	7.714
	65.500	60.000	33.141
Totaal lasten	1.158.682	1.215.398	492.253
Resultaat	-	-	-

Toelichting op de posten in de begroting

Algemeen

Voor de algemene kosten is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 4%.

Garantstellingsprovisie

De belangrijkste post in de meerjarenraming is de garantstellingsprovisie. De gegarandeerde leningen die zijn aangegaan voor de slibdrogingsinstallatie in Alkmaar en de slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht komen in aanmerking voor vergoeding aan de waterschappen van garantstellingsprovisie.

Kosten secretariaat en notuleren vergaderingen

De raming is naar beneden bijgesteld op basis van de realisatie in de afgelopen jaren. Naar verwachting is dit toereikend voor 2026 en volgende jaren waarbij een indexatie voor inflatie van 4% is toegepast.

Advieskosten

Nog steeds is € 20.000 opgenomen voor de Ambtelijke Ondersteuningsgroep voor onder meer eigen onderzoek, het uitvoeren van pilots en het inwinnen van adviezen bij deskundigen. De afgelopen paar jaar is deze post niet volledig uitgeput.

Accountantscontrole

In vergelijking met de accountantscontrole van de jaarrekeningen van de deelnemers zijn de kosten relatief hoog voor een organisatie als deze. Het aantal transacties is klein en het aantal controleonderwerpen en -middelen is hoog in verhouding tot het totaal van baten en lasten.

Meerjarenraming

Toelichting op de exploitatiebegroting (* €1)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Garantstellingsprovisie HVC Deze provisie bedraagt 1% van het gegarandeerde leningbedrag van: - per 31 december 2024: € 109.318.400	1.093.184	1.155.398	1.175.472	1.129.029	1.065.035	1.005.000
Vergoeding lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling						
- Hoogheemraadschap van Delfland (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Hoogheemraadschap van Rijnland (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Waterschap Hollandse Delta (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Waterschap Rivierenland (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
- Waterschap Zuiderzeeland (12,50%)	8.188	7.500	7.800	8.112	8.436	8.774
	65.500	60.000	62.400	64.896	67.492	70.192
Totaal baten	1.158.684	1.215.398	1.237.872	1.193.925	1.132.526	1.075.192
Lasten						
Garantstellingsprovisie Waterschappen De deelnemende waterschappen ontvangen van de NV HVC een garantstellingsprovisie van 1% van het gegarandeerde leningbedrag. Conform artikel 22 van de statuten wordt de garantstellingsprovisie verdeeld naar rato van het aantal aandelen:						
- Hoogheemraadschap van Delfland (95 aandelen)	152.053	160.707	163.499	157.039	148.138	139.788
- Hoogheemraadschap van Rijnland (123 aandelen)	196.869	208.073	211.688	203.324	191.800	180.988
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (40 aandelen)	64.022	67.666	68.842	66.122	62.374	58.858
- Waterschap Hollandse Delta (111 aandelen)	177.662	187.773	191.036	183.488	173.088	163.331
- Waterschap Rivierenland (28 aandelen)	44.816	47.366	48.189	46.285	43.662	41.201
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (120 aandelen)	192.067	202.998	206.525	198.365	187.122	176.574
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (114 aandelen)	182.464	192.848	196.199	188.447	177.766	167.745
- Waterschap Zuiderzeeland (52 aandelen)	83.229	87.966	89.494	85.958	81.086	76.515
- Totaal: 683 aandelen	1.093.184	1.155.398	1.175.472	1.129.029	1.065.035	1.005.000
Lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling						
- Inzet uren secretariaat (secretaris, ondersteuning, financiën)	25.000	25.000	26.000	27.040	28.122	29.246
- Advieskosten	20.000	20.000	20.800	21.632	22.497	23.397
- Notuleren vergaderingen GR & AOG	12.000	6.000	6.240	6.490	6.749	7.019
- Representatiekosten	1.000	1.000	1.040	1.082	1.125	1.170
- Accountantscontrole	7.500	8.000	8.320	8.653	8.999	9.359
	65.500	60.000	62.400	64.896	67.492	70.192
Totale lasten	1.158.684	1.215.398	1.237.872	1.193.925	1.132.526	1.075.192
Resultaat	-	-	-	-	-	-

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit van GR Slibverwerking bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. Onderdelen van de weerstandscapaciteit kunnen zijn: het vrij besteedbare deel van de algemene reserve en stille reserves. Stille reserves zijn bij de GR niet aan de orde. Omdat de GR zelf geen taak heeft in de slibeindverwerking, liggen de risico's daarvan bij HVC en bij de deelnemers. De hoogte van het eigen

vermogen is daarom gelijk aan de waardering van de deelneming in HVC en omvat geen weerstandsvermogen voor risico's in de bedrijfsvoering van slibverwerking. De GR heeft daarom geen norm voor de aan te houden reserves vastgelegd.

Het grootste risico hierbij is de continuïteit van de slibverwerking door HVC. Wanneer deze vermindert of komt stil te liggen door bijv. brand in de installatie, komt afzet van slib in gevaar. Voor dit risico is HVC verzekerd, maar vervangende verwerkingscapaciteit is niet gelijk beschikbaar. De waterschappen komen in dat geval naar verwachting voor hogere kosten te staan. Zie hiervoor ook par. 2.4 over de landelijke calamiteitenopvang.

Het financieel risico voor de deelnemers in de GR heeft betrekking op de hoofdelijke garantstelling voor de leningen die HVC is aangegaan voor de slibverwerking. Met deze garantstelling kan HVC tegen lage rentetarieven financieren. Het gegarandeerde bedrag wisselt als gevolg van het aantrekken en aflossen van leningen maar bedraagt maximaal ca. € 118 mln. in totaal voor alle acht deelnemers. Omdat HVC uitsluitend overheden als aandeelhouder heeft en de kans op onderbezetting van de installaties klein is, wordt de kans dat de garantstelling wordt aangesproken, als klein beoordeeld.

Gezien de aard en activiteiten van de GR is het risicoprofiel beperkt. Kredietrisico (oninbaarheid van vorderingen), koersrisico, valutarisico en debiteurenrisico worden niet gelopen omdat financiële transacties alleen met deelnemers en verbonden partijen plaatsvinden.

4.2 Financiering en treasury

De financieringsfunctie van GR Slibverwerking is gericht op de ondersteuning van haar publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. De uitvoering daarvan vindt plaats binnen de kaders van de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido, onder andere de kasgeldlimiet en de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

Netto vlottende schuld 2026 per kwartaal (* € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
primo maand 1	0	0	0	0
primo maand 2	0	0	0	0
primo maand 3	0	0	0	0
Gemiddeld	0	0	0	0
Kasgeldlimiet	11.740	11.740	11.740	11.740
Overschrijding kasgeldlimiet	0	0	0	0
Begrotingstotaal	51.043	51.043	51.043	51.043
Percentage	23%	23%	23%	23%
Kasgeldlimiet	11.740	11.740	11.740	11.740

Renterisiconorm

Berekening	2026	2027	2028	2029	2030
Renteherzieningen	0	0	0	0	0
Aflossingen	0	0	0	0	0
Renterisico	0	0	0	0	0
Renterisiconorm	15.313	15.313	15.313	15.313	15.313
Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0	0
Begrotingstotaal	51.043	51.043	51.043	51.043	51.043
Percentage	30%	30%	30%	30%	30%
Renterisiconorm	15.313	15.313	15.313	15.313	15.313

4.3 Schatkistbankieren

In het kader van het schatkistbankieren moet GR Slibverwerking een rekening-courant bij s'Rijks schatkist aanhouden waar overtollige middelen op worden gestort. Geld en vermogen mogen niet buiten de Schatkist, zoals bij banken, worden aangehouden.

Bepaalde middelen kunnen worden uitgezonderd van de verplichting om deze bij s'Rijks schatkist aan te houden, waaronder het drempelbedrag. Het drempelbedrag bedraagt 2,0% van de totaalstelling van de verlies en winstrekening met een minimum van € 1 miljoen. Omdat het banktegoed van GR Slibverwerking het drempelbedrag nooit overschrijdt, vindt storting in de Schatkist in de praktijk niet plaats.

4.4 Vennootschapsbelasting

De GR Slibverwerking geeft alle baten en lasten volledig door aan de deelnemers. Het jaarresultaat van de GR bedraagt daardoor per definitie € nihil. Omdat de GR geen commerciële activiteiten ontplooit en geen winst maakt, is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

4.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die delen van het beleid uitvoeren, waarin GR Slibverwerking een financieel belang heeft en waarin we vertegenwoordigd zijn in het bestuur. In dit geval is dat N.V. HVC voor de taak slibeindverwerking. De GR is aandeelhouder in HVC namens de acht deelnemende waterschappen en de voorzitter van de GR neemt deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC.

4.6 Verplichte kengetallen

Conform Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen (BBVW), moeten in de begroting en jaarstukken enkele verplichte kengetallen te worden opgenomen. Hieronder worden deze in een overzicht weergegeven: De kengetallen zijn grotendeels gebaseerd op geprognosticeerde balansgegevens. De geprognosticeerde balans is opgenomen in par. 4.6 van deze begroting. Naarmate de geprognosticeerde balansgegevens verder in de toekomst zijn gelegen, worden deze minder betrouwbaar.

Financiële kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Solvabiliteitsratio	43,9%	60,8%	60,8%	60,8%	60,8%	60,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Bovenstaande kengetallen maken inzichtelijk hoeveel financiële ruimte er aanwezig is binnen de GR om de structurele en incidentele lasten te kunnen dekken. De kengetallen geven daarmee inzicht in de financiële weerbaarheid.

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten en geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Indien de netto schuldquote negatief is betekent dit dat het eigen vermogen hoger is dan de boekwaarde van de investeringen. Een netto schuldquote lager dan 1 wordt gezien als voldoende.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Omdat de GR zelf geen leningen aangaat, is deze ratio hoog.

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is het belang om te weten welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Vanaf 2026 is de exploitatieruimte nihil omdat de baten per definitie gelijk zijn aan de lasten.

4.7 Geprognostiseerde balans voor de planperiode 2026-2030

Balans in €	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
ACTIVA						
Vaste activa	31.043	31.043	31.043	31.043	31.043	31.043
Vlottende activa	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
TOTAAL ACTIVA	51.043	51.043	51.043	51.043	51.043	51.043
PASSIVA						
Eigen vermogen	31.043	31.043	31.043	31.043	31.043	31.043
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Vlottende passiva	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
TOTAAL PASSIVA	51.043	51.043	51.043	51.043	51.043	51.043

4.8 Archivering

De GR beschikt over een archief. Het algemeen bestuur van de GR dient een archiefregeling vast te stellen. Dit is tot op heden niet gebeurd. Gedeputeerde staten van Zuid-Holland oefenen toezicht uit op de zorg voor de archiefbescheiden. Het archief over de periode 2010-2020 is in 2021 overgebracht van Waterschap Hollandse Delta in Ridderkerk naar Waterschap Zuiderzeeland in Lelystad. Deze overdracht hield verband met de wisseling van het secretariaat. Het archief na 2020 berust bij de ambtelijk secretaris. De verwachting is dat in de loop van 2025 een nieuwe secretaris benoemd zal worden. Het archief zal ondergebracht worden bij het waterschap waar de nieuwe secretaris werkzaam is. In 2025 wordt een archiefregeling opgesteld waarin in ieder geval de archiefbewaarplaats en een beheerder worden aangewezen. Hiermee voldoet de GR aan de verplichtingen van de Archiefwet.

Jaarstukken 2024

Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009

Opgesteld door : Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009
Datum : 5 maart 2025
Versie : DB-vergadering

Inhoud

1. Inleiding.....	3
1.1. Algemeen.....	3
1.2. Organisatie GR.....	3
1.3. Doelstellingen	4
1.4. Ontwikkelingen in 2024	4
1.5. Leeswijzer.....	5
JAARVERSLAG	6
2. Programmaverantwoording.....	7
2.1. Wat wilden we bereiken?	7
2.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?.....	7
2.3. Wat heeft het gekost?	8
3. Paragrafen.....	9
3.1. Weerstandsvermogen.....	9
3.2. Financiering	9
JAARREKENING	10
4. Exploitatierekening over 2024 en balans per 31 december 2024.....	11
4.1. Waarderingsgrondslagen	11
4.2. Exploitatierekening	11
4.3. Toelichting op de exploitatierekening.....	12
4.4. Balans per 31 december 2024.....	13
4.5. Toelichting op de balans per 31 december 2024.....	14
4.6. Verloopoverzichten	15
4.7. Schatkistbankieren	15
4.8. Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	16
4.9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	16
Bijlage 1: Aangeleverde hoeveelheid slib.....	18

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Uit het oogpunt van duurzaamheid en kosteneffectiviteit hebben de Zuid-Hollandse waterschappen eind vorige eeuw de samenwerking gezocht voor de slibeindverwerking. Dit heeft in 1990 geleid tot de oprichting van DRSH Zuiveringsslib NV (DRSH) door deze waterschappen en de bouw van een slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht.

Op 1 januari 2010 is DRSH door de waterschappen in eigendom overgedragen aan de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Als tegenprestatie hebben de waterschappen een belang, in de vorm van 397 aandelen, verkregen in HVC. Deze aandelen zijn in september 2011 overgedragen aan de in 2010 opgerichte Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 (GR).

De aandeelhouders van HVC zijn publieke organisaties: gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De GR is aandeelhouder in HVC en laat ook het slib verwerken door HVC.

Om onderscheid te maken tussen de waterschappen en de andere aandeelhouders, zoals gemeenten, zijn de waterschappen aandeelhouder B geworden. Er is om juridische redenen niet gekozen voor aandeelhouderschap A, wat een volledige aansprakelijkheid voor de NV HVC zou inhouden. Dat zou in strijd zijn met de wettelijke zorgplicht voor de waterschappen.

De GR is namens de waterschappen aandeelhouder in HVC N.V.

Het aantal aandelen in HVC bedraagt 683 en is als volgt verdeeld over de waterschappen:

- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht:	114
- Hoogheemraadschap van Delfland:	95
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier:	120
- Waterschap Hollandse Delta:	111
- Hoogheemraadschap van Rijnland:	123
- Waterschap Rivierenland:	28
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard:	40
- Waterschap Zuiderzeeland:	52
Totaal:	683

Het belang in HVC bedraagt ca. 16,9%. Door deelname aan de GR hebben de waterschappen toegang tot kansen ten aanzien van de inzet van technologische en organisatorische innovaties als gevolg van de investeringen die HVC doet op het gebied van afvalstoffenverwerking en duurzame energieopwekking. Daarnaast zetten de waterschappen samen met HVC in op de ambitie voor invulling van de duurzaamheidsvraagstukken, zoals de energietransitie, circulariteit en grondstoffenterugwinning.

1.2. Organisatie GR

De dagelijks besturen van de waterschappen zijn deelnemer in de GR. Het algemeen bestuur van de GR bestaat uit één vertegenwoordiger van het dagelijks bestuur per waterschap.

Het huidige algemeen bestuur bestaat uit:

- Mevrouw M. Leijen	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- De heer R. Tieman	Hoogheemraadschap van Delfland
- De heer G. den Hartog	Waterschap Rivierenland
- De heer W. van Heemst	Hoogheemraadschap van Schieland & de Krimpenerwaard
- De heer A. Mollema	Waterschap Hollandse Delta
- De heer S. Mager	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- De heer J. Caris	Waterschap Zuiderzeeland
- De heer H. Kortman	Hoogheemraadschap van Rijnland

Het huidige dagelijks bestuur bestaat uit:

- Mevrouw M. Leijen	Voorzitter, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- De heer H. Kortman	Vice-voorzitter, Hoogheemraadschap van Rijnland
- De heer W. van Heemst	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

De heer B. Knapp van Hoogheemraadschap van Rijnland is op 1 september 2024 afgetreden en opgevolgd door de heer H. Kortman.

De GR heeft een eigen secretariaat en functioneert zelfstandig. Het secretariaat borgt dat voldaan wordt aan de wettelijke eisen conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De heer J. van Oorschot is sinds 1 januari 2021 secretaris van de GR. In verband met zijn uitdiensttreding bij Waterschap Zuiderzeeland wordt nog gezocht naar een opvolger.

Het secretariaat van de GR wordt ondersteund door Hoogheemraadschap van Rijnland. Dit waterschap vervult in deze rol de volgende werkzaamheden:

- het opstellen van de producten behorende tot de Planning & Control-cyclus;
- het financieel beheer.

De GR wordt ondersteund door een ambtelijke ondersteuningsgroep en werkgroepen.

De kosten van het secretariaat, inclusief de ondersteuning voor de P&C-cyclus en het financieel beheer, worden evenredig over de deelnemers verdeeld. Dit komt neer op 12,5% per deelnemer.

1.3. Doelstellingen

De GR heeft tot doel de behartiging en coördinatie van de belangen van de deelnemende waterschappen in HVC met betrekking tot de verwerking van zuiveringsslib en de gezamenlijke ontwikkelingen in de afvalwaterketen. Daarbij stuurt de GR op gedeelde kernwaarden van de deelnemende waterschappen.

Deze kernwaarden zijn af te leiden van de doelstellingen bij oprichting van de GR en de huidige maatschappelijke doelstellingen op het gebied van energie, grondstoffen, duurzaamheid en circulariteit. De kernwaarden zijn vastgelegd in de Slibstrategiestudie van de GR, die eind 2021 is vastgesteld.

De kernwaarden zijn:

- Publieke verantwoordelijkheid: slibeindverwerking is de laatste stap in de afvalwaterketen en wordt door de GR beschouwd als een publieke verantwoordelijkheid. De aandeelhouders van HVC zijn gemeenten en waterschappen. HVC is een ondernemend bedrijf en de aandeelhoudersvergadering borgt het publieke karakter en het stuurt op de daarbij horende publieke verantwoordelijkheid;
- Milieubescherming: hoe schoner het gezuiverde water hoe vuiler het slib. Storten of uitrijden van slib is voor de GR geen optie;
- Continuïteit, afzetzekerheid en robuustheid: gezien de dagelijks productie van grote hoeveelheden slib is dit van groot belang;
- Circulariteit en duurzaamheid: grondstoffen- en energierugwinning hebben prioriteit;
- Doelmatigheid (kostenefficiëntie): slibverwerking tegen de laagst maatschappelijke kosten, kansen voor verbetering liggen in schaalvergroting en nieuwe of verbeterde technieken.

1.4. Ontwikkelingen in 2024

1.4.1 Ontwikkelingen

Na de landelijke slibcrisis in 2019 is er veel veranderd in de landelijke slibverwerking en is de GR hierin meegegroeid. Door de toetreding van drie nieuwe waterschappen is een nieuwe dynamiek ontstaan binnen de GR. Gezamenlijk is de strategie voor de komende jaren bepaald. Niet alleen de benodigde investering in een nieuwe slibdroger in Alkmaar, maar ook de toekomst van de slibeindverwerking in Dordrecht beheerst de agenda. Daarbij zijn klimaatneutraliteit en circulariteit (terugwinning van fosfaat en andere grondstoffen) belangrijke criteria voor de doorontwikkeling. De GR heeft zich in deze dynamiek gepositioneerd met een actief aandeelhouderschap, heeft de

nieuwe leden op één lijn gebracht en zorgt voor een goede interactie tussen innovaties binnen zuiverings- en slib-eindverwerkingsprocessen. Binnen het krachtenveld heeft de GR in HVC een goede partner, maar opereert de GR wel degelijk autonoom.

1.4.2 Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht geworden. Deze wet heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van de algemene besturen van waterschappen te versterken.

Op 29 november 2023 heeft het AB het ontwerp wijzigingsvoorstel vastgesteld. Dit wijzigingsvoorstel is op 5 december 2023 naar de waterschappen toegestuurd voor zienswijzen.

Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen heeft het AB op 24 april 2024 de ontwerpregeling op een paar beleidsarme onderdelen aangepast en vastgesteld.

Vervolgens is de toestemmings- en instemmingsprocedure gevolgd. Alle waterschappen hebben ingestemd met de gewijzigde regeling. Het AB heeft op 26 juni 2024 heeft de regeling definitief vastgesteld, zodat voldaan kon worden aan de uiterlijke vaststellingsdatum van 1 juli 2024.

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een toelichting gegeven op het programmaplan. Specifiek wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de 3 W-vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De verplichte paragrafen komen aan bod in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 komen de exploitatierekening en de toelichting op de balans per 31 december 2024 aan de orde. Tot slot is in bijlage 1 het overzicht van de geraamde en daadwerkelijke hoeveelheden aangeleverd slib opgenomen.

JAARVERSLAG

2. Programmaverantwoording

2.1. Wat wilden we bereiken?

In de begroting 2024 zijn de volgende ontwikkelingen benoemd:

1. Het uitbouwen van de samenwerking van de acht waterschappen op het gebied van slibverwerking;
2. De realisatie van de slibdrooginstallatie in Alkmaar (*oplevering wordt medio 2024 verwacht*);
3. Het uitvoeren van het strategische meerjarenplan van HVC;
4. Europese ontwikkelingen, zoals het realiseren van 100% circulariteit in 2050 en maximale energiebesparing;
5. Herziening Richtlijn Stedelijk Afvalwater: de Europese Commissie heeft op 26 oktober 2022 een pakket aan voorstellen gepresenteerd dat moet leiden tot een betere bescherming van de waterkwaliteit en de volksgezondheid;
6. Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen van kracht geworden. Deze wet heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van o.a. besturen van waterschappen te versterken. Een aantal wijzigingen moet verplicht in de regeling worden opgenomen. Een aantal wijzigingen is facultatief. Een wijzigingsvoorstel voor de regeling is aan de besturen van de waterschappen voorgelegd en zij hebben met de wijzigingen ingestemd. Op 26 juni 2024 heeft het algemeen bestuur van de GR besloten over de wijziging van de GR.

2.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samenwerking

Naast de reguliere overleggen op ambtelijk en bestuurlijk niveau, heeft het AB op 22 mei 2024 een bezoek gebracht aan Aquafin HVC in Aartselaar (België). 's Morgens is het AB bijgepraat over onder meer de governance, de financiering, de broeikasgasboekhouding en de toegankelijkheid van het risico-gebaseerd rioolbeheer. 's Middags is een bezoek gebracht aan de full scale quarternaire zuivering RWZI Aartselaar.

Op 11 september 2024 heeft het AB een bezoek gebracht aan de ondergrondse RWZI Dokhaven van Waterschap Hollandse Delta.

Op 4 december 2024 vond een strategische conferentie plaats met bestuurders en medewerkers van de GR en HVC bij Waterschap Rivierenland in Tiel. Het thema was de beste slibwaterketen van Europa, de koers naar 2050.

Aandeelhoudersbelangen

De algemene vergaderingen van aandeelhouders van HVC op 30 mei en 12 december 2024 zijn ambtelijk en bestuurlijk voorbereid.

Uitvoering wettelijke plichten van de GR

Er is uitvoering gegeven aan de door het Dagelijks en Algemeen Bestuur genomen besluiten.

Daarnaast zijn in 2024 de volgende bestuurlijke producten opgeleverd:

- Een door het Algemeen Bestuur vastgestelde jaarrekening 2023;
- Een door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting 2025;
- Een door het Dagelijks Bestuur vastgestelde kadernota 2026.

Tarief slibverwerking

De kosten voor de verwerking van het slib worden door HVC rechtstreeks gefactureerd aan de waterschappen. De ontwikkeling van dit tarief heeft een grote impact op de begroting van de waterschappen en staat hoog op de agenda van de GR in relatie tot HVC. In principe wordt bij de jaarlijkse aanpassing van het slibverwerkingstarief de CPI inflatie indexering toegepast. In 2024 heeft de RvC van HVC wederom besloten tot een daarvan afwijkende tariefontwikkeling i.v.m. de sterk gestegen energie- en grondstofprijzen. De GR heeft bij HVC bedongen dat HVC voortaan een prognose van de tariefontwikkeling voor een periode van vijf jaar aanlevert.

Slibhoeveelheden

De deelnemers van de GR en HVC hebben regelmatig afstemming over de slibprognoses en de daarop van invloed zijnde technologische ontwikkelingen op de zuiveringen. Op deze wijze wordt gezamenlijk invulling gegeven aan de capaciteitsplanning. Inmiddels kan HVC bij de zuiveringen de standen van de slibsilos aflezen en haar logistiek daarop afstemmen. De jaarlijkse slibprognoses worden in juni vastgesteld en dienen als input voor de vaststelling van het slibtarief.

Fosfaatterugwinning

De verwachting is dat na 2028 fosfaat wordt teruggewonnen uit het residu van de slibverbranding. HVC ondersteunt de ontwikkeling van het Rubiphos-proces. Daarvoor zijn in 2023 proefnemingen gedaan met een pilotinstallatie op het HVC-terrein. SNB (de slibverbrander van de Brabantse waterschappen) is gestart met een ontwikkeltraject met Susphos. Op deze wijze krijgen verschillende processen op de Nederlandse slibmarkt een kans.

Superkritische vergassing

Met het oog op de langetermijnontwikkeling van de slibeindverwerking is door SCW in samenwerking met STOWA, HVC en de GR-Slib-waterschappen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het superkritisch vergassen van slib. De resultaten van dit onderzoek worden in 2025 verwacht.

Garantstelling

De totale garantstelling voor de GR stijgt van € 45,9 miljoen (eind 2023) naar € 86,9 miljoen (eind 2024, nog onder voorbehoud jaarverslag HVC) door de investering in de slibdrooginstallatie. Voor de garantstelling ontvangt de GR jaarlijks een provisie. Deze provisie bedraagt 1% van het bedrag aan uitstaande geldleningen per 31 december van het voorgaand kalenderjaar. Door het uitbreiden van de garantstelling zal ook de garantstellingsprovisie oplopen. Het exacte moment wordt bepaald door de datum waarop de geldleningen worden aangegaan voor de bouw van o.a. de slibdrooginstallatie. De oplevering en ingebruikneming is thans voorzien in de tweede helft van 2025.

2.3. Wat heeft het gekost?

De GR staat garant voor de uitstaande geldleningen ten behoeve van slibverwerkingsactiviteiten die HVC heeft bij de Nederlandse Waterschapsbank. Door deze garantstelling kan HVC tegen lagere rentetarieven leningen aantrekken. Het voordeel wat HVC hierdoor realiseert, wordt voor een deel, zijnde 1% van de gegarandeerde som aan leningen, uitgekeerd aan de garantstellers. De uitbetaling van deze provisie vindt plaats via de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat HVC de provisie betaalt aan de GR. Vanuit de rol van secretariaat zorgt Waterschap Hollandse Delta voor de betaling van de provisie vanuit de GR naar de deelnemende waterschappen.

De lasten voor het secretariaat worden via de GR in rekening gebracht. De lasten voor het secretariaat bestonden uit:

- Uren voor het voeren van het secretariaat (ondersteuning, financiën);
- Notuleren van vergaderingen GR en Ambtelijke Ondersteuningsgroep;
- Accountantscontrole.

Voor de door hoogheemraadschap van Rijnland in rekening gebrachte uren zijn de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geadviseerde Handleiding Overheidstarieven 2024 (excl. overhead) gehanteerd. Hierover is geen afspraak gemaakt met het Algemeen Bestuur van de GR.

De verplichtingen voor de lasten inzake het secretariaat zijn aangegaan door het hoogheemraadschap van Rijnland. Deze lasten zijn inclusief onderbouwing doorbelast aan de gemeenschappelijke regeling.

Vanuit de GR heeft een doorbelasting voor zowel de kosten van het secretariaat als de secretaris plaatsgevonden aan de deelnemende waterschappen. Deze lasten worden gezamenlijk gedragen door de deelnemende waterschappen. De kosten worden gelijkelijk verdeeld. Met instemming van alle waterschappen is besloten de verdeling van de kosten en de garantstellingsprovisie per 1 januari

2022 te hanteren. Dit betekent dat vanaf 2022 ieder van de acht deelnemende waterschappen 12,5% van de kosten draagt.

3. Paragrafen

Vanuit het Waterschapsbesluit zijn de volgende paragrafen verplicht:

- Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar
- Uitgangspunten en normen
- Incidentele baten en lasten
- Kostentoerekening
- Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen
- Waterschapsbelastingen
- Weerstandvermogen
- Financiering
- Verbonden partijen
- Bedrijfsvoering
- EMU-saldo

Van deze paragrafen zijn de paragrafen weerstandvermogen en financiering relevant voor de GR Slibverwerking 2009. De overige paragrafen zijn niet van toepassing.

3.1. Weerstandvermogen

Financiële risico's

Vanaf de toetreding tot de GR staan de waterschappen garant voor de financiering van de activiteiten die HVC ten behoeve van de waterschappen uitvoert. In het nieuwe B-plus-aandeelhouderschap waartoe in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 4 juli 2013 is besloten, heeft de garantstelling ook betrekking op de financiering van investeringen ter verduurzaming van de activiteiten die voor de waterschappen worden uitgevoerd. Zo wordt een deel van de financiering c.q. de daarvoor benodigde garantstelling van de bio-energiecentrale ('BEC') aan de waterschappen toegerekend. Dit aangezien de BEC groene elektriciteit levert voor de bedrijfsvoering van de slibverbrandingsinstallatie (SVI).

Een verdere aanpassing c.q. uitbreiding van de garantstelling zal plaatsvinden afhankelijk van besluitvorming over (de financiering van) nieuwe investeringen voor de waterschappen. Het continueren van het aandeelhouderschap B betekent een voortzetting van het bestaande principe van lasten- en batendeling.

De aandeelhouders B staan volledig garant voor de installaties die gebouwd voor de slibeindverwerking, in dit geval de slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht en de slibdrogingsinstallatie in Alkmaar.

Voor de Bio Energie Centrale is de garantstelling naar rato van de aandelenverhouding tussen aandeelhouder A en B, zijnde 17%. De bereidstelling ten aanzien van de BEC is niet omgezet in een feitelijke garantstelling. Dit betekent dat de GR per 31 december 2024 garant staat voor € 96,7 miljoen aan uitstaande geldleningen.

3.2. Financiering

De aandeelhoudende waterschappen hebben hun gezamenlijk belang in HVC overgedragen aan de GR. Het eigendom per waterschap wordt bepaald aan de hand van het aantal aandelen. Het eigendom dat de GR in HVC heeft, wordt derhalve gefinancierd door de afzonderlijke waterschappen.

JAARREKENING

4. Exploitatierekening over 2024 en balans per 31 december 2024

4.1. Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De jaarrekening 2024 is opgesteld conform de voorschriften van het Waterschapsbesluit. Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde en afgerond op bedragen van € 1.

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Financiële vaste activa

De participatie in het aandelenkapitaal van N.V. HVC (kapitaalverstrekking aan een deelneming in de zin van het Waterschapsbesluit¹) is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Wanneer de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs dan zal afwaardering plaatsvinden. Tot en met het opstellen van voorliggende jaarrekening heeft een dergelijke afwaardering niet plaatsgevonden.

Waarderingsgrondslagen resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Winsten worden slechts in acht genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de rekening bekend zijn.

De jaarrekening 2024 sluit met een resultaat van nihil.

4.2. Exploitatierekening

Exploitatierekening (* €1)	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Baten				
Garantstellingsprovisie HVC	636.631	459.112	347.134	227.658
Vergoeding kosten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling	68.822	33.141	52.115	37.946
Totaal baten	705.453	492.253	399.249	265.604
Lasten				
Garantstellingsprovisie Waterschappen	636.631	459.112	347.134	227.658
Kosten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling	68.822	33.141	52.115	37.946
Totaal lasten	705.453	492.253	399.249	265.604
	-	-	-	-

De toelichting op de verdeling van de garantstellingsprovisie en de basis voor deze provisie wordt gegeven in paragraaf 4.3. In deze paragraaf is eveneens de specificatie van de lasten voor het secretariaat opgenomen.

¹ Krachtens artikel 4.1 Waterschapsbesluit is er sprake van een deelneming als de GR participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of een B.V..

4.3. Toelichting op de exploitatierekening

Toelichting op de exploitatierekening (* €1)	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Baten				
<i>Garantstellingsprovisie HVC</i> Deze provisie bedraagt 1% van het gegarandeerde leningbedrag van: - Budget per 31 december 2023 53.669.500	636.631	459.112	347.134	227.658
<i>Vergoeding lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling</i>				
- Hoogheemraadschap van Delfland (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Hoogheemraadschap van Rijnland (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Waterschap Hollandse Delta (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Waterschap Rivierenland (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
- Waterschap Zuiderzeeland (12,50%)	8.603	3.781	6.340	4.728
Te verrekenen met deelnemers				
<i>Rente NWB</i>	-	2.895	1.395	122
Totaal baten	68.822	33.141	52.115	37.946
	705.453	492.253	399.249	265.604
Lasten				
<i>Garantstellingsprovisie Waterschappen</i> De deelnemende waterschappen ontvangen van de NV HVC een garantstellingsprovisie van 1% van het gegarandeerde leningbedrag. Conform artikel 22 van de statuten wordt de garantstellingsprovisie verdeeld naar rato van het aantal aandelen:				
- Hoogheemraadschap van Delfland (95 aandelen)	88.550	63.859	48.284	31.665
- Hoogheemraadschap van Rijnland (123 aandelen)	114.650	82.680	62.515	40.998
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (40 aandelen)	37.284	26.888	20.330	13.333
- Waterschap Hollandse Delta (111 aandelen)	103.464	74.614	56.416	36.999
- Waterschap Rivierenland (28 aandelen)	26.099	18.822	14.231	9.333
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (120 aandelen)	111.853	80.664	60.990	39.998
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (114 aandelen)	106.261	76.631	57.940	37.999
- Waterschap Zuiderzeeland (52 aandelen)	48.470	34.954	26.429	17.333
- Totaal: 683 aandelen	636.631	459.112	347.134	227.658
<i>Lasten secretariaat Gemeenschappelijke Regeling</i>				
- Inzet uren secretariaat (secretaris, ondersteuning, financiën)	34.333	20.707	22.432	20.473
- Advieskosten	20.400	-	9.601	-
- Vergaderingen GR (notuleren, catering)	6.120	4.720	12.786	10.661
- Representatiekosten	1.020	-	-	-
- Accountantscontrole	6.949	7.714	7.296	6.812
- Rente NWB	-	-	-	-
Totale lasten	68.822	33.141	52.115	37.946
	705.453	492.253	399.249	265.604
Resultaat	0	0	0	0

Toelichting op de baten

De ontvangen garantstellingsprovisie is € 177.519 lager dan begroot. De oorzaak hiervan is dat de bouw van de slibdrooginstallatie in Alkmaar vertraagd is, waardoor HVC in 2024 minder krediet heeft moeten aantrekken om de bouw te financieren. De consequentie hiervan is dat het aan de deelnemers door te betalen bedrag aan garantstellingsprovisie met eenzelfde bedrag is verlaagd.

Toelichting op de lasten

De kosten voor secretariaat, ondersteuning en uitvoering van de P&C-cyclus zijn € 13.626 lager dan begroot. Hiervoor zijn minder uren ingezet dan begroot en daarnaast zijn de uurtarieven van het hoogheemraadschap van Rijnland lager dan die van Waterschap Hollandse Delta. Rijnland hanteert de Handleiding Overheidstarieven die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties publiceert. De begrote post voor advies van € 20.400 is niet gebruikt.

4.4. Balans per 31 december 2024

OMSCHRIJVING (* €1)	31 december 2024	31 december 2023	31 december 2022
ACTIVA			
Vaste activa			
Financiële vaste activa			
- Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	31.043	31.043	31.043
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0
Liquide middelen			
- Overige banktegoeden	39.649	22.149	3.234
Overlopende activa			
- Overige openbare lichamen	0	0	25.823
TOTAAL ACTIVA	70.692	53.192	60.100
PASSIVA			
Vaste passiva			
- Eigen vermogen	31.043	31.043	31.043
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
- Overige kortlopende schulden	5.897	0	0
Overlopende passiva			
- Overige openbare lichamen	33.752	22.149	29.057
TOTAAL PASSIVA	70.692	53.192	60.100

Bovenstaande balans geeft het bedrag weer van het bezit van de waterschappen in HVC. De verdeling over de verschillende waterschappen wordt toegelicht in paragraaf 3.5.

4.5. Toelichting op de balans per 31 december 2024

OMSCHRIJVING (* €1)	31 december 2024	31 december 2023	31 december 2022
ACTIVA			
Vaste activa			
Financiële vaste activa			
- Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	31.043	31.043	31.043
Op 28 september 2011 hebben de deelnemende waterschappen hun aandelen N.V. H.V.C à € 45,45 per aandeel overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009. M.i.v. 23 december 2021 zijn er drie nieuwe toetreders.			
De aandelenverhouding is als volgt:			
- Hoogheemraadschap van Delfland (95 aandelen)			
- Hoogheemraadschap van Rijnland (123 aandelen)			
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (40 aandelen)			
- Waterschap Hollandse Delta (111 aandelen)			
- Waterschap Rivierenland (28 aandelen)			
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (120 aandelen)			
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (114 aandelen)			
- Waterschap Zuiderzeeland (52 aandelen)			
- Totaal: 683 aandelen (2020: 397 aandelen)			
Viottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0
Liquide middelen			
- Overige banktegoeden	39.649	22.149	3.234
Overlopende activa			
Uitgefactureerd en ontvangen voorschot			
- factuur 2020016 Hoogheemraadschap van Delfland			-12.000
- factuur 2020017 Hoogheemraadschap van Rijnland			
- factuur 2020018 Hoogheemraadschap van Schieland			
- factuur 2020019 Waterschap Hollandse Delta			
- factuur 2020020 Waterschap Rivierenland			
- factuur 2021011 Hoogheemraadschap van Delfland			
- factuur 2021013 Hoogheemraadschap van Rijnland			
- factuur 2021012 Hoogheemraadschap van Schieland			
- factuur 2021015 Waterschap Hollandse Delta			
- factuur 2021014 Waterschap Rivierenland			
Nog te factureren			
- Nog te factureren aan 8 deelnemers			37.823
Totaal overlopende activa	0	0	25.823
TOTAAL ACTIVA	70.692	53.192	60.100
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
- Algemene reserves	31.043	31.043	31.043
Viottende passiva			
Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
- Overige kortlopende schulden	0	0	0
Overlopende passiva			
Nog te betalen bedragen			
- factuur 202120011 Zuiderzeeland			
- factuur 2021001763 Waterschap Hollandse Delta			
- factuur 20221108 Greidanus managementondersteuning			1.772
- factuur 202230212 Zuiderzeeland			11.850
- factuur 702300008 Waterschap Hollandse Delta			8.623
- NTB factuur PSA Accountants 2022			6.812
- factuur 7024000015 Waterschap Hollandse Delta		8.869	
- factuur 1057 Jan van Oorschot	1.331		
- factuur ... Hoogheemraadschap van Rijnland	4.564		
Ontvangen voorschotten en nog te facturen deelnemers			
- Voorschotten betaald ter dekking inkoopfacturen (8 deelnemers)	64.000	64.000	
- Factuur 2023025 Amstel, Gooi en Vecht	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023026 Delfland	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023027 Hollands Noorderkwartier	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023028 Hollandse Delta	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023029 Rijnland	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023030 Rivierenland	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023031 Schieland	-3.781	-6.340	
- Factuur 2023032 Zuiderzeeland	-3.781	-6.340	
Totaal overlopende passiva	39.647	22.149	29.057
TOTAAL PASSIVA	70.690	53.192	60.100

4.6. Verloopoverzichten

Het eigen vermogen betreft algemene reserves, dit is de inbreng van de aandelen B in N.V. HVC van de deelnemende waterschappen. De gewenste omvang van deze reserve is gelijk aan de kapitaalverstrekking aan N.V. HVC.

OMSCHRIJVING (* €1)	31 december 2024	31 december 2023	31 december 2022
Eigen vermogen			
- Algemene reserves			
Stand op 1 januari 2024	31.043	31.043	31.043
geen mutaties	0	0	0
Stand op 31 december 2024	31.043	31.043	31.043

4.7. Schatkistbankieren

Ten aanzien van het schatkistbankieren wordt dagelijks beoordeeld of de rekening-courant van de GR bij de NWB moet worden 'afgeroomd' naar of moet worden aangevuld van de rekening bij de schatkist. De GR mag maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden (op de rekening-courant bij NWB). Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal van de begroting (zijnde € 705.453), zijnde € 7.054. Voor het drempelbedrag geldt echter een minimum van € 1.000.000. Hieronder is te zien dat voor de GR geheel 2024 onder het drempelbedrag gebleven is. Omdat HVC de garantstellingsprovisie in twee delen uitbetaalt en deze gelijk daarna wordt doorgestort aan de deelnemers, is het in de praktijk niet mogelijk dat de drempelwaarde van € 1 mln. overschreden wordt.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	47	57	129	89
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	953	943	871	911
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	705			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	705			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1000.000	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	4.236	5.179	11.889	8.207
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	47	57	129	89

4.8. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De waterschappen staan garant voor een deel van de geldleningen die HVC is aangegaan. Ter compensatie van de door de waterschappen gegarandeerde geldleningen betaalt HVC jaarlijks een vergoeding (garantstellingsprovisie) van 1% van de hoogte van de uitstaande gegarandeerde geldleningen per 1 januari van dat jaar uit. In 2024 is de garantstellingsprovisie over de uitstaande gegarandeerde geldleningen per 1 januari 2024 uitbetaald. De GR keert de ontvangen garantstellingsprovisie uit naar rato van het aantal aandelen per waterschap.

De gegarandeerde geldleningen bedragen per 1 januari 2024 € 45,9 miljoen (conform de Jaarrekening 2023 van HVC, gegarandeerde geldleningen aandeelhouders B). Per 31 december 2024 is het bedrag aan gegarandeerde geldleningen € 86,9 miljoen. De GR staat 100% garant voor deze gegarandeerde geldleningen.

4.9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT normeert de bezoldiging (het bezoldigingsmaximum) en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. Indien de bezoldiging en/of een ontslagvergoeding van een topfunctionaris de wettelijke norm overschrijdt, dient het meerdere teruggevorderd te worden van de betreffende topfunctionaris. In de wet is tevens geregeld wie als topfunctionaris dient te worden aangemerkt.

Het bestuur bestond gedurende 2024 uit:

Algemeen Bestuur	01-01-2024	31-12-2024
J. Caris	x	x
M. Leijen	x	x
S.E. Mager	x	x
R. Tieman	x	x
G. den Hartog	x	x
W. van Heemst	x	x
A. Mollema	x	x
B. Knapp	x	
H. Kortman		x

Dagelijks Bestuur	01-01-2024	31-12-2024
M. Leijen	x	x
B. Knapp	x	
W. van Heemst	x	x
H. Kortman		x

Secretaris	01-01-2024	31-12-2024
J. van Oorschot	x	x

De leden van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur zijn onbezoldigd binnen de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009.

Functiegegevens	2024	2023
Naam: J. van Oorschot	Secretaris	Secretaris
Aanvang en einde functieervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,068	0,098
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	9.150	10.656
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Subtotaal	9.150	10.656
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.844	21.760
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	9.150	10.656
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage 1: Aangeleverde hoeveelheid slib

Slibverwerking

Ten aanzien van de slibverwerking zelf staan hieronder de begrote en daadwerkelijk aangeleverde hoeveelheden slib (in ton) per deelnemend waterschap (peildatum 27 februari 2025). Hollands Noorderkwartier verwerkt het slib zelf in de slibdroger te Beverwijk.

Begroot versus realisatie

Afvoer slib exclusief zand (in tonnen)	Begroot 2024	Realisatie 2024
Delfland	84.621	86.733
Rijnland	109.700	106.495
Schieland en de Krimpenerwaard	26.996	30.967
Hollandse Delta	84.200	82.743
Rivierenland	15.300	18.710
Hollands Noorderkwartier *	98.540	96.134
Amstel, Gooi en Vecht	99.779	97.973
Zuiderzeeland	42.692	40.635
Totaal	561.828	560.390
* incl. 7 kton van AGV		

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009 te Ridderkerk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009 op 31 december 2024 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de balans per 31 december 2024; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en Normenkader 2024, dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 september 2024 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €4.922. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €4.922 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- de inleiding;
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlage 1: Aangeleverde hoeveelheid slib, zand en droge stof.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2024.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en normenkader 2024 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 september 2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk

verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 10 maart 2025

Publieke Sector Accountants B.V.

R. van Hattem MSc RA

UW BRIEF
21 maart 2025

UW KENMERK

-

ONS KENMERK
2423574

DELFT
5 juni 2025

Aan het dagelijks bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009
Zwembadweg 10
7902 NZ Hoogeveen

ONDERWERP:

Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009

Geacht bestuur,

Wij hebben kennisgenomen van de Ontwerpbegroting 2026 en zien geen
aanleiding om daarover een zienswijze naar voren te brengen.

Hoogachtend,
verenigde vergadering van Delfland,
de secretaris,

de voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Project Waterzuivering Vergulde Hand

Toekomstbestendig | Duurzaam | Gebiedsgericht

*Voortgang project Waterzuivering Vergulde Hand
Commissie WVK
Datum 21 mei 2025*

Terugblik

- Voortgangsrapportage cie WVK T1 2025 is opgeleverd.
- Besluit voorkeursalternatief uit vier kansrijke alternatieven (schetsontwerpen) met algemene stem vastgesteld.
- Het ontwerp omgevingsplan en de plan-MER.
- Marktconsultatie aanbestedings- en contractvormen afgerond.
- Het projectplan planfase voorlopig ontwerp geactualiseerd.
- Er is een start gemaakt met de uitwerking van het voorlopig ontwerp.
- Aandacht voor risico van een vertraagde energieaansluiting.
- Gestart met opstellen van de bestuurlijke planning richting de investeringsbeslissing.

Stand van zaken

Project Waterzuivering Vergulde Hand

- Totaal budget 68M euro (excl. Investeringskosten).
- Verwachte oplevering Q4 2030.

Status maart 2025:

- Ontwerpkrediet planfase is met 68M euro ongewijzigd.
- Projectorganisatie is voldoende bemenst.
- Planning met beperkte vertraging op schema.

Aandachtspunten komende periode (T2):

- Aanloop naar besluit B&W gemeente Vlaardingen over wijziging omgevingsplan.
- Overeenstemming met de ingenieurscombinatie(IC) over scope, diepgang en kosten voorlopig ontwerpfase vertalen naar aanpak en planning.
- Energieaansluiting

Stand van zaken WVH

– stoplichten rapportage

VOORTGANG	T1 '25	T3 '24	T2 '24	T1 '24	Toelichting
Algemeen	●	●	●		- Planfase zal naar verwachting doorlopen in 2026. Planning met IC wordt in april 2025 vastgesteld. - Samenwerking IC verloopt inhoudelijk goed.
Tijd	●	●	●		- Vaststelling VKA in algemeen bestuur is met 2 maanden vertraagd - Afronding planfase Q2 2026 - Oplevering beoogd Q4 2030
Geld	●	●	●		- Ontwerpkrediet is ongewijzigd - Geprognostiseerde kosten planfase passen binnen het verstrekte krediet. - Met de IC worden gesprekken gevoerd over meerkosten t.g.v. uitbreiding scope en diepgang Voorlopig Ontwerp.
Risico	●	●	●		Vanwege netcongestie is mogelijk een maatwerkaansluiting nodig om de aansluiting tijdig te kunnen realiseren, wat een potentiële financiële impact van enkele miljoenen kan hebben.
Organisatie	●	●	●		- Projectorganisatie voldoende bemenst - Samenwerking lijnorganisatie voor besluit VKA verloopt goed
Kwaliteit	●	●	●		- Producten voldoen aan verwachtingen en kwaliteitseisen - Extra nadruk op borging Beheer en Onderhoud en Veiligheid

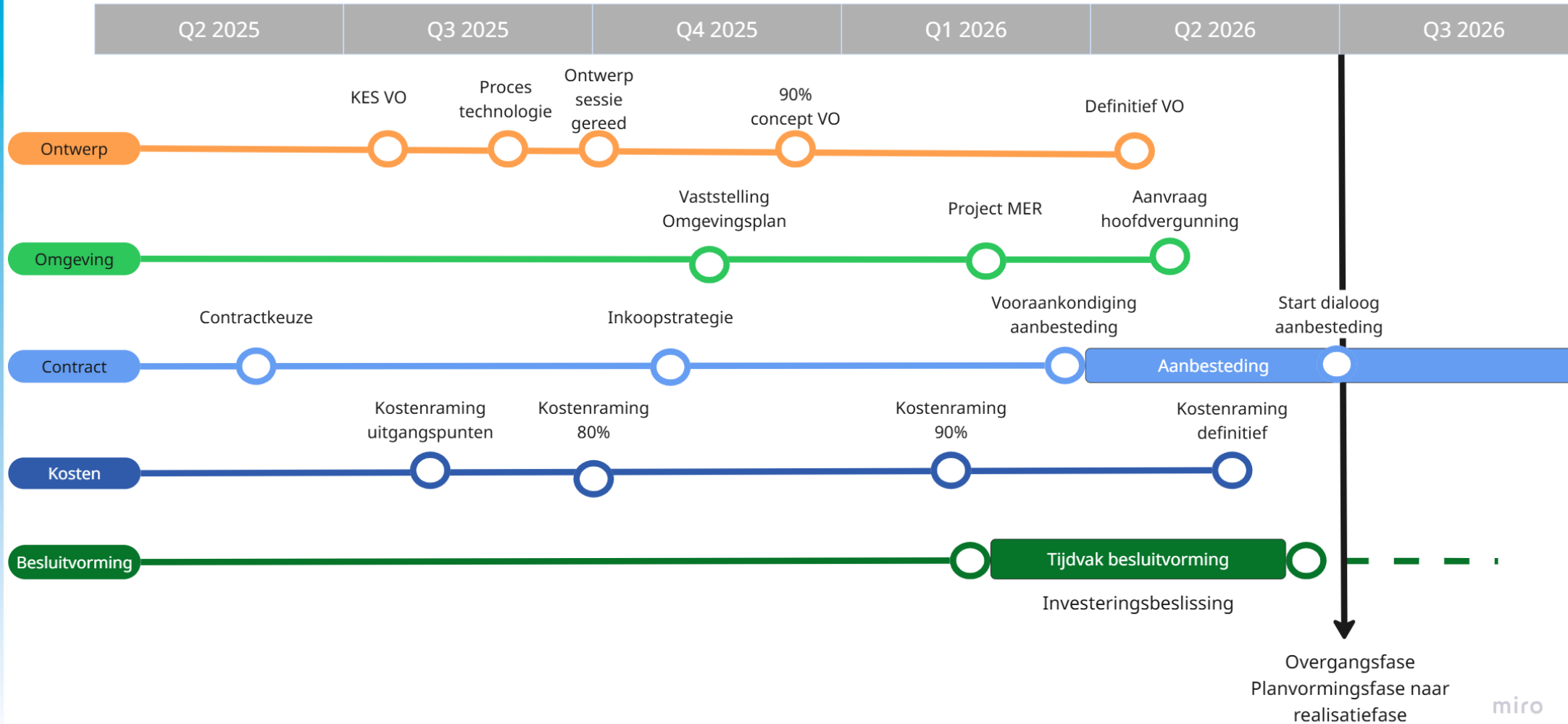
Leerervaringen VKA-fase

- Plan realistisch met ruimte voor afstand en reflectie
- Werk vanuit duidelijke eindproducten van IC én HHD
- Plan voldoende tijd voor ambtelijke/bestuurlijke besluitvorming
- Houd rekening met zomer- en kerstreces
- Planning derde minder beïnvloedbaar
- Beleid is niet altijd direct toepasbaar in praktijk
- Raming van de kosten vraagt om meer diepgang in VO-fase

Vooruitblik

- Verdere uitwerking voorlopig ontwerp. Medio 2025 procestechnologisch ontwerp.
- Verwerken van mogelijke zienswijzen en opstellen definitief omgevingsplan t.b.v. besluitvorming in de gemeenteraad, oktober 2025.
- Actualiseren werkwijze, producten en planning VO-fase en daarmee het actualiseren van het werkpakket van het IC. Dit als basis voor de op te stellen bestuurlijke planning.
- Verdere uitwerking van de aanbestedings- en contractstrategie.
- Uitwerken/bespreken bestuurlijke planning inclusief Delfland producten t.b.v besluiten.
- Opstarten diverse deelprojecten zoals: energie, huisvesting en omliggend leidingstelsel.
- De beheersing van het risico rondom de energieaansluiting.
- Opstellen plan van aanpak strategische kwaliteitsborging.

Planning VO-fase WVH

Vragen?

Duurzaamheidscertificering Vergulde Hand

Toekomstbestendig | Duurzaam | Gebiedsgericht

Project
Waterzuivering
Vergulde Hand

Hoogheemraadschap van
Delfland

Agenda

1. Aanleiding
2. Eerste bevindingen
3. Eerste vingeroefening
4. Uitkomsten per certificaat
5. Vervolg

Aanleiding

- VV van 9 April 2024:
Hoogheemraad Tieman heeft n.a.v. motie de toezegging gedaan om te onderzoeken of certificering op duurzaamheid van de nieuwe zuivering toegevoegde waarde heeft voor Delfland.
- Het project heeft onderzoek laten uitvoeren door RPS advies- en ingenieursbureau naar inhoud, toepasbaarheid en consequenties.
- Hieruit kwamen drie mogelijke certificeringen die gangbaar en toepasbaar zijn:
 - BREEAM NL
 - GPR Gebouw
 - WELL

- * GPR Gebouw en BREEAM leggen nadruk op duurzaam bouwen, WELL legt nadruk op gezondheid.
- * De certificeringen hebben bepaalde mate van overlap.

Eerste bevindingen

- De methoden omvatten gebouwen en omliggend terrein: wandelpaden, verblijfplekken, fietspaden etc.. De zuiveringsonderdelen vallen niet onder deze certificaten.
- De methoden maken duurzaamheid meer concreet en meetbaar op basis van te verifiëren eisen. Dit draagt bij aan een meer expliciet duurzaam ontwerp.
- Tevens biedt het de mogelijkheid om vooraf concreter de duurzaamheidsambitie te bepalen.
- Het project kan de methodiek in bepaalde mate toepassen, zonder een certificering te behalen.
- De reden van certificering is vaak vanuit een commercieel belang of imago oogpunt.
- Certificering is bovenwettelijk. Bij wijzigingen van regelgeving wordt de beoordelingsrichtlijn van het certificaat bijgewerkt.
- Hiermee kan het aspect duurzaamheid meer evenwichtig worden meegewogen bij te maken ontwerpkeuzes, ten opzichte van bijvoorbeeld kosten, veiligheid en beheer & onderhoud.

Eerste vingeroefening

Welk ambitieniveau zou het project met de huidige status behalen?

- Op basis van het huidige Programma van Eisen voor het project en het kantoorgebouw.
- Op basis van duurzaamheidsambities Delfland.
- Zonder ontwerp van het kantoor.

De ambitiebepaling voor de verschillende certificeringen als volgt:

- BREEAM: 1-6 sterren: >55% Very Good

- GPR Gebouw: 0 - 10

- WELL: Bronze/Silver/Gold/Platinum

BREEAM NL

Wat is BREEAM NL:

- Focus: Duurzaam bouwen
- Een internationale standaard.
- Hanteert 10 milieuaspecten waaronder afval, water, materialengebruik.
- Voornamelijk gebruikt voor commerciële vastgoedmarkt.
- Certificering o.b.v. ontwerp en o.b.v. oplevering project.

Pluspunten:

- + Internationaal (h)erkent.
- + Zeer grondige beoordeling op verschillende duurzaamheidskenmerken.
- + Concrete eisen om toe te passen in het ontwerp.

Minpunten:

- Zeer uitgebreide certificeringsinspanning, middels auditors.
- Kosten voor beoordeling en certificering kunnen relatief hoog zijn.
- Inspanning Delfland kan aanzienlijk zijn.

– <10% Unclassified

– >10% Acceptable

– >25% Pass

– >40% Good

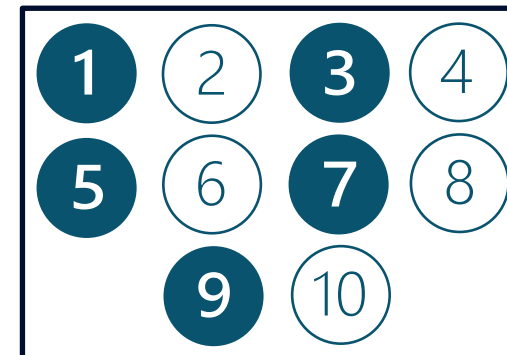
– >55% Very Good

– >70% Excellent

– >85% Outstanding

GPR Gebouw

Wat is GPR Gebouw:

- Focus: Duurzaam bouwen
- **G**emeentelijke **P**restatie **R**ichtlijn, doelgroep onder andere overheden.
- Hanteert 5 milieuaspecten: Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde.
- Certificering o.b.v. oplevering project.
- Wordt op sommige locaties als methodiek voorgeschreven via omgevingswet.

Pluspunten:

- + Laagdrempelige certificering in vergelijking met BREEAM.
- + Concrete eisen om toe te passen in het ontwerp.
- + GPR kijkt ook naar sociale en ecologische gevolgen.
- + Beperkte meerkosten/inzet in vergelijking met de andere certificaten.

Minpunten:

- Beperkte scores: minder gedetailleerd dan andere certificeringen.

WELL

Wat is WELL:

- Focus: Gezondheid en welzijn, medewerkers.
- Een internationale standaard.
- Hanteert 11 aspecten waaronder thermisch comfort, voeding, mentale gezondheid.
- Voornamelijk voor commerciële vastgoedmarkt.
- Certificering o.b.v oplevering project, vervolgens periodiek elke 3 jaar.

Pluspunten:

- + Stimuleren gezondheid en productiviteit van werknemers.
- + Laagdrempelige certificering.
- + Aantrekkelijk voor nieuwe werknemers.
- + Toekomstbestendig, gebouw is voorbereid op toekomstige gezondheidstrends

Minpunten:

- Vraagt commitment van de gehele organisatie, ook na oplevering project.
- Periodieke certificering vraagt onderhoud en monitoring om te blijven voldoen.
- Mogelijk hogere kosten in ontwerp en certificering.
- Minder toepasbaar op de doelen van Delfland: energieneutraal, klimaatneutraal en 100% circulair.

Advies en vervolg

Advies

Geadviseerd wordt om het aspect Duurzaamheid sterker te verankeren in het project door de toepassing van de GPR Gebouw certificerings*methodiek*.

Tevens om het project te committeren aan het behalen van het duurzaamheidscertificaat van GPR Gebouw, om Duurzaamheid blijvend als leidend principe mee te nemen in het ontwerp van het kantoorgebouw.

Dit helpt om invulling te geven aan de (sub)doelen vanuit het strategisch projectplan, oa:

- Delfland draagt actief bij aan een circulaire economie.
- Veilige en prettige werkplek;
- Duurzame leefomgeving.

Vervolgstap

Onderzoeken welk ambitieniveau binnen redelijk handbereik ligt en toegevoegde waarde geeft.

Vragen?

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland
Titel: MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander Omschrijving problematiek In 2023 starten de gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland en Rotterdam met het verbeteren van de fietsroute. De route verbindt de twee stations Delft en Rotterdam Alexander met elkaar en heeft een lengte van 20 kilometer. Hij loopt langs verschillende woon- en werklocaties (TU Delft Campus, Rotterdam Airport) en recreatiegebieden (bijvoorbeeld Lage Bergse Bos). De MRDH betaalt maximaal 70 procent van de kosten van de verbetering of aanleg. Nieuwe fietsbruggen De route wordt veiliger en comfortabeler door de aanleg van brede fietspaden, met aandacht voor groen en beleving en waar mogelijk voorrang voor de fiets. Zo is het straks fijner oversteken over de Schie in Delft met de nieuwe Gelatinebrug. Ook pakt de gemeente Lansingerland de oversteek over de Rotte (de Burgmanbrug) aan. Bij Delft/Pijnacker-Nootdorp kunnen fietsers de A13 oversteken. Daar is een nieuw fiets/ecoduct gepland. In totaal kost de aanpak ruim 65 miljoen euro (red: eind 2023 geïndexeerd op basis van schetsontwerp). In 2026 moet de route gereed zijn. https://www.mrdh.nl/metropolitane-fietsroute-delft-rotterdam-alexander?backlink=/fietsroutes Inwoners uit Delft, Pijnacker – Nootdorp en Lansingerland maken zich zorgen over deze route en hebben onze fracties benaderd. Vragen en Antwoorden: - Is Delfland betrokken bij de mogelijke metropolaan fietspad Delft Rotterdam Alexander van Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)? - Zo ja, vanaf wanneer? En op welke manier? - Zo nee, loopt Delfland dan geen risico wat betreft waterbeheer (watersysteem/waterberging)? Antwoord: - Ja. Voor 2023 heeft Delfland vanwege haar partnerschap in het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland, vernomen van eventuele plannen voor een fietsroute. Sinds 2023 hebben er informele overleggen plaatsgevonden vanuit onze adviserende rol in het kader van de Weging van het Waterbelang en vanuit de eerste vooroverleggen voor vergunningverlening. We zijn in contact met de ambtelijke projectgroep Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de betrokken gemeenten om onze belangen in te brengen. Formele advisering vanuit de Weging van het Waterbelang zal plaatsvinden wanneer het fietspad in strijd is met de omgevingsplannen van de diverse gemeentes. Deze procedures zijn nog niet in gang gezet. Weging van het Waterbelang loopt vooruit op latere vergunningaanvragen. Momenteel zijn er nog geen concrete vergunningaanvragen ingediend. - Heeft Delfland reeds harde financiële en bestuurlijke toezeggingen gedaan aan de MRDH over de aanleg van het fietspad Delft – Rotterdam Alexander? Antwoord: Nee, Delfland heeft geen financiële en bestuurlijke toezeggingen gedaan. Delfland gaat

ook niet over de fietsroute zelf.

3. Raakt dit fietspad de taken van het waterschap zodat we alsnog hierbij betrokken zouden moeten worden?

Antwoord:

Zie reactie bij 1a. Ja, er zijn raakvlakken met taken van Delfland. Voor de betreffende raakvlakken geldt een vergunningplicht. De vergunningaanvragen moeten voldoen aan het beleid van Delfland, zodat onze taken niet in het geding komen.

4. Welke eisen zou Delfland kunnen stellen bij de aanleg van het fietspad? (Ook rekening houdend met de brieven m.b.t. water en bodem sturend)

Antwoord:

Eisen die relateren aan het beleid voor (instandhouding/verbetering van) onze waterstaatswerken. Dat betekent onder meer dat de waterveiligheid gegarandeerd moet blijven, de bergingscapaciteit niet mag verslechteren en ook de waterkwaliteit niet achteruit mag gaan. Gedetailleerde voorwaarden zijn pas te geven na een verdere uitwerking van het plan.

Zoals het voorlopige fietspad is ingetekend, gaat dit fietspad door de bergboezem. Sinds 2018 is deze extra berging aangelegd. Een waterberging voor 100.000m³. Hiermee wordt wateroverlast in de toekomst sterk verkleind. Voorts zijn in het gebied diverse fiets- en ruiterspaden aangelegd om het bestaande recreatiegebied Ruyven beter te verbinden met Delfgauw en Oude Leede. Waar mogelijk is langs de fietspaden gekozen voor een natuurvriendelijke oever. Dit bevordert de waterkwaliteit en flora en fauna in het gebied.

5. a. Is Delfland op de hoogte dat het fietspad voorlopig door de bergboezem is ingetekend?
b. Welke eisen kan Delfland stellen, dat het fietspad niet door de bergboezem gaat?

Antwoord:

a. Ja

b. Delfland gaat niet over het aanleggen van het fietspad. Delfland stelt wel de randvoorwaarden, dat de waterberging blijft functioneren en de bergingscapaciteit niet verslechtert.

6. Heeft de aanleg van het fietspad ook gevolgen voor het nu afgesproken peilbesluit in deze polder?

Antwoord:

Nee, het peilbesluit is leidend. Eventueel medegebruik van het bergingsgebied in de vorm van een fietspad, volgt het peil.

7. Wanneer er wordt besloten door de MRDH dat de definitieve route van het fietspad toch door de bergboezem gaat, kunnen wij hier dan als bestuur van Delfland ook nog een keuze/zienswijze op indienen? Zo ja? Zo nee?

Antwoord:

Nee, we kunnen geen keuze/zienswijze indienen. Het aanleggen van fietspaden is in het omgevingsplan mogelijk gemaakt, maar wel aan een vergunningplicht verbonden. In het kader van die procedure kan bezwaar gemaakt worden. Theoretisch zou Delfland dit kunnen doen. Naast de vergunning bij de gemeente is er ook een vergunning van Delfland nodig, waarin het waterbelang behartigd wordt zoals het medegebruik van de bergboezem. Wanneer aan onze randvoorwaarden wordt voldaan ligt het niet voor de hand dat wij bezwaar aantekenen in het kader van de gemeentelijke procedure.

8. Gaat er indien het fietspad door de bergboezem gaat een precedentwerking uit mogelijk voor onze andere bergingen? Zo ja? Zo Nee?

Antwoord:

Nee, iedere waterberging heeft zijn eigen eigenschappen en bij iedere ontwikkeling in een waterberging moet voldaan worden aan onze randvoorwaarden.

Volgens de website van Delfland "Bodemdaling Delfland" bestaat het tracé van het fietspad in de Zuidpolder van Delfgauw grotendeels uit moerige gronden. Het is een zeer bijzonder stukje natuur <https://hhdelfland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4a5d00ac42514a1687ba52644c5ae8a0>

9. Is bij de aanleg van (fiets)wegen op moerige gronden, extra eisen door Delfland te stellen? Zo Ja? Zo Nee?

Antwoord:

Wanneer de aanleg van (fiets)wegen op moerige gronden effect heeft op onze waterstaatswerken, kunnen wij extra eisen stellen. De gevolgen van het eventueel verzakken van het fietspad zijn voor rekening van de initiatiefnemer.

10. De bergboezem in de Zuidpolder van Delfgauw bestaat uit moerige gronden.
a. Is het haalbaar en betaalbaar om een (fiets) weg aan te leggen in deze berging?
b. Zijn er gevolgen te verwachten voor de waterkwaliteit omdat de weg goed gefundeerd moet worden?

Antwoord:

- a. Delfland gaat niet over de haalbaar- en betaalbaarheid van initiatieven, dit is aan de initiatiefnemer in dit geval de gemeente in de context van de MRDH.
b. De gevolgen voor de waterkwaliteit zijn pas te beoordelen bij de uitwerking van het plan voor het fietspad. Vanuit het standstil-beginsel stellen wij als randvoorwaarde, dat de waterkwaliteit niet verslechtert. Het is aan de initiatiefnemer om dat aan te tonen.

Het fietspad gaat mogelijk verder op de Oude Bovendijk in Rotterdam. Dit is nu een smalle toegangsweg voor de bewoners. Met aan de ene kant de woningen en aan de andere kant al vrij snel het water.

11. a. Als het fietspad over de Oude Bovendijk zal gaan, welke gevolgen heeft dit dan voor de afwatering van dit gebied nu en in de toekomst?
b. Is de kade/weg een kering?
c. Is dit een veilige kade/weg om te gebruiken als fietspad zoals dat volgens MRDH zou moeten gaan worden?

Antwoord:

- a. De eventuele gevolgen voor de afwatering, kunnen pas na uitwerking van het plan inzichtelijk worden. Als er ingrepen plaatsvinden die invloed hebben op de afwatering, dan moeten negatieve effecten gecompenseerd worden volgens het stand-still principe. Mogelijk zijn de gevolgen beperkt omdat er al een weg op de Oude Bovendijk ligt.
b. Ja
c. Het gebruik van de weg als fietspad is niet aan Delfland om te beoordelen. Delfland zorgt voor de functie t.b.v. waterveiligheid: het beschermen van het achterland tegen overstroming. In onze visie op Recreatief Medegebruik is overigens aangegeven dat indien initiatieven verenigbaar zijn met het waterstaatkundig belang (waterkwaliteit inbegrepen),

het uitvoeren van de beheertaak en met de maatschappelijke functies die het watersysteem vervult, Delfland positief staat tegenover niet-water gebonden recreatie zoals fietsen.

De gemeente is wegbeheerder en gaat over verkeersveiligheid.

Algemene vragen

12. Is het college van mening dat een alternatieve route langs de A13 beter is voor het weidevogelgebied en de bergboezem?

- a. Zo ja?
- b. Zo nee?

Antwoord:

Het is niet aan Delfland om te bepalen of vanuit weidevogelperspectief een alternatieve route beter is. Een alternatieve route zal Delfland beoordelen vanuit waterstaatskundig perspectief.

13. Moet voor het aanleggen van dit fietspad een vergunning aangevraagd worden via de omgevingswet?

Antwoord:

Of een vergunning voor het aanleggen van het fietspad aangevraagd moet worden bij die betreffende gemeente, is afhankelijk van hetgeen die gemeente daarover heeft opgenomen in haar omgevingsplan. Daarnaast zijn vergunningen bij Delfland nodig voor zover het activiteiten betreft waarvoor in de waterschapsverordening een vergunningplicht is opgenomen.

14. Via het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland, komt sinds vorig jaar ook de recreatiefunctie van het gebied in beeld. O.a. Abtswoudse- & Ackerdijkse bos. Via het thema recreatief toekomstperspectief. Hierdoor zou er mogelijk een tweede trace over de Schie komen. Dat zou betekenen dat er twee extra bruggen komen. Als Delfland zijn wij niet verantwoordelijk voor scheepvaart. Wel hebben wij daarbij de volgende vragen:

- a. Wat zijn de gevolgen voor de waterkwaliteit van de Schie?
- b. Vormt de brug een obstructie voor de doorstroming
- c. Welke risico's zijn er mogelijk voor de waterkering

Antwoord:

a. b. en c. Dat valt pas te beoordelen als er concrete plannen bekend zijn en dit is vooralsnog niet het geval. Alle activiteiten die onze taken raken, moeten voldoen aan het relevante beleid zodat taken van Delfland niet in het geding komen.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Vragen zijn ingediend door: BBB Delfland (Nieske Dijkshoorn), CDA Delfland (Maarten Jansen) en CU/SGP (Ytzen Lont).

Dit formulier richten aan de voorzitter van de verenigde vergadering van Delfland pdaverveldt@hhdelfland.nl met afschrift aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl

IN TE VULLEN DOOR LOKET BESTUURSONDERSTEUNING:

DMS-nummer: 2398920

Datum en tijdstip ontvangst: 22 januari 2025 19.36 uur

Datum D&H behandeling: 18 februari 2025

Datum publicatie (wordt opgenomen in titel):

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland
Titel: Aanvullende vragen over MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag – fietspad Delft – Rotterdam Alexander
Omschrijving problematiek
Vragen en Antwoorden: 1. Zijn bij onderzoeken/ rapporten Delfland bekend dat de bodemgesteldheid de aanleg van het fietspad niet toelaat? Zo Nee? Antwoord: Nee, er zijn bij Delfland geen onderzoeken/rapporten bekend waaruit blijkt dat de bodemgesteldheid de aanleg van het fietspad niet toelaat. In het algemene geval van medegebruik van een waterstaatswerk, vraagt Delfland de initiatiefnemer te onderbouwen dat er geen (negatieve) invloed ontstaat op het betreffende waterstaatswerk en de functie van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft. Dit volgt uit het standstill principe: er mag geen verslechtering optreden ten opzichte van de Ausgangssituation. Wanneer er bijvoorbeeld een vergunningaanvraag gedaan wordt voor het medegebruik van de bergboezem en bijhorende keringen, zal de initiatiefnemer moeten onderbouwen dat deze waterstaatswerken effectief en functioneel blijven. Overigens heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor het deel van het fietspad dat door de bergboezem loopt (deel 10 MFR) een Geotechnische Quickscan Zettingen laten uitvoeren. Deze quickscan d.d. 3 oktober 2024 concludeert: “De geotechnische QuickScan geeft inzicht in de beschikbare gegevens en uitgangspunten alsmede in het mogelijke zettingsgedrag van de ondergrond op de projectlocatie in Deel 10. ... Uitgangspunt van het ontwerp van het nieuwe fietspad in Deel 10, en volgens de eisen van het Hoogheemraadschap, is dat de ligging van het nieuwe fietspad in het bestaande maaiveld wordt aangelegd. Hierbij wordt 0,85 m ontgraven waarna 0,50 zand, 0,20 m menggranulaat en 0,15 m asfalt wordt aangebracht. Dit betekent dat er geen ophogingen op bestaand maaiveld worden aangebracht en er geen voorbelasting of lichtgewicht ophoogmateriaal in Deel 10 benodigd is. Op basis van de zettingsberekening kan worden geconcludeerd dat bij een aanleghoogte van het fietspad gelijk aan bestaand maaiveld direct voldaan aan de restzettingseis van 0,25 m over 30 jaar.” 2. Is het mogelijk dat Delfland deze onderzoeken/rapporten opvraagt en meeneemt in de vergunningverlening? Zo nee? Antwoord: Ja, mits de onderzoeken/rapporten inhoudelijk verband houden met ons beleid omtrent waterbeheer en nodig zijn voor toetsing in het kader van een vergunningaanvraag. 3. In artikel AD van 26 februari staat: Delfland gaat niet over de aanleg van de route, maar wil wel dat de waterveiligheid gegarandeerd blijft, dat de opvang van regenwater niet verslechtert en dat de waterkwaliteit niet achteruitgaat, zo laat het hoogheemraadschap weten. ‘Wanneer aan

onze randvoorwaarden wordt voldaan, ligt het niet voor de hand dat wij bezwaar aantekenen in het kader van de gemeentelijke procedure.'

Vraag: Hoe kunnen wij als Delflands bestuur kaders hiervoor aan de voorkant meegeven dat de opvang van het regenwater, inzet van de boezem en de waterkwaliteit niet achteruitgaat?

Antwoord:

Ambtelijk brengt Delfland de randvoorwaarden in via de projectgroep Metropoolregio Rotterdam Den Haag en vooroverleg met de betrokken gemeenten (initiatiefnemers), in het geval er raakvlak is met onze beheertaken. De randvoorwaarden volgen uit het door het bestuur vastgestelde beleid.

4. In het vervolg hierop hebben wij een aantal extra zorgpunten als vraag gesteld, die wij graag aan de voorkant van vergunningverlening beantwoord zien worden.

Vraag: Kunnen wij ervanuit gaan dat Delfland zich niet financieel koppelt aan dit fietspad, omdat dit niet bij de kernactiviteiten van een waterschap hoort?

Antwoord:

Delfland doet geen financiële toezeggingen voor de realisatie van het fietspad. Ook aanpassingen van het watersysteem als gevolg van het fietspad komen voor rekening van de initiatiefnemer. Wanneer de realisatie van het fietspad tot meekoppelkansen kan leiden, bijvoorbeeld voor noodzakelijk onderhoud van de kering, maakt Delfland een afweging om ten behoeve van dat onderhoud en onze beheertaken te investeren

5. Biodiversiteit

Schoon water is van cruciaal belang voor de natuur. Waterschappen hebben de mogelijkheid om via natuur inclusieve inrichting en -beheer bij te dragen aan het herstel en de instandhouding van de basiskwaliteit van natuurlijke omgeving.

Vraag: Kan Delfland aan de voorkant kaders stellen dat de "natuurwaarde" van de berging door het aanleggen van een fietspad niet achteruit mag gaan?

Antwoord:

Delfland kan kaders stellen aan "natuurwaarde" wanneer de natuurwaarden zijn gerelateerd aan onze kerntaken. Op dit moment zijn er in ons beleid geen natuurwaarden verankerd. Wanneer bijvoorbeeld een vergunningaanvraag voor het medegebruik van een waterstaatswerk wordt gedaan, vindt geen toetsing op natuurwaarden plaats.

Delfland zou ook kaders kunnen stellen aan "natuurwaarde", wanneer wij een (grond)eigendomspositie hebben (assets). In het geval van de bergboezem, heeft Delfland geen (grond)eigendomspositie. Via deze weg kunnen er eveneens geen kaders aan natuurwaarden verbonden worden. Het eigendom van de betreffende gronden ligt bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Als het overeenkomt met onze ambities en mits passend binnen onze mogelijkheden, dan kan Delfland wel natuurwaarden bevorderen via ecologisch beheer van onze waterstaatswerken. Dit volgt onder andere uit ons Waterbeheerprogramma 6 (WBP6).

In het geval met de vraag bedoeld wordt of het fietspad effect kan hebben op de waterkwaliteit: het stand-still principe is van toepassing waardoor geen verslechtering van de uitgangssituatie mag optreden. De initiatiefnemer kan door Delfland gevraagd worden om dit te onderbouwen.

6. Voor wat betreft het waterbeheer in de waterberging

Er wordt een diepe geul gegraven en deze wordt volgestort met granulaat; dat is nu het plan. De bovenkant van de fietssnelweg mag niet boven het maaiveld uitsteken. Dat is de eis. Er komt dus feitelijk een soort ondergrondse dijk dwars door de waterberging te liggen. Het staat vast dat deze dijk steeds verder de bodem in zal zakken. Mede ook door enige horizontale beweging van water in de bodem wordt volledig geblokkeerd.

Vraag: Wat is de invloed hiervan op de waterkwaliteit en op het grondwater?

Antwoord:

Om het fietspad te realiseren, zal een geul gegraven worden. Deze zal voor een deel gevuld worden met granulaat. Hoofdzakelijk bestaat de vulling uit zand als fundering. Daarna volgen granulaat en asfalt.

Van Delfland is het van belang dat het volume en de werking van de waterberging behouden blijft. Dit is vertaald naar de uitwerkingseis dat het fietspad niet boven het maaiveld uitsteekt.

Vraagsteller heeft het over een soort ondergrondse dijk. Echter, met een dergelijke constructie van zand, granulaat en asfalt is geen sprake van een dijk in de zin van een constructie met waterkerende eigenschappen.

Eventuele zetting van de constructie ten behoeve van het fietspad, beïnvloedt het volume en de werking van de berging niet. Daarbij blijft de verwachte zetting binnen de gemeentelijke normen, zie ook het antwoord bij vraag 1.

Vanwege de waterdoorlatende eigenschappen van zand en granulaat, ligt het overigens niet voor de hand dat horizontale beweging van het grondwater volledig geblokkeerd zal worden.

Bij een vergunningaanvraag voor het medegebruik van de bergboezem en de bijbehorende dijken, kan Delfland de initiatiefnemer vragen om te onderbouwen dat er geen negatieve effecten optreden op de waterkwaliteit en het grondwater.

7. Zijn er ook eisen te stellen aan het gebruik van puingranulaat? (ca 1 meter diep en ca 500 m lang)

Antwoord:

Nee, er zijn vanuit Delfland geen specifieke kwaliteitseisen te stellen aan het gebruik van puingranulaat.

8. In de berging zitten diverse duikers die de sloten overdwers verbinden.

Vraag a: Kan met de vergunningverlening rekening worden gehouden met eisen dat de duikers niet afgedamd mogen worden zodat er geen "dode" sloten ontstaan, waardoor de waterkwaliteit in de berging verslechterd?

Antwoord:

Als bedoeld wordt met “dode” sloten dat deze niet meer aansluiten op het oppervlaktewatersysteem, dan is dit niet toegestaan. Vanuit het beleid moeten sloten altijd in verbinding blijven met de rest van het oppervlaktewatersysteem. Dit om de afvoerende en waterbergende functies te waarborgen.

Als bedoeld wordt met “dode” sloot, een doodlopende sloot die eenzijdig is aangesloten aan het oppervlaktewatersysteem: dit kan afhankelijk van de waterhuishoudkundige functie wel toegestaan worden. Als het watersysteem niet belemmerd wordt, kan een doodlopende sloot in sommige gevallen meerwaarde hebben voor de ecologie.

Vraag b: En dat deze mogelijke extra kosten niet voor de rekening van Delfland mag komen?

Antwoord:

Dergelijke kosten zouden voor de initiatiefnemer zijn.

9. De grond in het gebied is zo zacht dat als je er massa op aanbrengt of de grond wijzigt, dat dit directe invloed heeft op de directe omgeving.

Vraag: Kan Delfland als kader meegeven dat het aanbrengen en of storten van materialen geen enkele invloed mag hebben op zowel de grond/berging en ook duikers als op de dijken van de berging?

Antwoord:

In het algemeen kan Delfland kaders meegeven aan een initiatiefnemer, als het initiatief raakt aan onze kerntaken en het beleid wat uit deze taken volgt. In het geval van het fietspad zal de initiatiefnemer moeten onderbouwen dat er geen negatieve effecten optreden op de waterstaatswerken die geraakt worden, zoals de berging, bijbehorende dijken en duikers.

10. Oude Bovendijk

Wanneer hier het fietspad moet komen, dan zal de dijk met enkele meters moeten worden verbreed, zoals nu uit het plan blijkt.

Vraag: Is Delfland hiermee bekend, dat dit allen kan door de bestaande vaart te versmallen? Zo ja, zo nee?

Antwoord:

De dijk onder de Oude Bovendijk heeft onderhoud nodig. Omdat hier in de huidige situatie al een weg op de dijk ligt, is een samenwerking met de gemeente als wegbeheerder vanzelfsprekend. In een haalbaarheidsonderzoek uit 2020 met betrekking tot de fietsroute, is gekeken vanuit de richtlijnen vanuit de fietsroute wat er waar mogelijk is en wat maatregelen zouden zijn. De gewenste breedte van het fietspad zou vereisen dat de Oude Bovendijk verbreed wordt, en het naastliggend water gedempt (versmallen vaart). Echter, via de gemeente Rotterdam hebben wij begin 2024 begrepen dat voor de Oude Bovendijk reeds zal worden afgeweken van de breedte voor de fietsroute, waarmee de Oude Bovendijk niet verbreed zal hoeven worden. De MRDH en de gemeente zullen onderzoeken hoe de fietsroute inpasbaar is, zonder verbreding van de Oude Bovendijk.

11. Vraag: Weet Delfland dat de grond van de dijk eigendom is van de bewoners? Zo ja, zo nee?

Antwoord:

Ja, Delfland weet dat sommige percelen langs de Oude Bovendijk in eigendom zijn bij de verschillende bewoners. Daarnaast heeft de gemeente verschillende percelen in eigendom die overlappen met de dijk.

12. Is het bekend bij Delfland dat dit sinds het inspreken van de bewoners door MRDH als “complexe” schakel wordt gezien? Zo ja, zo nee?

Antwoord:

Ja, we zijn bekend met het gegeven, dat de MRDH deze schakel als “complexe” schakel ziet. Deze benaming heeft echter geen invloed op de randvoorwaarden die door Delfland, op basis van ons beleid en onze kerntaken, gesteld worden aan de realisatie van het fietspad. Een mogelijk positief effect kan zijn, dat met meer aandacht en zorgvuldigheid vanuit de initiatiefnemers naar deze schakel wordt gekeken.

13. Kan Delfland aan de voorkant zowel financieel als met kaders aangeven welke risico's het versmallen van de vaart (waterhuishouding) heeft op het iets verder gelegen gemaal?

Antwoord:

Zie ook beantwoording bij vraag 10. Delfland heeft bevestigd gekregen van de gemeente Rotterdam dat er geen sprake zal zijn van het verbreden van de Oude Bovendijk en daarmee het versmallen van de vaart.

14. Tijdens de rondvraag van de commissie BFO afgelopen januari, zijn door diverse commissieleden vragen gesteld aan de portefeuillehouder over dit onderwerp en over verzakkingen van een woning aan de Ackerdijkseweg. Wanneer en hoe kunnen wij de antwoorden op deze vragen verwachten?

Antwoord:

Hieronder treft u de vragen met de betreffende antwoorden aan.

- *Vraag: Wanneer is de portefeuillehouder geïnformeerd over het voornemen van de fietsroute door de Bergboezem?*

Antwoord: Vanuit de Weging van het waterbelang en vergunningverlening zijn we betrokken sinds 2023. We zijn in contact met de ambtelijke projectgroep Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de betrokken gemeenten om onze belangen in te brengen. Momenteel zijn er nog geen concrete vergunningaanvragen ingediend. Overigens waren we via het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland, al globaal op de hoogte van eventuele plannen voor een fietsroute.

- *Vraag: Ziet u risico's bij de aanleg van dit fietspad?*

Antwoord: Wanneer tijdig overleg gevoerd wordt door de initiatiefnemer(s) met Delfland (wat vooralsnog het geval is voor o.a. de Bergboezem) en voldaan wordt aan de relevante

beleidskaders van Delfland tegen de tijd van een concrete vergunningaanvraag, zijn risico's niet voor de hand liggend. Mogelijk ontstaat er zelfs een meekoppelkans wanneer de versterking van de Oude Bovendijk gecombineerd kan worden met aanleg van het fietspad daarop.

- *Vraag: Bent u op de hoogte dat de Oude Bovendijk waarschijnlijk verzwaaard en verbreed gaat worden?*

De dijk onder de Oude Bovendijk heeft onderhoud nodig. Omdat hier in de huidige situatie al een weg op de dijk ligt, is een samenwerking met de gemeente als wegbeheerder vanzelfsprekend. In een haalbaarheidsonderzoek uit 2020 met betrekking tot de fietsroute, is gekeken vanuit de richtlijnen vanuit de fietsroute wat er waar mogelijk is en wat maatregelen zouden zijn. De gewenste breedte van het fietspad zou vereisen dat de Oude Bovendijk verbreed wordt, en het naastliggend water gedempt (versmallen vaart). Echter, via de gemeente Rotterdam hebben wij begin 2024 begrepen dat voor de Oude Bovendijk reeds zal worden afgeweken van de breedte voor de fietsroute, waarmee de Oude Bovendijk niet verbreed zal hoeven worden. De MRDH en de gemeente zullen onderzoeken hoe de fietsroute inpasbaar is, zonder verbreding van de Oude Bovendijk.

- *Vraag: Waar let Delfland op bij de aanvraag van een vergunning?*

Antwoord: Het relevante beleid voor de aangevraagde wateractiviteit in relatie tot het betrokken waterstaatswerk. Voorbeelden in de context van de fietsroute:

- het dempen van watergangen moet gecompenseerd worden en voldoen aan de beleidsregel Dempen en Graven
- het medegebruik van een waterkering moet voldoen aan de beleidsregel Medegebruik Regionale Keringen
- het medegebruik van een waterstaatswerk zoals de berging betreft maatwerk. Medegebruik van de berging mag het volume, de werking en effectiviteit bijvoorbeeld niet in de weg staan. Medegebruik door bijvoorbeeld een fietspad is onderschikt aan de functie waterberging

- *Vraag: De inspreker ging enerzijds over het fietspad, maar er speelt ook een zorg te zijn die samenhangt met werkzaamheden Bergboezem. Is die kwestie onder de aandacht van het college?*

Antwoord: Ja, dit is onder de aandacht van het college.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Fractie BBB Nieske Dijkshoorn

Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland pdaverveldt@hhdelfland.nl met afschrift aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl

IN TE VULLEN DOOR LOKET BESTUURSONDERSTEUNING:

DMS nummer: 2417388

Datum en tijdstip ontvangst: 18 maart 2025 9.00 uur

Datum D&H behandeling: 15 april 2025

Datum publicatie (wordt opgenomen in titel):

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland
Titel: Vergulde Hand
Omschrijving problematiek: Tijdens de informatieve VV van 16 januari over de Vergulde Hand hebben we informatie gekregen over de mogelijke voorkeursalternatieven. Op 26 maart vindt er in de commissie WVK de beeld- en oordeelsvorming plaats over de alternatieven. Om zo goed mogelijk beslagen ten ijs te komen, stellen de PvdA, AWP, PvdD en WN een aantal vragen over dit onderwerp.
Vragen en Antwoorden: 1. Terugwinnen van fosfaat Bij de Informatieve VV-presentatie over de nieuwe waterzuivering werd aangegeven dat voor het terugwinnen van fosfaat zal worden ingezet op terugwinning bij HVC in plaats van op de waterzuivering zelf. - Wordt daarbij het slib naar HVC getransporteerd, daar verbrand en uit de as de grondstof gewonnen? - Wat zijn de voor- en nadelen van deze methode ten opzichte van terugwinning op de AWZI, ook de transportkosten in aanmerking genomen? Antwoord: Bij de informatieve VV is aangegeven dat indien gekozen wordt voor fosfaat terugwinning dit op dit moment het meest efficiënt kan gebeuren bij HVC. In dat geval is de verwachting dat een hoger terugwinpercentage kan worden behaald dan op de zuivering zelf. Indien de route via HVC niet (tijdig) beschikbaar is of terugwinning op de zuivering (toch) een beter perspectief biedt, kan terugwinning op de zuivering worden overwogen. In de vervolgfase, de fase van het opstellen van het voorlopig ontwerp, wordt verkend of terugwinning van fosfaat op de zuivering zelf kan plaatsvinden. Vervolgens wordt een vergelijking gemaakt van de voor- en nadelen van terugwinning bij HVC of op de zuivering. 2. Samenhang waterlijn met nabehandeling, slibverwerking en grondstoffenwinning De presentatie op de Informatieve VV ging over de waterlijn, het hoofdproces van de zuivering. Later wordt er besloten over de nabehandeling, slibverwerking en grondstoffenwinning, kortom de verdere stappen/trappen in het proces. - Heeft de keuze voor een voorkeursalternatief gevolgen voor de keuzemogelijkheden voor de vervolgstappen? Met andere woorden, zijn er optimale en suboptimale combinaties van hoofdproces en de vervolprocessen? - Worden er mogelijkheden uitgesloten? Antwoord: De keuze voor een voorkeursalternatief heeft in principe geen gevolgen voor de keuzemogelijkheden voor de vervolgstappen nabehandeling, slibverwerking en grondstoffenwinning. De verdere uitwerking en dimensionering van de benodigde stappen kan per alternatief wel (wat) van elkaar verschillen. In de schetsontwerpen van elk alternatief zijn alle benodigde processen opgenomen om tot het voorgeschreven resultaat te komen. In het ene alternatief zijn daar meer processtappen voor nodig dan in het andere alternatief. De schetsontwerpen zijn vervolgens beoordeeld, waarbij in het ene alternatief dus meer processtappen kan hebben dan een ander. Alternatief 1b mUCT met

membranen heeft het kleinste aantal processtappen. Verschillen in de aldus opgestelde schetsontwerpen - bijvoorbeeld op kosten, geleverde effluentkwaliteit of benodigde energie om tot voorgeschreven resultaat te komen - zijn uitkomst van de beoordeling. De verschillen zijn zo dus meegewogen in de keuze van het voorkeursalternatief.

De vervolgstap, opstellen van het voorlopig ontwerp, is een uitwerking van het schetsontwerp met de daarin opgenomen processtappen. Daarin vindt een optimalisatie van deze stappen plaats.

Nee, er worden geen mogelijkheden uitgesloten. Wel kunnen routes of processtappen – zoals hierboven aangegeven – tussen de alternatieven onderling verschillen.

3. Besluitvorming en informatie

Als nu een Voorkeursalternatief wordt gekozen, wat zijn dan de volgende stappen in de planning van de besluitvorming?

Antwoord:

Nadat de VV in Q2 2025 een voorkeursalternatief heeft vastgesteld zijn de volgende stappen van de besluitvorming:

- Besluitvorming toekomstambities. Bijlage III van het Bestuursvoorstel voorkeursalternatief WVH geeft de huidige stand van zaken ten aanzien van de te onderzoeken toekomstambities weer (voorzien in Q3 2025). Bij een positief besluit van de VV over het opnemen van een toekomstambities in WVH worden de financiële consequenties opgenomen in het voorstel voor de investeringsbeslissing.
- Investeringsbesluit, vast stellen van de definitieve scope en het investeringsplan met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet (voorzien in Q4 2025 of Q1 2026)

4. Geur

Stankoverlast is een belangrijke bron van klachten uit de omgeving van een AWZI.

- Is hier onderzoek naar gedaan in relatie tot de membraantechniek?
- Kunnen de varianten ook gescoord worden op meer doen dan alleen voldoen aan de wettelijke (gemeentelijke/provinciale) eisen voor de geurcontour?

Antwoord:

Ja, alle vier de alternatieven zijn beoordeeld op het milieuaspect geur in het kader van de milieueffectrapportage, ook alternatief 1b met de membraantechniek. Hierbij zijn bij elk alternatief dezelfde maatregelen in het schetsontwerp opgenomen voor het beperken van de geuruitstoot. De geurbelasting van alle alternatieven zullen ten opzichte van de huidige situatie verbeteren en alle alternatieven voldoen aan de wettelijke geurnormen. Wel verschillen de geurcontouren van de vier alternatieven onderling. Alternatief 1b mUCT met membranen heeft de kleinste geurcontour en presteert dus het beste op het aspect geur.

Ja, omdat geur een belangrijk aandachtspunt is voor de gemeente is in het schetsontwerp van het voorgestelde voorkeursalternatief 1b een aanvullende maatregel opgenomen om de geurbelasting verder te verlagen, namelijk een hogere schoorsteen (20m). Deze maatregel zorgt voor een nog kleinere geurcontour dan waarop in de milieueffectrapportage is getoetst. Deze maatregel zou ook bij andere alternatieven kunnen worden toegepast. De onderlinge verschillen tussen de alternatieven blijven dan bestaan (alternatief 1b scoort dan ook het beste), omdat de verschillen vooral voortkomen uit de verschillen in oppervlaktes van onderdelen en type installaties.

5. Drinkwater

Drinkwater uit een AWZI verkrijgen lijkt wellicht een brug te ver, maar is in de toekomst wellicht een mogelijkheid of noodzakelijkheid. In het gebied van de Vergulde Hand is Evides het drinkwaterbedrijf. Zij hebben op korte termijn geen drinkwater bronnen nodig. In het noord-westen van Delfland is Dunea het drinkwaterbedrijf. Zij zijn juist op zoek naar bronnen waar zij drinkwater uit kunnen maken. Mogelijk kunnen zij uit het effluent van de afvalwaterzuivering Harnaschpolder drinkwater maken of wellicht kan de Vergulde Hand hier ook nog een rol bij spelen.

- Kan Delfland samen met Dunea onderzoeken hoe dit op Harnaschpolder vorm kan krijgen en wat de extra kosten/stappen zijn?
- Kan/moet de Vergulde Hand daarbij in de toekomst ook een rol spelen?
- Kan er daarnaast voor de Vergulde Hand een doorkijk naar de toekomst (2040, 2050) worden gegeven hoe ingespeeld kan worden op een grotere hoeveelheid schoon water dat naar het oppervlak kan dan de 30.000 m³/dag op zomerdagen die nu wordt genoemd.

Antwoord:

Delfland werkt samen met Dunea in het project de Ultieme Waterfabriek. Dit landelijke project onderzoekt wat nodig is om van effluent drinkwater te kunnen maken. Dit jaar voert Delfland samen met Dunea een onderzoek uit wat dit zou betekenen in onze situatie. De inzet van effluent als drinkwater voor de periode waar Dunea voor zoekt (2030-2040) is niet aan de orde, dat is voor 2030 niet haalbaar en Dunea richt zich daar ook niet op.

Ja, het voorgesteld voorkeursalternatief voor de Vergulde Hand is nu de best beschikbare techniek ten opzichte van de andere varianten om voor te sorteren op toekomstige drinkwaterproductie. Technisch is het in de toekomst mogelijk om bijna de hele effluentstroom aan het eigen watersysteem te leveren. Dit brengt extra kosten met zich mee. Overigens is dit alleen relevant in de droge periode van het jaar.

De strategie zoetwater en droogte (in ontwikkeling) sluit levering van effluent aan het watersysteem niet uit. Het voorgestelde voorkeursalternatief van de Vergulde Hand is de beste beschikbare techniek om dit mogelijk te maken.

6. Overkoepelend plan terugwinnen grondstoffen over alle zuiveringen

Waarschijnlijk moeten we keuzes maken en kunnen niet alle grondstoffen (en schoon water) allemaal voor 100% worden teruggewonnen. Waarschijnlijk kunnen we op de ene zuivering binnen Delfland makkelijker bepaalde grondstoffen terugwinnen dan op de andere.

- Komt er een overkoepelend plan over alle zuiveringen binnen Delfland voor het terugwinnen van grondstoffen en het produceren van schoon water, zodat we kunnen bepalen wat we wel bij de Vergulde Hand willen terugwinnen en wat niet? En wat we beter bij andere zuiveringen binnen ons gebied kunnen terugwinnen?

Antwoord:

Voor de AWZI's van Delfland is in beeld gebracht welke grondstoffen zouden kunnen worden teruggewonnen. Daarbij is rekening gehouden of de bijbehorende technologie al voldoende is ontwikkeld. Indien de bijbehorende technologie voldoende is ontwikkeld, heeft deze een voldoende hoog Technology Readiness Level (TRL) van 7 of 8.

Door slibvergisting, ligt de focus van Delfland nu op productie van groengas en CO₂. In de uitwerking van het voorgestelde voorkeursalternatief van WVH in het voorlopig ontwerp zijn ook andere opties nog denkbaar. Afhankelijk van de wijze van slibverwerking komt – naar verwachting in de tweede helft van 2025 - in beeld welke grondstoffen teruggewonnen kunnen worden.

7. De vervuiler betaalt

In principe zou de vervuiler moeten betalen om de vervuiling uit het water te verwijderen die hij/zij heeft veroorzaakt en niet de andere lozers in het gebied die deze vervuiling niet hebben veroorzaakt.

- Is er inzicht in welk type vervuiling bij welke vervuiler vandaan komt: bijvoorbeeld veeteelt, tuinbouw, landbouw, bedrijven met alleen kantoor, bedrijven met verschillende bedrijfsprocessen, ziekenhuizen, huishoudens etc.. Zodat we weten welke zuiveringsstap in het proces geplaatst wordt voor welke vervuiler.
- Zo nee: wat kan er gedaan worden om dit inzicht wel te krijgen?

Antwoord:

Er is op sector of bedrijfsniveau geen overzicht welke type vervuiling waar vandaan komt.

De zuiveringsheffing wordt bepaald op basis van vervuilingseenheden (ve). Voor het merendeel van de bedrijven wordt het aantal ve vastgesteld op basis van bedrijfscategorie en bijbehorende coëfficiëntenlijst vermenigvuldigd met drinkwaterverbruik.

Voor grotere bedrijven geldt een meetverplichting, op basis waarvan de heffing wordt bepaald. De verwijdering van microverontreinigingen is (nog) geen onderdeel van deze systematiek.

In de herziene Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater wordt gesproken over de uitgebreide producentverantwoordelijkheid waarin farmaceutische en cosmetische industrie verplicht worden een aanzienlijk deel van de kosten te dragen. Hoe dit in de praktijk gaat werken is nog niet duidelijk.

Gedetailleerd inzicht in welke vervuiler veroorzaker is van welke vervuiling zal niet mogelijk zijn, Het principe van vervuiler betaalt komt nu tot uitdrukking door middel van toepassing van de coëfficiëntenlijst.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland pdaverveldt@hhdelfland.nl met afschrift aan verenigdevergadering@hhdelfland.nl

IN TE VULLEN DOOR LOKET BESTUURSONDERSTEUNING:

DMS nummer: 2408521

Datum en tijdstip ontvangst: 18 februari 2025 21.00 uur

Datum D&H behandeling: 18 maart 2025

Datum publicatie (wordt opgenomen in titel):

veilige dijken • droge voeten • schoon water

ONTVANGEN 17 APR. 2025

Hoogheemraadschap van
Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Datum 11 maart 2025, verzenddatum 14 april 2025	Contactpersoon Ruud Kleinman	Telefoonnummer 06 13 57 57 68
Uw brief d.d.	Uw kenmerk	Ons kenmerk DM 2061805
Onderwerp Aanbiedingsbrief bij jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 MRB WMNL en factsheet MRB WMNL2024.		Bijlage(n) 2

Beste meneer, mevrouw,

Het Bestuurlijk Overleg Muskusrattenbeheer heeft op 6 maart 2025 de jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland (MRB WMN) vastgesteld en kennisgenomen van het overzicht in één oogopslag (factsheet). Afgesproken is de jaarrapportage vangstontwikkeling 2024 en factsheet via een aanbiedingsbrief toe te zenden aan de besturen van de deelnemende waterschappen samenwerkingsverband MRB WMNL. De documenten treft u hierbij ter kennisneming aan.

Vragen?

Heeft u vragen dan kunt u bellen met de heer R. Kleinman van de afdeling Muskusrattenbeheer, tel. 06 13 57 57 68.

Hoogachtend,
namens het college van dijkgraaf en heemraden
van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden,

M.A. van Willegen
hoofd van de afdeling Muskusrattenbeheer

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

**Jaarrapportage
vangstontwikkeling 2024
Muskusrattenbeheer WMNL**

**Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
Hoogheemraadschap van Delfland
Hoogheemraadschap van Rijnland**

Datum: 6 maart 2025 in Bestuurlijk Overleg vastgesteld
Afdeling: Muskusrattenbeheer
DM: 2060688

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Doelstelling 3

3. Basis op orde..... 4

4. Vangstresultaten 2024..... 4

5. Vangsten per waterschap..... 5

6. Bijvangst 11

7. Beverrattenbestrijding..... 12

Bijlage 1: Vangsten muskusratten per deelgebied..... 13

Bijlage 2: Vangsten muskusratten per vangmiddel en periode 15

Bijlage 3: Bijvangst per soort en periode 2024..... 16

Bijlage 4: Bijvangst per soort en vangmiddel 2024..... 17

Bijlage 5; Vangsten muskusratten per provincie, waterschap, vangmiddel en periode 18

Bijlage 6: Bijvangst muskusrattenbestrijding per provincie, waterschap, diersoort en periode 21

Bijlage 7: Bijvangst muskusrattenbestrijding per provincie, waterschap, diersoort en vangmiddel..... 26

1. Inleiding

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voert het muskusrattenbeheer uit voor Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Aan het eind van een kalenderjaar wordt een jaarrapportage gemaakt van de vangstontwikkeling. De gegevens komen uit een landelijk vangstregistratiesysteem. In deze jaarrapportage wordt een overzicht gegeven van de vangstontwikkeling per waterschap. Deze rapportage dient ook om de provincies binnen het samenwerkingsgebied te informeren over het aantal gevangen muskus- en beverratten, vangmiddelen en de bijvangsten naar periode en soort in 2024.

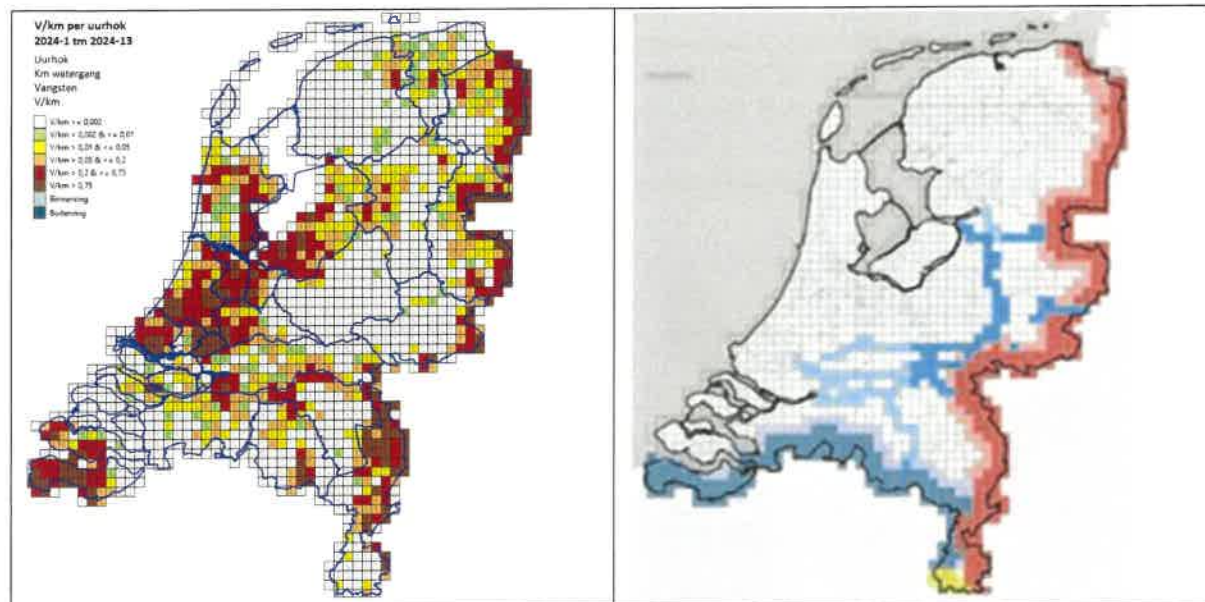
2. Doelstelling

De ledenvergadering van de Unie van Waterschappen heeft op 14 juni 2019 besloten de bestrijdingsstrategie muskusratten te wijzigen. Besloten is om:

- het gezamenlijke doel van de muskusrattenbestrijding te wijzigen van 'onder controle (minder muskusratvangsten dan 0,15 per km watergang)' naar 'terugdringen tot aan de landsgrens' (geen muskusratvangsten in het binnenland = '0-populatie') en die situatie te consolideren als deze is bereikt (tegenhouden aan de landsgrens om herkolonisatie in het binnenland te voorkomen);
- de bestrijdingsorganisaties de opdracht te geven om de gezamenlijke inspanning te richten op het bereiken van het gestelde doel in een periode van 10 tot 15 jaar.

Op 24 juni 2022 heeft de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen ingestemd met de invoering solidariteitsfinanciering muskusratten per 2023.

Figuur: Huidige uren inzet (1) en nieuwe strategie (2) waarbij op de landsgrens en langs beken en rivieren de extra inspanning gericht is op het voorkomen van herkolonisatie. In het binnengebied is dan nog een basisinzet van 0,5 u/km.

3. Basis op orde

De opgave van Muskusrattenbeheer West- en Midden- Nederland (MRB WMNL) staat in het teken van de strategie van terugdringen van muskusrat tot aan de landsgrens. Deze opgave heeft een flinke impact op de organisatie van MRB WMNL en haar personeel. Als eerste stap is twee jaar geleden door de teamleiders een toekomst bestendige gebiedsindeling gemaakt. Het aantal rayons is teruggebracht van acht naar vier (22 tot 34 medewerkers) met een meer gelijke verdeling van grootte van rayon. Het Managementteam bestaat uit vier teamleiders met ondersteuning door senior bestrijders. De senior bestrijders zorgen voor strategie in het veld en voor het plannen en organiseren van samenwerking en zorgen voor een andere manier van aansturing. Door de nieuwe manier van werken is er een beter inzicht in de veldsituatie en inzet van de velduren.

4. Vangstresultaten 2024

De verwachting dat de dalende lijn ook in 2024 nog niet in het samenwerkingsverband inzet is uitgekomen. In 2024 zijn 11.109 meer muskusratten gevangen dan in 2023. In totaal zijn 40.740 muskusratten gevangen tegenover 29.631 stuks in 2023. Door inzet extra bestrijders, meer kwaliteit in het team, samenwerking en inzet op de juiste plekken moet het lukken ook in het samenwerkingsverband een daling van het aantal vangsten te bereiken. Dit kost jaren met kwalitatief en voldoende inzet en wordt ook in 2025 nog niet bereikt. Er blijven regionale verschillen in de vangstontwikkeling. In bijlage 1 is een kaartoverzicht opgenomen van de muskusratvangsten per deelgebied in 2024 en een heatmap waarop te zien is in welke regio's binnen het samenwerkingsverband nog de meeste vangsten plaatsvinden. In bijlage 2 is opgenomen in welke vangstmiddelen de vangsten zijn gedaan.

Absolute vangsten en uren periode 2021 t/m 2024				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	18.280	102.895	1,30	0,23
2022	23.596	107.870	1,36	0,30
2023	29.631	114.255*	1,44	0,37
2024	40.740	112.782	1,43	0,51

**Uren in 2023 geven een vertekend beeld door de actie najaar Krimpenerwaard met extra inzet bestrijders uit heel Nederland*

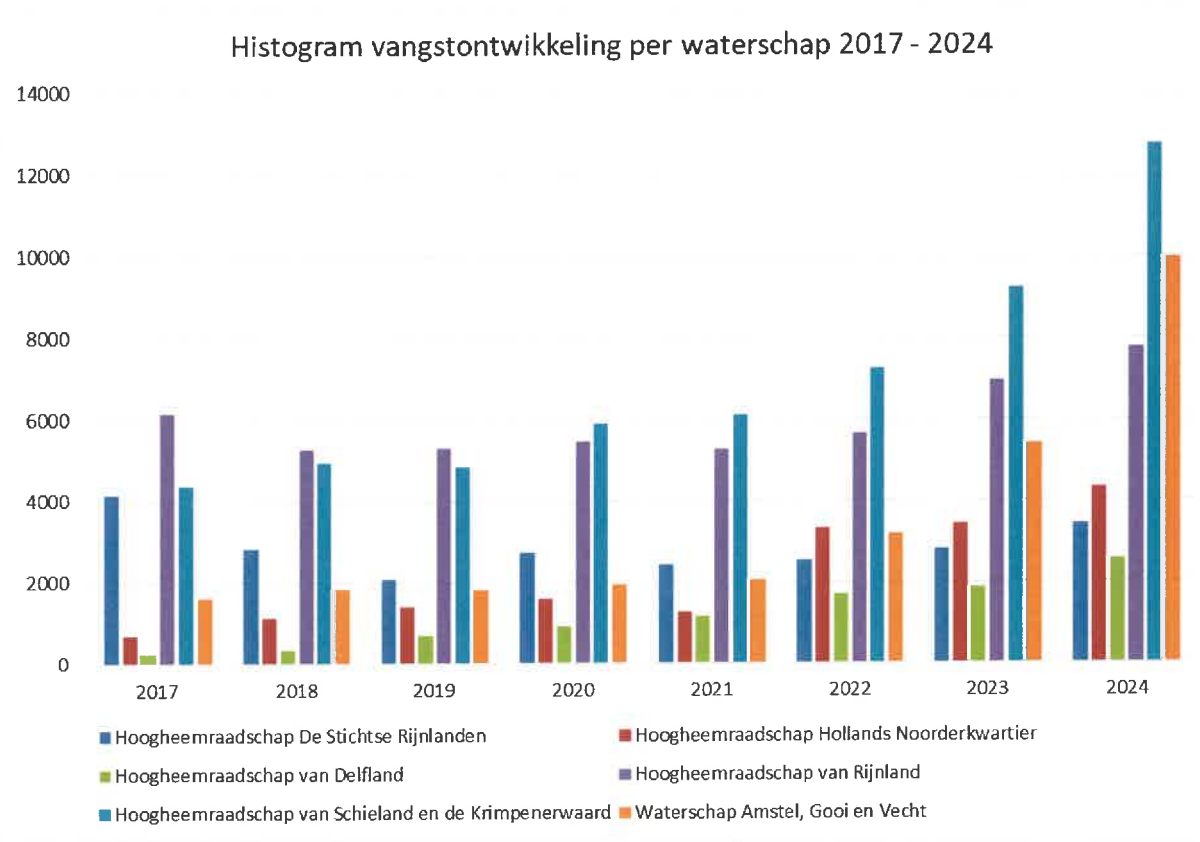
5. Vangsten per waterschap

Hieronder treft u het overzicht aan van de vangsten per waterschap in 2024. In de tabellen eronder wordt de vangstontwikkeling per waterschap in de afgelopen vier jaar getoond.

Waterschap	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	3.432	18.984	1,56	0,28
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	4.321	18.087	0,71	0,17
Hoogheemraadschap van Delfland	2.568	6.899	1,23	0,46
Hoogheemraadschap van Rijnland	7.748	26.324	1,62	0,48
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	12.735	22.841	2,90	1,62
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	9.936	19.647	1,66	0,84

Overzicht vangstontwikkeling per waterschap

In 2024 zijn de vangsten met 37% gestegen. Alle waterschappen laten een stijging van het aantal vangsten zien. Het aantal gevangen muskusratten afgelopen jaar verschilt per regio. Door extra inzet van bestrijders in gebieden met een grote populatie nemen de vangsten toe. De vangsten stegen in 2024 het meest in het gebied van waterschap Amstel Gooi en Vecht en Schieland en Krimpenerwaard. Bij Delfland, Hollands Noorderkwartier en De Stichtse Rijnlanden was de stijging minder sterk. De procentuele stijging van de vangsten was bij hoogheemraadschap van Rijnland met 12% het laagst. De verwachting is dat in West- en Midden-Nederland het aantal vangsten nog enige tijd hoog blijft en in sommige gebieden nog stijgt voordat het aantal muskusratten vermindert. Hierbij is voldoende inzet cruciaal.

Vangstontwikkeling per waterschap afgelopen vier jaar

Hieronder treft u de vangstontwikkeling muskusratten per waterschap aan over de afgelopen vier jaar.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	1.251	18.253	0,72	0,05
2022	3.311	19.747	0,78	0,13
2023	3.429	19.568	0,77	0,14
2024	4.321	18.087	0,71	0,17

Hoogheemraadschap van Delfland				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	1.154	4.570	0,82	0,21
2022	1.696	7.286	1,30	0,30
2023	1.856	6.200	1,11	0,33
2024	2.568	6.899	1,23	0,46

Hoogheemraadschap van Rijnland				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	5.268	26.349	1,62	0,32
2022	5.654	27.954	1,72	0,35
2023	6.942	27.578	1,70	0,43
2024	7.748	26.324	1,62	0,48

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	6.112	20.462	2,60	0,78
2022	7.225	19.167	2,44	0,92
2023	9.208	25.451	3,23	1,17
2024	12.735	22.841	2,90	1,62

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	1.946	15.237	1,29	0,17
2022	2.057	13.164	1,12	0,17
2023	3.180	14.649	1,24	0,27
2024	5.377	15.595	1,32	0,46

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden				
Jaar	Vangsten	Uren	Uren per km	Vangsten per km
2021	2.437	20.006	1,64	0,20
2022	2.530	19.012	1,56	0,21
2023	2.806	19.698	1,61	0,23
2024	3.432	18.984	1,56	0,28

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In 2024 zijn in Hollands Noorderkwartier 4.321 muskusratten gevangen, dit is een stijging ten opzichte van het jaar 2023 (+892). De meeste grote haarden hebben we onder controle. In het gebied Hollandse Kroon en Broek en Waterland zitten nog twee haarden. Deze worden actiematig bewerkt. In 2024 zijn vijf opgeleide speurhonden met drie hondengeleiders ingezet voor het opsporen van muskusratten. De inzet leverde een substantiële bijdrage op. Alleen in het gebied Hollands Noorderkwartier waren de hondengeleiders met de speurhond zelf ook actief met het plaatsen van vangmiddelen. Hier is ook de grootste inzet met de speurhonden geweest. In de andere gebieden zijn de speurhonden ingezet om de aanwezigheid van muskusratten te lokaliseren en heeft de bestrijder uit het desbetreffende vanggebied zelf de vangmiddelen geplaatst. Ook de goed verborgen muskusratten wisten we op deze manier te vinden.

Hoogheemraadschap van Delfland

In 2024 zijn in Delfland 2.568 muskusratten gevangen (+712), dit is een stijging ten opzichte van het jaar 2023. De grootste haard zit in het gebied Maasland. Ten opzichte van het jaar 2023 konden we meer uren inzetten maar blijft de basisbezetting smal om verlies aan velduren op te vangen. Er wordt gewerkt aan een goede basisbezetting en uitbreiding formatie bestrijders in 2025. Verwacht wordt dat de vangsten ook in 2025 nog niet dalen.

Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Met meer dan 30.000 vangsten hebben deze drie waterschappen een groot aandeel in de totale vangsten muskusratten in het werkgebied van MRB WMNL. In het gebied van Amstel, Gooi en Vecht kon onder andere door hulp van de bestrijdingsorganisatie Muskusrattenbeheer Rivierenland extra uren worden ingezet. Met 9.936 gevangen muskusratten was de stijging met 84% bij dit waterschap het grootst.

In Schieland en de Krimpenerwaard zijn 12.735 muskusratten gevangen (+3.527). Een hogere stijging dan werd verwacht na de in het najaar van 2023 gehouden actie in de Krimpenerwaard.

In Rijnland zijn 7.748 muskusratten gevangen(+ 806). De grootste haarden zitten rond Leidschendam en omgeving Alphen a/d Rijn. Het bestrijden van de populatie gaat hand in hand gaat met de intensiteit van de bestrijding.

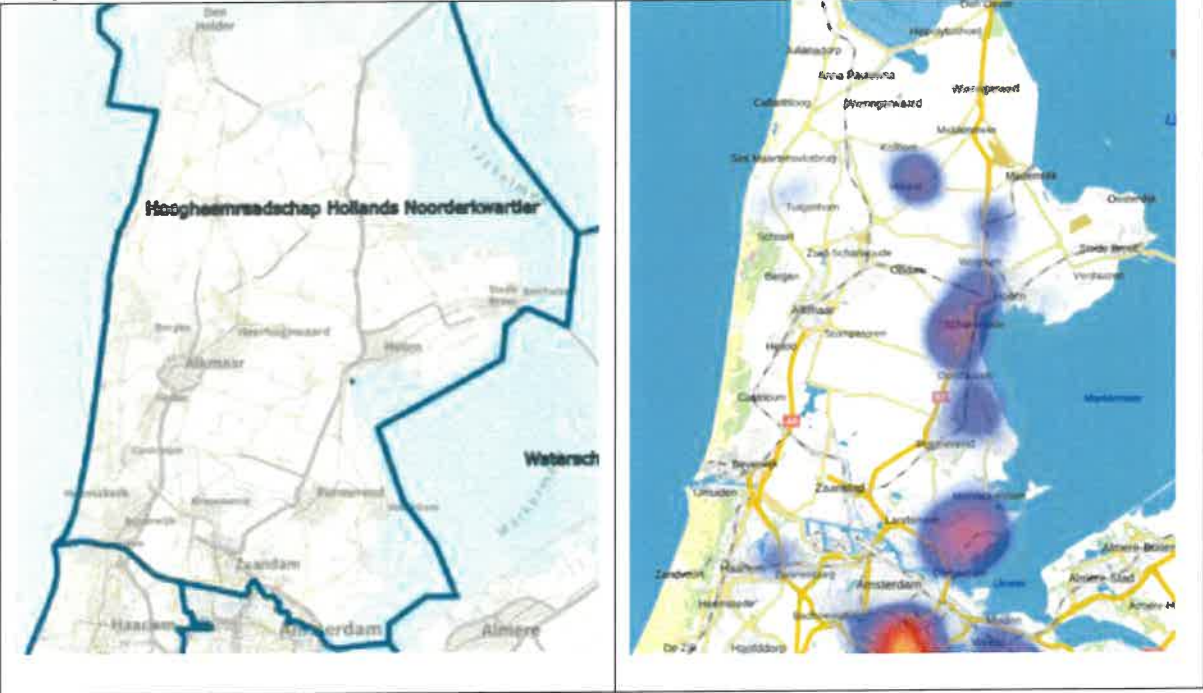
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

In 2024 zijn in De Stichtse Rijnlanden 3.432 muskusratten gevangen, dit is een stijging ten opzichte van het jaar 2023 (+626). De grootste populatie zit nog in het gebied de Lopikerwaard dat net als in 2023 ook in 2024 extra aandacht heeft gekregen. Er is veel samengewerkt om het gebied meerdere keren te kunnen bewerken met als doel om de populatie muskusratten ook hier te laten dalen.

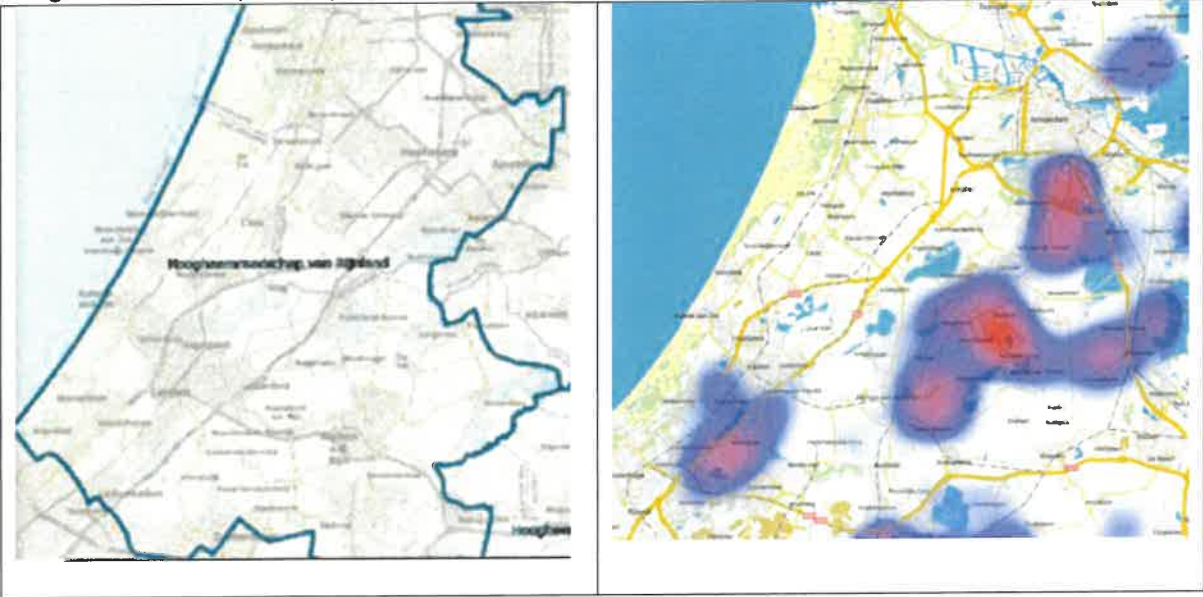
Heatmap

De Heatmap geeft met een kleur aan waar de meeste vangsten muskusratten in een gebied zijn gedaan. Hoe feller de kleur hoe hoger de vangsten. Hieronder is de vangstintensiteit per waterschap in 2024 weergegeven. Aangezien in de heatmap modus de waterschapsgrenzen niet worden weergegeven is een plaatje toegevoegd met daarin opgenomen de waterschapsgrenzen om de locaties beter te kunnen duiden.

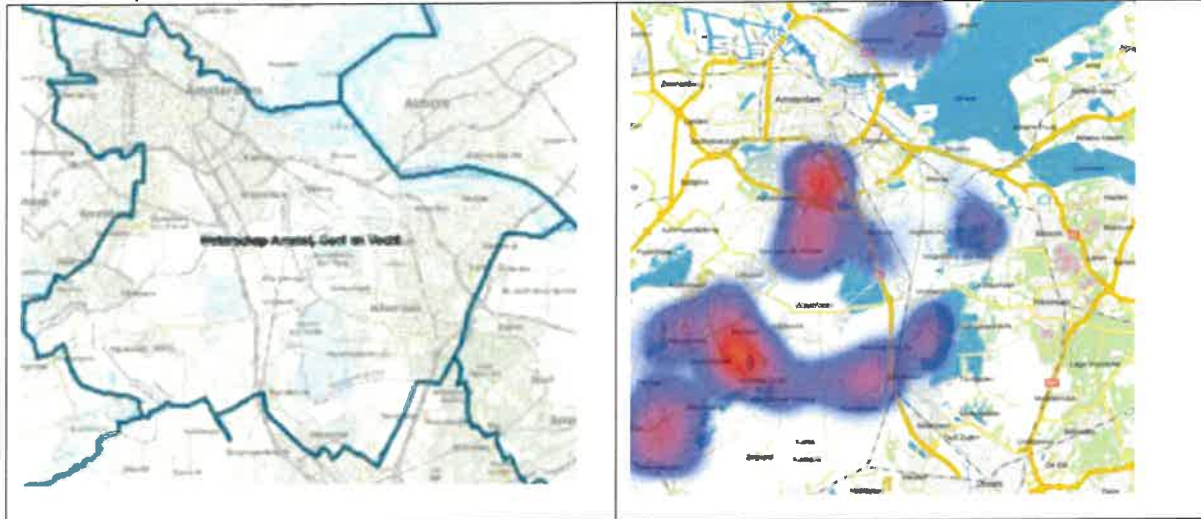
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Hoogheemraadschap van Rijnland

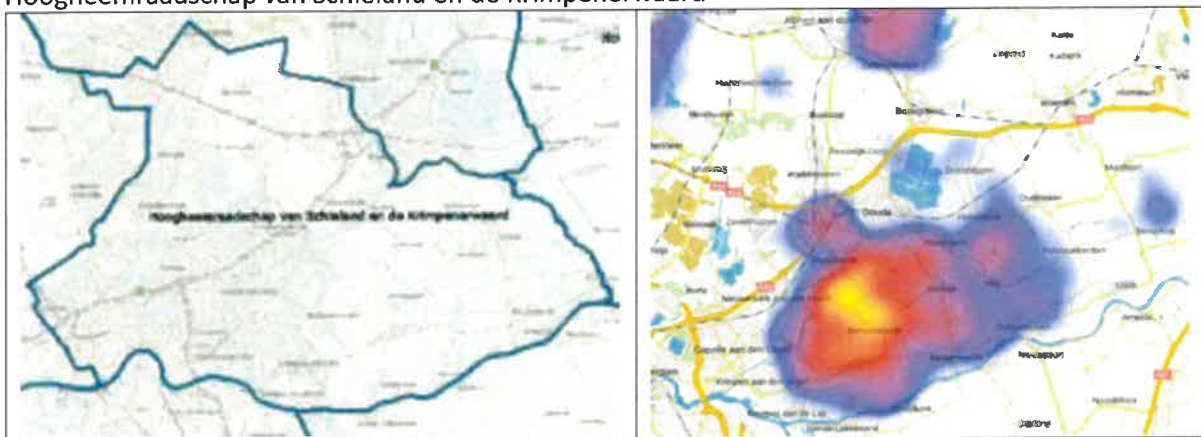
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

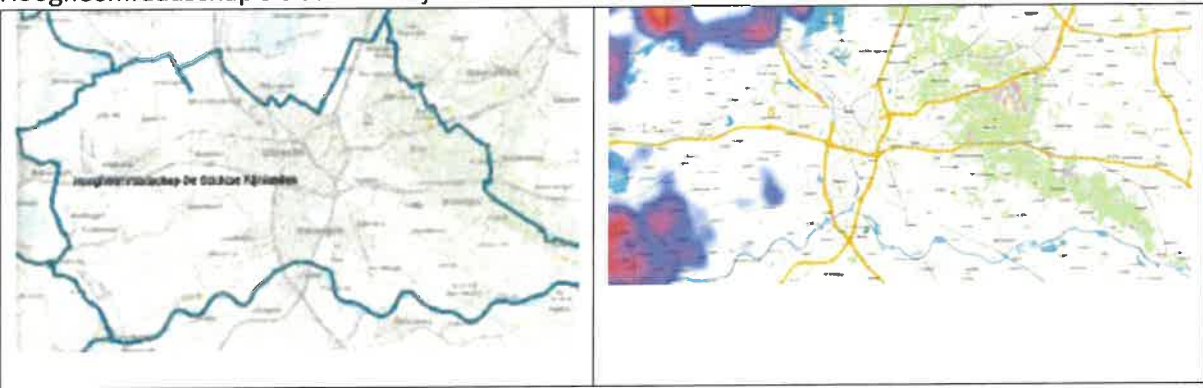

Hoogheemraadschap van Delfland

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

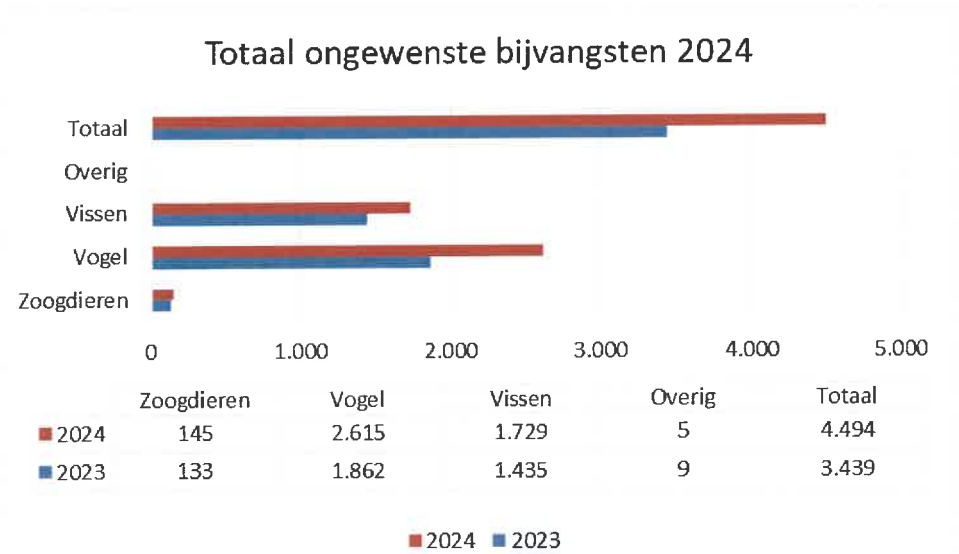

6. Bijvangst

De bijvangsten zijn in 2024 gestegen ten opzichte van die in 2023. In 2024 zijn 4.494 bijvangsten geregistreerd tegen 3.439 in 2023. Dit is exclusief het aantal van 1.500 bruine ratten, 6 zwarte ratten, 2.177 woelratten, 17 Wolhandkrabben en 2.997 uitheemse rivierkreeften. Deze diersoorten worden als gewenste bijvangsten aangemerkt. De stijging wordt mede veroorzaakt door meer inzet (+22% meer vangmiddelen). In bijlage 3 is het volledige overzicht opgenomen en in bijlage 4 het overzicht bijvangsten per soort en vangmiddel.

De landelijke projectgroep onderzoek en ook de individuele bestrijdingsorganisaties zelf zijn continue aan het kijken of vangmiddelen kunnen worden aangepast om ongewenste bijvangsten te voorkomen.

Tabel overzicht bijvangsten per categorie exclusief de gewenste bijvangsten

7. Beverrattenbestrijding

Algemeen

De beverratbestrijding is in Nederland zodanig ingericht dat de beverrat uit Nederland wordt verdreven en dat wordt volstaan met bestrijding op de grens. Via de grote rivieren slipt echter nog wel een enkele beverrat door. Voorkomen moet worden dat deze zich vervolgens verder landinwaarts vestigen. In het binnenland wordt de beverrattenbestrijding door de muskusrattenbestrijders uitgevoerd. Omdat de beverrat in Duitsland nauwelijks wordt bestreden, is er aan de Nederlands-Duitse grens voortdurend sprake van een hoge instroom van nieuwe beverratten. Dit houdt een extra risico in op de veiligheid van de waterkeringen en de instandhouding van de watergangen in met name het grensgebied. De bestrijdingsorganisaties die actief zijn in Noord-Oost Nederland, Gelderland en Limburg, zetten een aanzienlijk deel van de capaciteit aan beverrattenbestrijders uit de solidariteitsregeling in voor de intensieve bestrijding rond de vele rivieren, beekjes, kanalen en natte natuurgebieden, die als belangrijkste aanvoerroutes gelden.

Solidariteitsfinanciering beverratten

De landelijke aanpak is gebaseerd op solidariteit. De benodigde financiën worden omgeslagen over alle waterschappen in Nederland naar rato van de oppervlakte van het waterschap. Het landelijk budget beverrattenbestrijding wordt elk jaar opnieuw verdeeld. Vanaf 2027 worden de kosten voor de grensbewaking verdeeld volgens een verdeelsleutel die bestaat uit 50% naar verhouding van het aantal deelnemers (volledige solidariteit) en 50% naar verhouding van de WOZ-waarde (profijt).

Voorwaarden voor vergoeding:

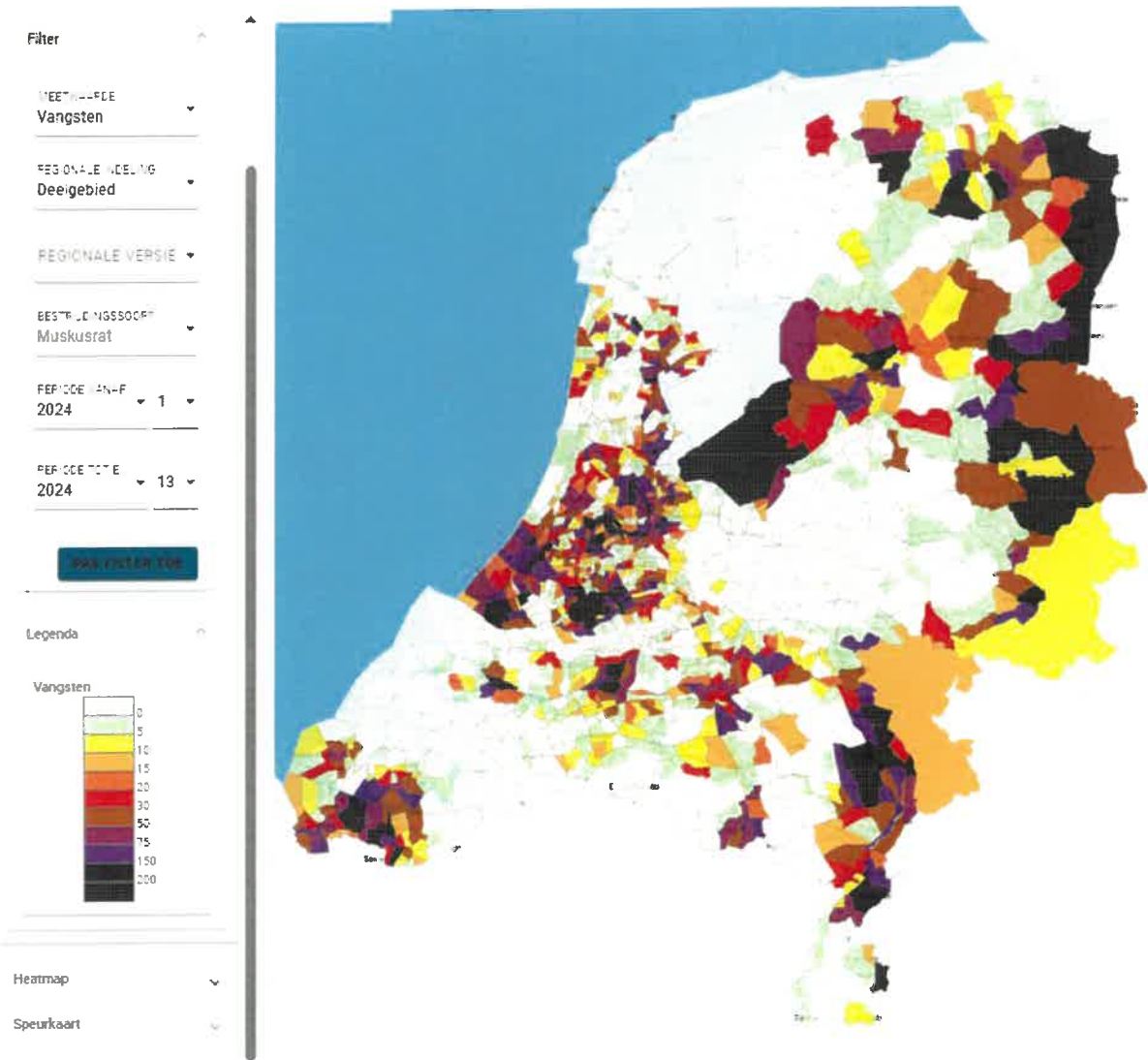
- Meer dan 10 beverratten
- Bestrijdingsjaarplan
- Werkelijke uitbreiding in fte
- Één manjaar is daarbij 1.150 uur (het gaat hier om de werkelijk in het veld gemaakte uren)
- Uitkering per fte is € 55.000

De vergoeding vindt steeds achteraf plaats op basis van de werkelijke inzet. Daarbij wordt rekening gehouden met de maximaal vooraf afgesproken verplichting.

Vangstontwikkeling 2024

Net als in 2023 zijn ook in 2024 in het werkgebied van MRB WMNL geen beverratten gevangen. In 2018 is voor het laatst een beverrat gevangen.

Bijlage 1: Vangsten muskusratten per deelgebied

Heatmap organisatie MRB WMNL

Bijlage 2: Vangsten muskusratten per vangmiddel en periode

Periode/ vangmiddel	Muskusrat													Eindtotaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Conibear	1.936	2.010	1.809	1.480	2.419	3.296	3.520	2.325	2.284	2.306	2.538	2.807	2.063	30.793
Dood aangetroffen	2	5	7	11	22	5	18	4	16	13	13	8	5	129
Duikerafzetting	49	279	370	195	46	41	49	45	74	445	606	286	114	2.599
Geweer				40	12	6	10	11	2		2			83
Grondklem	6	3	1	2	5	6		3	1	1	7	3	3	41
Klemmenrekje	116	330	388	155	34	59	39	62	122	465	824	578	294	3.466
Levend vangende kooi								2						2
Lokaasklem		6	13	10	5	1	3	1		1	10	8	2	60
Lokaaskooi		2	17	11	3	12	12	14	11	3	6	5	1	97
Postklem	147	280	297	182	77	77	68	64	139	189	400	302	208	2.430
Schijnduiker	16	27	53	33	17	16	11	11	9	15	21	39	30	298
Slaan en delven	4	17	22	19	27	22	12	9	25	7	17	12	15	208
Slootafzetting met kooi	10	55	66	35	5	11	22	20	27	106	114	46	17	534
Eindtotaal	2.286	3.014	3.043	2.173	2.672	3.552	3.764	2.571	2.710	3.551	4.558	4.094	2.752	40.740

Bijlage 3: Bijvangst per soort en periode 2024

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eind totaal
Californische rivierkreeft								4				3	1	8
Geknobbelde Am.		9	12	8	4	10	5	35	9	5		8	8	113
Gestrepte Am. rivierkreeft			2	1	1		5		1	4	1			15
Gevlekte Am. rivierkreeft			1	5					2					8
Giebel		4		1	11	3	1		2	18	8	1	1	50
Rode Am. rivierkreeft	137	481	255	92	75	126	116	126	246	493	335	267	100	2.849
Turkse rivierkreeft								1			1			2
Zonnebaars	2													2
aal	4		7	3	11	6	5	2		5	6	6	2	57
aalscholver	53	71	87	47	41	27	25	17	15	16	30	53	51	533
baars	5	9	2	1	1	4	3	2	8	13	9	11		68
blankvoorn	4	8	18	9	6	5	5		4	24	25	21	19	148
blauwe reiger	1			2		1				1	1	2	2	10
boommarter					1							2		3
brandgans		1												1
brasem	6	11	4	8	4	2	2		1	4	5	15		62
bruine Am.										2				2
bruine kikker					1									1
bruine rat	121	134	150	92	41	38	67	62	72	112	205	219	187	1.500
bunzing	9	9	12	4			1	3	2	4	18	16	17	95
canadese gans		1				1				1				3
dodaars			1									1	1	3
fuut	2	8	14	12	9	10	7	3	7	5	11	13	5	106
gewone pad													1	1
graskarper					1				1					2
grauwe gans	5	14	5	1		2	2	1	2	1	3	2	10	48
groene kikker	1			1			1					1		4
grote zaagbek	2	2											2	6
haas		1	1				1							3
hermelijn	1	1	5	4	4	2	2	5	1	1	4	4	1	35
inheemse meerval			1								1	1		3
karper	3	1	5	9	19	8	4	3	13	10	14	3	2	94
kauw	1						1							2
knobbelzwaan		3												3
kolblei	1	1	1		1					27	21	7	1	60
kroeskarper		1		3	1									5
kuifeend					1			1				1		3
kwabaal				1										1
meerkoet	1	19	24	17	4	10	11	4	3	3	10	5	8	119
mol			1		1		1	1		1				5
nijlgans								1						1
nonnetje	2	3	3											8
roodwangschildpad						1					2			3
ruisvoorn	2	4	13	1	6		4			12	8	10		60
smient													1	1
snoek	25	47	80	73	33	6	2	8	14	27	60	45	19	439
snoekbaars								1						1
spiegelkarper						1								1
tamme eend	1									1		1		3
voorn	7	27	24	23	10	3		2	1	34	50	37	7	225
waterhoen	4	20	35	10	1	4	17	4	11	13	41	27	10	197
waterral												4		4
wezel			1		1	2								4
wilde eend	125	133	106	90	65	38	92	43	41	68	230	337	195	1.563
wintertaling											2	1		3
woelrat	116	168	360	318	198	148	133	84	99	139	138	131	145	2.177
wolhandkrab	1	1				2	2			2		5	4	17
zeelt	6	18	26	24	31	35	24	31	28	118	65	36	8	450
zilverkarper													1	1
zwaan	1										1			2
zwarte rat		2	2	1			1							6
Eindtotaal	649	1.212	1.258	861	583	495	540	443	584	1.164	1.305	1.296	809	11.199

Bijlage 4: Bijvangst per soort en vangmiddel 2024

	Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenrekje	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnluiker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Californische rivierkreeft		3						5		8
Geknobbelde Am. rivierkreeft	11	24					3	75		113
Gestrepte Am. rivierkreeft	10	1					3	1		15
Gevlekte Am. rivierkreeft	2						1	5		8
Giebel	2	36		7			3		2	50
Rode Am. rivierkreeft	490	1.635		19			29	437	239	2.849
Turkse rivierkreeft	1						1			2
Zonnebaars								2		2
aal	33	4		8			11	1		57
aalscholver	336	2	1	78			116			533
baars	12	34		9				2	11	68
blankvoorn	5	105		14				2	22	148
blauwe reiger	4	1		5						10
boommarter	1						2			3
brandgans							1			1
brasem	10	38		8			3		3	62
bruine Am.								2		2
bruine kikker	1									1
bruine rat	916	46	1	125	26	28	345	8	5	1.500
bunzing	76			2			17			95
canadese gans	3									3
dodaars	2						1			3
fuut	53	1		39			12		1	106
gewone pad	1									1
graskarper				2						2
grauwe gans	40						8			48
groene kikker	2			1			1			4
grote zaagbek	4						2			6
haas	2			1						3
hermelijn	31			2			2			35
inheemse meerval				2				1		3
karper	32	12		32			16		2	94
kauw	1						1			2
knobbelzwaan	1			2						3
kolblei		57							3	60
kroeskarper	2			2			1			5
kuifeend	1			1			1			3
kwabaal							1			1
meerkooi	22	11		64	10	4	6		2	119
mol	3	2								5
nijlgans	1									1
nonnetje	5						3			8
roodwangschildpad	1			2						3
ruisvoorn	2	34		9				4	11	60
smient	1									1
snoek	48	90		247	4	2	16	1	31	439
snoekbaars	1									1
spiegelkarper									1	1
tamme eend	2			1						3
voorn		168		7		2	2	5	41	225
waterhoen	58	2		82	32	11	10	1	1	197
waterral	2				2					4
wezel	3						1			4
wilde eend	959	3		337	9		254		1	1.563
wintertaling	3									3
woelrat	1.728	21	1	89	32	10	245	50	1	2.177
wolhandkrab	2	7		2			1	5		17
zeelt	104	57		260			22	1	6	450
zilverkarper				1						1
zwaan				1			1			2
zwarte rat	4						2			6
Eindtotaal	5.034	2.394	3	1.461	115	57	1.144	608	383	11.199

Bijlage 5; Vangsten muskusratten per provincie, waterschap, vangmiddel en periode

			Muskusrat													Eindtotaal
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Conibear	224	222	177	158	168	169	282	279	198	405	437	412	287	3.418
		Dood aangetroffen			6		3		1	1	1	3	3	1	2	21
		Duikerafzetting	8	28	33	25	11	5	1	7	17	94	110	56	29	424
		Geweer					1									1
		Grondklem	4	1									6			11
		Klemmenrekje								1				2		3
		Levend vangende kooi								2						2
		Lokaasklem		3	1	1										5
		Postklem	4	25	59	36	18	7	9	7	6	13	38	32	11	265
		Schijnduiker	1	8	24	12	3	5		5	1	4	4	6	13	86
		Slaan en delven					1		1							2
		Slootafzetting met kooi		3	1	1	1		5	3	13	35	18	3		83
	Hoogheemraadschap van Rijnland	Conibear	73	79	132	71	30	86	38	28	25	21	33	34	39	689
		Dood aangetroffen									1					1
		Duikerafzetting	3	4	10	4		2	3	1	1		13	5	2	48
		Klemmenrekje		1	5	7			1		2	6	3	9	4	38
		Lokaasklem			4								2	5	2	13
		Postklem	1	6	9	9	6	3		4	1	3	9	7	6	64
		Schijnduiker			4	3	1	1	1			2	3	4	1	20
		Slaan en delven						1		1						2
		Slootafzetting met kooi		2	3	1						1	2	1	1	11
	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Conibear	177	246	190	145	292	422	361	163	224	383	294	367	245	3.509
		Dood aangetroffen	1	1	1	1	3	1	1	1	2	4	1			17
		Duikerafzetting	1	80	45	29	9	11	11	4	14	64	126	39	14	447
		Geweer				37	8	6	10	11						72
		Grondklem	1					2		1					1	5
		Klemmenrekje	10	23	16	6	1	5	1		5	21	60	36	8	192
		Lokaasklem								1			2			3
		Lokaaskooi			5	9		1			2	1		1	1	20
		Postklem	13	19	8	5	4		9	5	4	12	57	29	19	184
		Schijnduiker	2	11	3	4	1	1	5	5	2	2	8	5	2	51
		Slaan en delven			2			2	1			1	5			11
		Slootafzetting met kooi	1	19	21	3	1	1	10	1	6	20	27	10	1	121

			Muskusrat														Eindtotaal
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Conibear	152	99	57	61	184	251	162	114	99	115	100	149	157	1.700	
		Dood aangetroffen				2	3	1			4		1	1		12	
		Duikerafzetting	7	15	15	9			1	1		24	18	11	3	104	
		Klemmenrekje	22	43	48	24	1	5	1	4	10	59	77	56	17	367	
		Lokaasklem		1												1	
		Lokaaskooi		1	4	1										6	
		Postklem			6	3	2	4	5	2		12	28	11	3	76	
		Schijnduiker	4	1			1				1		1	4	3	15	
		Slaan en delven			1	1	9									11	
		Slotaafzetting met kooi			1								2	1		4	
	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Conibear	135	213	96	75	210	297	267	194	127	150	144	166	90	2.164	
		Dood aangetroffen				1	1		2		1			1		6	
		Duikerafzetting	2	17	37	19	4	1		7	1	40	101	30	1	260	
		Geweer				3	2									5	
		Grondklem		1												1	
		Klemmenrekje	2	42	33	20	3	19	8	9	4	9	33	66	16	264	
		Lokaasklem		1	1				2			1	3			8	
		Lokaaskooi			3	1	2	5	2		9		2			24	
		Postklem	11	35	31	17	19	19	15	13	11	21	22	22	10	246	
		Schijnduiker		3	3	1	1	1			2	1		3	4	19	
		Slaan en delven		2				1			2		1		6	12	
		Slotaafzetting met kooi		13	8	7		3	1	3	3	24	31	13	5	111	

			Muskusrat													Eindtotaal
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Zuid-Holland	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Conibear	121	69	23	49	124	101	50	83	53	49	44	91	67	924
		Dood aangetroffen				1	2	1	1					1		6
		Duikerafzetting			2	1						1	3			7
		Klemmenrekje	26	33	19	6		1		1	2	10	16	26	32	172
		Lokaasklem			3											3
		Postklem	1	1	4						2	3	4	1		16
		Schijnduiker		1							1			1		3
		Slaan en delven					3								1	4
		Slootafzetting met kooi											1			1
	Hoogheemraadschap van Delfland	Conibear	198	98	143	73	85	163	181	111	115	134	70	98	42	1.511
		Dood aangetroffen				2	2		2		1		1	1		9
		Duikerafzetting	13	16	92	49	10	9	21	8	18	44	57	21	12	370
		Geweer									2					2
		Grondklem					3			1	1	1	1			7
		Klemmenrekje	6	7	20	9	2	3	4	3	7	20	26	22	6	135
		Lokaaskooi			2			6	9	13			1			31
		Postklem	47	92	74	47	11	12	8	6	11	29	43	40	12	432
		Schijnduiker	5	1	9	4	7	3	2		1	2	2	8		44
		Slootafzetting met kooi	4		11	8		1		1				2		27
	Hoogheemraadschap van Rijnland	Conibear	328	223	231	247	315	393	449	440	477	467	468	556	452	5.046
		Dood aangetroffen				1	3	1	4		1	2	2	2	3	19
		Duikerafzetting	9	24	68	33	10	6	6	9	11	44	55	56	19	350
		Geweer											2			2
		Grondklem			1	1				1						3
		Klemmenrekje	17	64	101	36	14	10	7	8	38	120	211	114	46	786
		Lokaasklem		1	4	9	5	1	1				2	3		26
		Lokaaskooi		1						1			1	2		5
		Postklem	20	36	73	34	7	6	8	9	18	32	95	78	29	445
		Schijnduiker	3	2	8	7	3	1	3	1		4	3	8	7	50
	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Slaan en delven	1	1	1		2	3			5	1		5	2	21
		Slootafzetting met kooi	5	9	10	6	3	4	5	11	5	17	19	9	6	109
		Conibear	400	518	580	511	937	1.358	1.577	784	864	480	834	689	555	10.087
		Dood aangetroffen	1	4		3	5	1	7	2	5	4	5	1		38
		Duikerafzetting	6	47	44	17	2	7	6	5	11	109	98	57	34	443
		Geweer					1									1
		Grondklem	1	1		1	2	4						3	2	14
		Klemmenrekje	33	85	72	26	10	16	15	21	45	205	365	218	137	1.248
		Lokaasklem											1			1
		Lokaaskooi			3		1		1			2	2	2		11
	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Postklem	50	66	33	31	10	26	10	18	86	64	99	78	117	688
		Schijnduiker	1		2	2		4			1					10
		Slaan en delven	3	14	18	18	12	15	9	8	18	5	11	6	5	142
		Slootafzetting met kooi		8	8	5		1	1	1		8	12	4	4	52
		Conibear	128	243	180	90	74	56	153	129	102	102	114	245	129	1.745
		Duikerafzetting		48	24	9				3	1	25	25	11		146
		Klemmenrekje		32	74	21	3		2	15	9	15	33	29	28	261
		Postklem							4				5	4	1	14
		Slaan en delven							1					1	1	3
		Slootafzetting met kooi		1	3	4		1				1	2	3		15
Eindtotaal			2.286	3.014	3.043	2.173	2.672	3.552	3.764	2.571	2.710	3.551	4.558	4.094	2.752	40.740

Bijlage 6: Bijvangst muskusrattenbestrijding per provincie, waterschap, diersoort en periode

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eindtotaal
Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Californische rivierkreeft													1	1
		Gestreepte Am. rivierkreeft			1											1
		Gevlekte Am. rivierkreeft			1	1										2
		Giebel				1	11					14	6		1	33
		Rode Am. rivierkreeft	1	1	6	3	5	22	20	9	45	70	6	27	22	237
		aal	1		2		2									5
		aalscholver	12	11	15	8	1	1			1	2		2	5	58
		baars												1		1
		blankvoorn			1	2	3				4	3	10	13	1	37
		brasem	1			3	1									5
		bruine rat	30	22	17	10	13	7	10	11	9	13	27	27	32	228
		dodaars													1	1
		fuut		1		2										3
		gewone pad													1	1
		grauwe gans									1		1			2
		grote zaagbek	2	2												4
		hermelijn		1		3	2	1	1	4	1	1	2	2		18
		karper			1	2	7			1	3	1		1		16
		kolblei	1				1					15	4			21
		kroeskarper					1									1
		kuifeend					1									1
		meerkoeit			1	1	1		1							4
		mol					1									1
		nonnetje			1											1
		roodwangschildpad						1								1
		ruisvoorn			5		6					8	2			21
		snoek		1	3	7							1			12
		tamme eend	1													1
		voorn			3	2	4					12	3			24
		waterhoen			2		1			2			5	2		12
		wilde eend	8	6	7	5	6	5	6	3	2	1	3	7	12	71
		woelrat	5	13	33	48	35	16	14	9	3	9	6	7	8	206
		wolhandkrab						1	2					1	1	5
		zeelt	2			6	3	3	1	3	1	8		6		33
Hoogheemraadschap van Rijnland		Rode Am. rivierkreeft				3	1		1							5
		aal			1											1
		aalscholver	3	6	3	1										13
		blankvoorn				2										2
		blauwe reiger	1													1
		bruine rat	5	11	11	4			3	2		2	7	7	10	62
		bunzing												1		1
		dodaars												1		1
		fuut				1										1
		karper	1			1	7	1	4				3			17
		meerkoeit							1							1
		snoek												1		1
		voorn					1	2								3
		waterhoen				1			1			1				3
		wilde eend	3	2	3	1		2		1	1			3	1	17
		woelrat		5	17	13	2	1	2	1	1		3	1		46
		zeelt								1						1

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eindtotaal
Noord-Holland	Waterschap Amstel, Gooien Vecht	Gestreepte Am. rivierkreeft					1									1
		Giebel											1			1
		Rode Am. rivierkreeft	9	5		20			2	11	9	83	127	45		311
		aal					1	2				3		1		7
		aalscholver	6	6	5		1		1	1			2		2	24
		baars				1	1					2	1	1		6
		blankvoorn						3					2			5
		boommarter					1							2		3
		bruine rat	13	12	13	4	2	3	7	5	5	16	31	23	21	155
		bunzing											1	2	1	4
		fuut			1		1									2
		grauwe gans	1		2								1			4
		grote zaagbek													2	2
		karper						1			1		1	1		4
		kauw	1													1
		meerkoet				1	1	2								4
		nonnetje	2	3	2											7
		roodwangschildpad											1			1
		ruisvoorn										2	2			4
		snoek	1	3	7	6	4				3	2	4	2		32
		voorn			1	3				2	1	1	13	5		26
		waterhoen		1		1					2	1	1		1	7
		waterral												3		3
		wilde eend	4	7	3	2	2	2	8	3	3	4	7	12	15	72
		wintertaling											2			2
		woelrat	9	12	13	19	14	7	10	2	10	4	8	8	16	132
		zeelt			1	1	1	2		1	1	4		2		13
Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Californische rivierkreeft								4				3		7
		Geknobbelde Am. rivierkreeft			12	4	1	6	2	33	5	5		7	6	81
		Rode Am. rivierkreeft		19	11	22		3		5	15	22	11	30	11	149
		aal							1	1				2		4
		aalscholver	5	10	6	4	3	2	1	2	2	2	4	9	4	54
		baars			1			1	1				1	1		5
		blankvoorn		2	4	1	1		1			4		4	1	18
		brasem										1		1		2
		bruine rat	8	10	13	5	3	5	6	3	6	6	17	25	17	124
		bunzing	2	3	2	1			1			1	5	4	4	23
		fuut			4	3	2		1		1	1		1		13
		inheemse meerval											1			1
		karper	1			1	1									3
		knobbelzwaan		2												2
		kroeskarper		1												1
		meerkoet		5	6	1			3				2	3		20
		mol			1					1						2
		roodwangschildpad											1			1
		ruisvoorn		1	1	1			2			1	1			7
		snoek	3	9	11	13	1	1		2		6	7	5	1	59
		tamme eend										1				1
		voorn				4							6			10
		waterhoen	3	4	4	2						3	3	4		23
		wezel			1			1								2
		wilde eend	26	16	12	11	1	2	8	3	3	8	39	35	8	172
		woelrat	22	24	45	29	9	12	18	10	2	13	23	13	14	234
		wolhandkrab						1								1
		zeelt		3	7	6	4	7	2	9	3	26	18	3	1	89
		zwaan											1			1

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eindtotaal
Utrecht	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Geknobbelde Am. rivierkreeft								1	2					3
		Rode Am. rivierkreeft	18	12	10	12		4	5	1	4	43	38	16	10	173
		aal				1	1									2
		aalscholver		4	3	2	1							2	1	13
		baars						1		1				4		6
		blankvoorn						2					1			3
		blauwe reiger				1										1
		brasem				1										1
		bruine rat	13	15	16	10	2		7	8	10	12	13	19	15	140
		bunzing											4	1	1	6
		grauwe gans													1	1
		hermelijn					1									1
		karper			1											1
		meerkooet		2		1	1									4
		mol							1							1
		ruisvoorn											1	1		2
		snoek		1	2	4				2	1		1	1	1	13
		voorn				3		1				4	2	3		13
		waterhoen		2					4					1		7
		wilde eend	6	11	5	3	4	1	6	5	1	7	11	17	8	85
		woelrat	7	9	24	24	12	9	4	2	5	9	8	7	5	125
		zeelt				2	1	1		1	2		4	4		15
		zwaan	1													1
		zwarte rat				1										1
Zuid-Holland	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Geknobbelde Am. rivierkreeft		5		4	3	2		1	2			1		18
		Giebel		1							1	1				3
		Rode Am. rivierkreeft	1	9	33	4	5	18	5	16	13	55	7	11	8	185
		aal					1	1					1			3
		aalscholver		1	7	1	4	5	4	2	2	5	3	8	6	48
		baars							1		1			1		5
		blankvoorn		2	2							7	1			12
		bruine rat	7	5	7	4	1	3			5	8	18	11	6	75
		bunzing	1	3	1								3	1	3	12
		fuut					1	4			2		2			9
		grauwe gans		3											2	5
		karper		1	1	2							1			5
		meerkooet		1	3								1			5
		ruisvoorn			2									3		5
		smient													1	1
		snoek		9	11	6	4			2		1	4	3	3	43
		tamme eend												1		1
		voorn										3		2		5
		waterhoen		4	7				1		1		3			16
		wilde eend	20	18	10	4	5		2		1	7	33	27	28	155
		woelrat	21	37	36	7	19	11	5	4	6	7	7	7	14	181
		zeelt		1	8	2	5	2				13	3	4	1	39
	Hoogheemraadschap van Delfland	Giebel										1				1
		Rode Am. rivierkreeft	8	12		1	6				7	7	2			43
		aal	1			1		1					1			5
		aalscholver	7	7	13	7	2	3	1			2	3	1	1	47
		baars								1	1		1	3		6
		blankvoorn			4	1							2	1		8
		brasem				2	1	1	1			3		5		13
		bruine rat	1	4	13	7	1	3	6	9	6	9	7	8	9	83
		dodaars			1											1
		fuut		1	1	2		1	1		1		1	1		9
		graskarper									1					1
		grauwe gans						1								1
		karper				1	1					4	1	1		8
		kolblei										1	1	6	1	9
		kroeskarper				3										3
		kwabaal				1										1
		meerkooet		1		3		2	2	3		1				12
		ruisvoorn												4		4
		snoek	1	2	4	7	2					4	5	1		26
		voorn	1		9	2	1					13	1	13	4	44
		waterhoen		2	2	3		1	4	1		2	1	1	1	18
		wilde eend	3	6	7	6	3	4	8	5	1	3	7	12	13	78
		woelrat	2	6	7	15	5	8	5	6	5	10	7	4	4	84
		wolhandkrab										1				1
		zeelt		2	2		1	1	2		1	1	1			21

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eindtotaal
Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geknobbelde Am. rivierkreeft		4											2	6
		Giebel		2				3	1		1	1		1		9
		Rode Am. rivierkreeft	1	8	4	16	5	21	1	9	18	17	4	7	4	115
		aal	2		1		4		3	1		2	2	2	2	19
		aalscholver	7	6	11	8	8		1	2	3		8	10	9	73
		baars							1		2	1	2			6
		blankvoorn			3							1	3	3		10
		brasem	1			1	1		1		1		4	1		10
		bruine Am.										2				2
		bruine rat	25	31	39	25	9	9	8	14	16	17	47	72	44	356
		bunzing	3		2	2				1		1	2	3	5	19
		canadese gans										1				1
		fuut	1	1	2	2	1				2	1	1	2	1	14
		graskarper					1									1
		grauwe gans		1	1									1	1	4
		groene kikker												1		1
		hermelijn				1			1				2	1		5
		inheemse meerval												1		1
		karper	1		2	2	1	2		2	7	2	6		2	27
		kolblei			1							1				3
		kuifeend								1				1		2
		meerkoeit	1	8	11	8	1	4	2		3	1	4	1	4	48
		mol										1				1
		ruisvoorn	1		5							1	1	2		10
		snoek	2	2	11	17	6	1	1		5	7	7	7	1	67
		snoekbaars									1					1
		spiegelkarper						1								1
		voorn	1		2								3	4	1	11
		waterhoen		5	15				3		5	3	17	11	5	64
		waterral												1		1
		wezel						1								1
		wilde eend	12	21	26	18	9	7	11	6	9	6	27	63	22	237
		woelrat	26	31	69	45	55	20	25	23	26	43	30	40	37	470
		wolhandkrab	1	1								1		3	2	8
		zeelt	3	3	1	5	4	8	7	6	7	18	14	2	2	80
		zilverkarper													1	1
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Geknobbelde Am. rivierkreeft							2	3							5
		Gestreepte Am. rivierkreeft			1	1			5		1	4	1			13
		Gevlekte Am. rivierkreeft				4					2					6
		Giebel		1								1	1			3
		Rode Am. rivierkreeft	99	410	190	6	59	58	82	75	132	196	140	131	45	1.623
		Turkse rivierkreeft								1			1			2
		aal			2	1	2	2	1				2	1		11
		aalscholver	12	19	21	15	21	16	17	10	6	5	10	20	22	194
		baars	5	8	1			2			4	8	4			32
		blankvoorn	4	4		3	2		4			3	1		17	38
		blauwe reiger				1		1				1	1	2	2	8
		brandgans		1												1
		brasem	4	11	4	1	1	1					1	8		31
		bruine kikker					1									1
		bruine rat	17	21	16	21	10	8	19	10	12	25	38	26	27	250
		bunzing	2	3	7					2	2	2	3	4	3	28
		canadese gans		1				1								2
		fuut	1	5	6	2	4	5	5	3	1	3	6	8	4	53
		grauwe gans	4	10	1	1		1	2	1	1	1	1	1	4	28
		groene kikker	1			1										3
		haas		1	1				1							3
		hermelijn	1		5		1	1		1				1	1	11
		karper					2	4			2	2	2			12
		kauw							1							1
		knobbelzwaan		1												1
		kolblei		1												1
		meerkoeit		2	2	1		2	2	1		1	3	1	4	19
		nijlgans								1						1
		ruisvoorn	1	3					2							6
		snoek	16	19	27	13	16	4	1	2	5	6	31	25	13	178
		voorn	5	27	9	9	4					1	16	10	2	83
		waterhoen	1	2	5	3		3	4		3	3	11	8	3	46
		wezel					1									1
		wilde eend	39	46	29	32	33	14	41	16	19	30	103	157	82	641
		wintertaling												1		1
		woelrat	24	30	105	114	46	64	49	26	40	43	46	43	46	676
		wolhandkrab												1	1	2
		zeelt	1	9	5	2	12	11	12	10	13	48	25	15	3	166
		zwarte rat		2	2				1							5

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Eindtotaal	
Zuid-Holland	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Rode Am. rivierkreeft		5							3					8	
		Zonnebaars	2														2
		aalscholver	1	1	3	1					1				1	1	9
		baars										1					1
		blankvoorn			4							6	5				15
		bruine rat	2	3	5	2			1		3	4			1	6	27
		bunzing	1			1											2
		fuut												1	1		2
		grauwe gans			1											2	3
		inheemse meerval			1												1
		karper										1					1
		kolblei										10	16				26
		meerkoet			1	1											2
		ruisvoorn											1				1
		snoek	2	1	4							1					8
		voorn												6			6
		waterhoen									1						1
		wilde eend	4		4	8	2	1	2	1	1	2			4	6	35
		woelrat		1	11	4	1		1	1	1	1			1	1	23
		zeelt			2											1	3
Eindtotaal			649	1.212	1.258	861	583	495	540	443	584	1.164	1.305	1.296	809	11.199	

Bijlage 7: Bijvangst muskusrattenbestrijding per provincie, waterschap, diersoort en vangmiddel

			Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenrekje	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnduiker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Noord-Holland	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Californische rivierkreeft								1		1
		Gestreepte Am. rivierkreeft								1		1
		Gevlekte Am. rivierkreeft							1	1		2
		Giebel		31							2	33
		Rode Am. rivierkreeft	25	71					3	138		237
		aal	2						2	1		5
		aalscholver	45						13			58
		baars		1								1
		blankvoorn		36						1		37
		brasem		4					1			5
		bruine rat	173	5					46	4		228
		dodaars	1									1
		fuut	3									3
		gewone pad	1									1
		grauwe gans	2									2
		grote zaagbek	4									4
		hermelijn	18									18
		karper	5	7					4			16
		kolblei		20							1	21
		kroeskarper							1			1
		kuifeend							1			1
		meerkoet		2					2			4
		mol	1									1
		nonnetje	1									1
		roodwangschildpad	1									1
		ruisvoorn		16						4	1	21
		snoek	1	9					1		1	12
		tamme eend	1									1
		voorn		21						3		24
		waterhoen	9	1					1	1		12
		wilde eend	49	1					21			71
		woelrat	125	4					44	33		206
		wolhandkrab	1							4		5
		zeelt	13	15					4	1		33
	Hoogheemraadschap van Rijnland	Rode Am. rivierkreeft	3						2			5
		aal	1									1
		aalscholver	13									13
		blankvoorn		2								2
		blauwe reiger	1									1
		bruine rat	41	7		2			12			62
		bunzing	1									1
		dodaars							1			1
		fuut	1									1
		karper	10	1		2			4			17
		meerkoet	1									1
		snoek				1						1
		voorn							1	2		3
		waterhoen	1			1			1			3
		wilde eend	12			1			4			17
		woelrat	37			3			2	4		46
		zeelt	1									1

			Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenrekje	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnjunker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Noord-Holland	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Gestreepte Am. rivierkreeft	1									1
		Giebel		1								1
		Rode Am. rivierkreeft	7	167					1	64	72	311
		aal	7									7
		aalscholver	20						4			24
		baars	1	2							3	6
		blankvoorn		5								5
		boommarter	1						2			3
		bruine rat	104	5	1	2	10	3	30			155
		bunzing	4									4
		fuut	2									2
		grauwe gans	3						1			4
		grote zaagbek							2			2
		karper	1	2		1						4
		kauw							1			1
		meerkoe	1	1		1		1				4
		nonnetje	4						3			7
		roodwangschildpad				1						1
		ruisvoorn		2							2	4
		snoek	3	18		1		2			8	32
		voorn		10							16	26
		waterhoen	3			1	2	1				7
		waterral	1				2					3
		wilde eend	53			6	3		10			72
		wintertaling	2									2
		woelrat	121		1		1		9			132
		zeelt	5	5		1					2	13
Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Californische rivierkreeft		3						4		7
		Geknobbeld Am. rivierkreeft	6	18						57		81
		Rode Am. rivierkreeft	17	64		2				62	4	149
		aal	2	2								4
		aalscholver	27			22			5			54
		baars	1	1		1				1	1	5
		blankvoorn	1	9		6					2	18
		brasem		1		1						2
		bruine rat	67	2		21		2	30	2		124
		bunzing	20			2			1			23
		fuut	5	1		7						13
		inheemse meerval				1						1
		karper	1	1		1						3
		knobbeldzwaan	1			1						2
		kroeskarper				1						1
		meerkoe	2			16	1		1			20
		mol	1	1								2
		roodwangschildpad				1						1
		ruisvoorn		3		4						7
		snoek	4	4		49	1				1	59
		tamme eend				1						1
		voorn		7		3						10
		waterhoen	4			13	5		1			23
		wezel	2									2
		wilde eend	66			88			18			172
		woelrat	176	4		38	1		15			234
		wolhandkrab								1		1
		zeelt	16			69			4			89
		zwaan				1						1

			Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenrekje	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnduiker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Utrecht	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Geknobbelde Am. rivierkreeft								3		3
		Rode Am. rivierkreeft	4	47						56	66	173
		aal							2			2
		aalscholver	8			1			4			13
		baars		2							4	6
		blankvoorn		1							2	3
		blauwe reiger				1						1
		brasem							1			1
		bruine rat	81	2		9	5	6	35		2	140
		bunzing	3						3			6
		grauwe gans	1									1
		hermelijn	1									1
		karper				1						1
		meerkoet	1			1	2					4
		mol	1									1
		ruisvoorn		1							1	2
		snoek	1	3		6			1		2	13
		voorn		9							4	13
		waterhoen	1			1	2	3				7
		wilde eend	52			17	2		14			85
		woelrat	94			3		2	26			125
		zeelt	4	5		3			1		2	15
		zwaan							1			1
		zwarte rat	1									1
Zuid-Holland	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Geknobbelde Am. rivierkreeft		4						14		18
		Giebel		2		1						3
		Rode Am. rivierkreeft	33	68		4				80		185
		aal	2						1			3
		aalscholver	30			8			10			48
		baars	2			2				1		5
		blankvoorn		8		4						12
		bruine rat	41	1		14	1		18			75
		bunzing	7						5			12
		fuut	7			2						9
		grauwe gans	5									5
		karper				5						5
		meerkoet				3	2					5
		ruisvoorn				2					3	5
		smient	1									1
		snoek	7	4		31			1			43
		tamme eend	1									1
		voorn		5								5
		waterhoen	3			4	9					16
		wilde eend	68			60			27			155
		woelrat	147			17			13	4		181
		zeelt	6			32			1			39
	Hoogheemraadschap van Delfland	Giebel		1								1
		Rode Am. rivierkreeft		24					2	13	4	43
		aal		2					2			5
		aalscholver	19			5			23			47
		baars	1	4		1						6
		blankvoorn		8								8
		brasem	4	6		2			1			13
		bruine rat	36	14		4		6	21	2		83
		dodaars	1									1
		fuut	3			1			5			9
		graskarper				1						1
		grauwe gans	1									1
		karper	3			3			2			8
		kolblei		9								9
		kroeskarper	2			1						3
		kwabaal							1			1
		meerkoet	5	3		1		3				12
		ruisvoorn		4								4
		snoek		8		11			5		2	26
		voorn		43					1			44
		waterhoen	9			5		3	1			18
		wilde eend	45			14			19			78
		woelrat	45	2		4		7	25		1	84
		wolhandkrab		1								1
		zeelt	3	1		1			6			11

			Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenreklie	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnduiker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Zuid-Holland	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geknobbelde Am. rivierkreeft		2						4		6
		Giebel	2			4			3			9
		Rode Am. rivierkreeft	18	76		4			2	8	7	115
		aal	10			5			4			19
		aalscholver	35			11			27			73
		baars	5			1						6
		blankvoorn		5		3				1	1	10
		brasem	3	2		5						10
		bruine Am.								2		2
		bruine rat	185	5		50	7	6	101		2	356
		bunzing	15						4			19
		canadese gans	1									1
		fuut	9			2			2		1	14
		graskarper				1						1
		grauwe gans	4									4
		groene kikker				1						1
		hermelijn	1			2			2			5
		inheemse meerval								1		1
		karper	7			13			6		1	27
		kolblei		2							1	3
		kuifeend	1			1						2
		meerkoet	7	5		28	5		1		2	48
		mol		1								1
		ruisvoorn		6		3					1	10
		snoek	4	8		45	2			1	7	67
		snoekbaars	1									1
		spiegelkarper									1	1
		voorn		5		3	2				1	11
		waterhoen	12			35	12	1	4			64
		waterral	1									1
		wezel							1			1
		wilde eend	137	1		49	3		46		1	237
		woelrat	326	6		16	30	1	84	7		470
		wolhandkrab	1	6		1						8
		zeelt	14	5		55			4		2	80
		zilverkarper				1						1
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Geknobbelde Am. rivierkreeft	5									5
		Gestreepte Am. rivierkreeft	9	1					3			13
		Gevlekte Am. rivierkreeft	2							4		6
		Giebel		1		2						3
		Rode Am. rivierkreeft	380	1.118		9			19	16	81	1.623
		Turkse rivierkreeft	1						1			2
		aal	9			2						11
		aalscholver	133	2	1	29			29			194
		baars	2	23		4					3	32
		blankvoorn	4	17		1					16	38
		blauwe reiger	3	1		4						8
		brandgans							1			1
		brasem	3	25							3	31
		bruine kikker	1									1
		bruine rat	165	5		21	3	5	50		1	250
		bunzing	25						3			28
		canadese gans	2									2
		fuut	21			27			5			53
		grauwe gans	21						7			28
		groene kikker	2						1			3
		haas	2			1						3
		hermelijn	11									11
		karper	5	1		6						12
		kauw	1									1
		knobbelzwaan				1						1
		kolblei									1	1
		meerkoet	5			12			2			19
		nijlgans	1									1
		ruisvoorn	2	1							3	6
		snoek	27	36		101	1		8		5	178
		voorn		62		1					20	83
		waterhoen	15	1		22	2	3	2		1	46
		wezel	1									1
		wilde eend	450	1		98	1		91			641
		wintertaling	1									1
		woelrat	634	5		8			27	2		676
		wolhandkrab				1			1			2
		zeelt	40	25		99			2			166
		zwarte rat	3						2			5

			Conibear	Duikerafzetting	Grondklem	Klemmenrekje	Lokaasklem	Lokaaskooi	Postklem	Schijnduiker	Slootafzetting met kooi	Eindtotaal
Zuid-Holland	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	Rode Am. rivierkreeft	3								5	8
		Zonnebaars								2		2
		aalscholver	6			2			1			9
		baars		1								1
		blankvoorn		14							1	15
		bruine rat	23			2			2			27
		bunzing	1						1			2
		fuut	2									2
		grauwe gans	3									3
		inheemse meerval				1						1
		karper									1	1
		kolblei		26								26
		meerkoet				2						2
		ruisvoorn		1								1
		snoek	1			2					5	8
		voorn		6								6
		waterhoen	1									1
		wilde eend	27			4			4			35
		woelrat	23									23
		zeelt	2	1								3
Eindtotaal			5.034	2.394	3	1.461	115	57	1.144	608	383	11.199

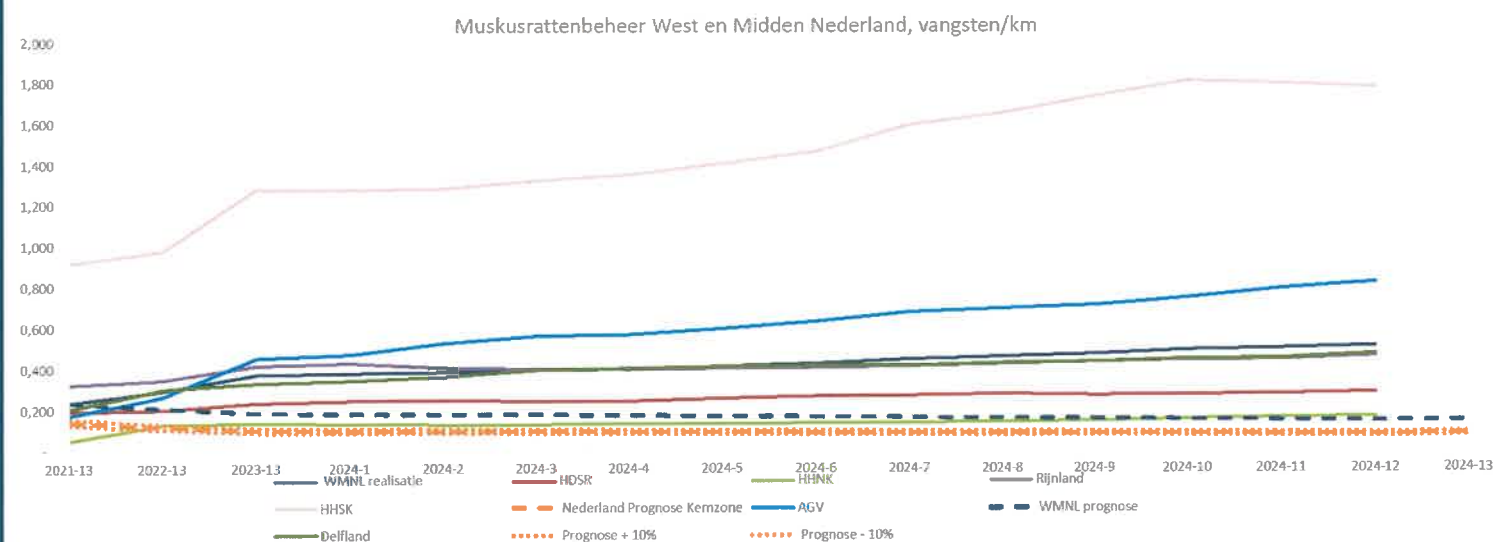
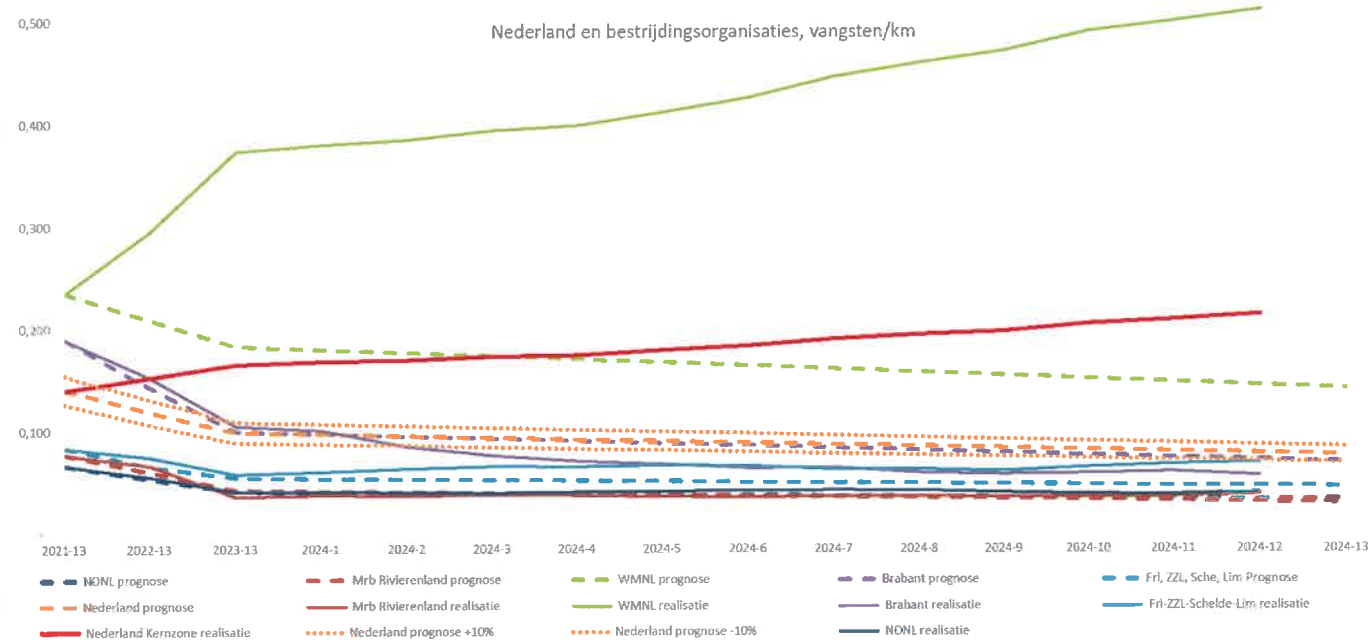
muskusrattenbeheer

Factsheet MRB WMNL 2024 (DM2060691)

Behalen doelen MRB WMNL en landelijk

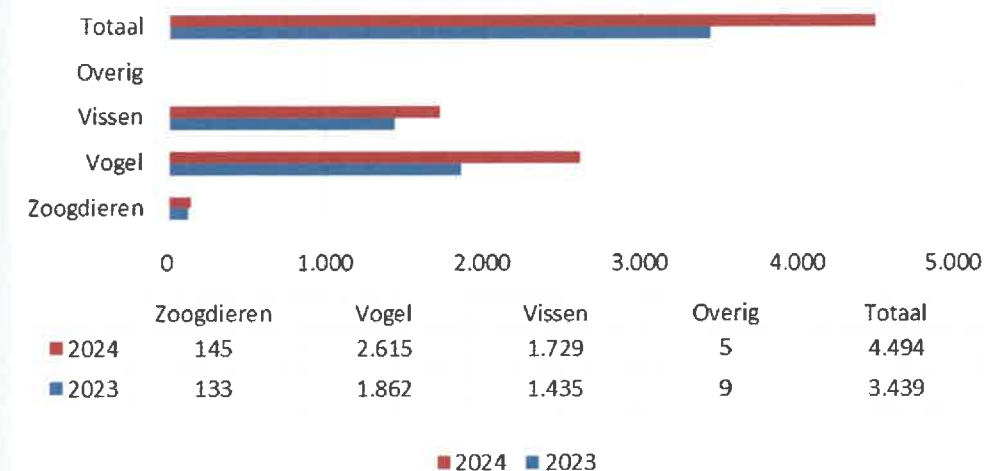
Doel vangsten

Periode 2024-1 tm 2024-13	Zone	Realisatie KERNZONE					Doel 2034 VANGSTEN in de kern	Prognose	
		Km watergang	Uren tm 2024-13	Vangsten tm 2024- 13	U/km tm 2024-13	V/km tm 2024-13		2024	2025
De Stichtse Rijnlanden	kern	9.990	15.864	2.904	1,59	0,29	23	867	640
Hollands Noorderkwartier	kern	25.355	18.087	4.321	0,71	0,17	58	795	614
Delfland	kern	5.605	6.899	2.568	1,23	0,46	13	575	266
Rijnland	kern	16.241	26.324	7.748	1,62	0,48	37	2.859	2.201
Schieland en de Krimpenerwaard	kern	6.635	20.678	11.788	3,12	1,78	15	4.125	3.160
Amstel, Gooi en Vecht	kern	11.843	19.647	9.936	1,66	0,84	27	1.507	953
Totaal MRB WMNL	Kern	75.669	107.499	39.265	1,42	0,52	173	10.728	7.834

Bijvangsten

Totaal ongewenste bijvangsten 2024

Financieel

Begroting MRB WMNL

Verloop begroting en jaarrekening MRB WMNL

MEERJARENBEELD 2025 – 2028

Ontwikkeling in %		7,1%	4,2%	3,6%
Waterschap	2025	2026	2027	2028
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	2.618.977	2.805.949	2.922.692	3.026.906
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	2.380.888	2.550.862	2.656.993	2.751.732
Hoogheemraadschap van Delfland	742.277	795.269	828.357	857.893
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	1.778.663	1.905.644	1.984.930	2.055.706
Hoogheemraadschap van Rijnland	3.039.133	3.256.101	3.391.574	3.512.506
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	3.445.284	3.691.248	3.844.825	3.981.919
	14.005.222	15.005.073	15.629.372	16.186.662

Gemeente Vlaardingen

Stichting Groeiend Verzet

Hoogheemraadschap van
Delfland

UW BRIEF
13 maart 2025

UW KENMERK
n.v.t.

ONS KENMERK
2424066

PROJECTNUMMER
770001.002

DELFT
6 mei 2025

ONDERWERP

Beantwoording van uw brief d.d. 13 maart 2025

Geachte mevrouw, heer,

Uw brief van 13 maart jl. is zowel aan het college van de gemeente Vlaardingen als aan dat van het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna "Delfland") gericht. Ook de vragen en opmerkingen zijn aan beide organisaties gericht. Om de beantwoording overzichtelijk te houden, ontvangt u hierbij een reactie namens zowel het college van de gemeente Vlaardingen als van Delfland.

De toekomst van Mrija

In uw brief spreekt u uw zorg uit over de situatie in Oekraïne en de toekomst van de bewoners van Mrija. Wij begrijpen deze zorg.

Hoewel we de wens voor een langere woonfunctie begrijpen is Vergulde Hand West op de lange termijn geen geschikte locatie voor woningen, omdat het een bedrijventerrein is met overlastgevende functies. Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om de functie van Vergulde Hand West als bedrijventerrein planologisch te wijzigen naar een woonfunctie. De ruimte voor bedrijven aan de stadsranden is hard nodig om woningbouw op geschiktere locaties in Vlaardingen te kunnen realiseren, zoals afgesproken in het Woon-werkakkoord met de provincie Zuid-Holland en andere gemeenten langs de Hoekse Lijn.

De afgelopen jaren heeft de gemeente Vlaardingen alles op alles gezet om te zorgen voor een goede tijdelijke opvang van de Oekraïners. Denk hierbij aan de bijzondere inzet op het gebied van scholen, sociale begeleiding, gezondheidszorg en maatschappelijk welbevinden. Daarbij heeft Delfland zich constructief opgesteld en medewerking verleend om deze tijdelijke woonwijk voor drie jaar mogelijk te maken. Voor alle betrokken partijen, ook de bewoners, is van begin af aan duidelijk geweest dat de opvang tijdelijk was tot 1 juli 2026. De gemeenteraad van Vlaardingen, de Rijksoverheid, de provincie en andere belanghebbenden hebben hiermee ingestemd en de financiering van Mrija is daarop gebaseerd.

Zorgvuldige besluitvorming nieuwe AWZI

BIJLAGE(N) -

CONTACT medewerker CKC • T 015 2608108 • E loket@hhdelfland.nl

POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl

DIRECTIEPORTEFEUILLE Bedrijfsvoering • AFDELING Communicatie en Klantcontact

Delfland heeft van 2020 tot 2022 de verkenning uitgevoerd voor de afweging tussen renovatie en nieuwbouw.

Hierbij is van begin af aan samengewerkt met de gemeente Vlaardingen en zijn belanghebbenden uitgenodigd om hun zorgen en ideeën in te brengen. Deze zijn meegewogen in het besluit. Het algemeen bestuur van Delfland heeft op 29 september 2022 gekozen voor nieuwbouw, omdat hiermee de meest toekomstbestendige zuivering kan worden gerealiseerd.

Vervolgens heeft de gemeenteraad van Vlaardingen op 12 oktober 2023 – met een tweederde meerderheid – ingestemd met de komst van de nieuwe AWZI onder duidelijke voorwaarden. In dit besluittraject is opnieuw zorgvuldig stilgestaan bij de afweging tussen renovatie en nieuwbouw. De ambities en voorwaarden van de gemeente zijn vastgelegd in een “nota van uitgangspunten”, als onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst. Ook is een koopovereenkomst met Delfland getekend voor de benodigde grond na het positieve democratische besluit van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van de daarvoor benodigde grond van een particuliere partij en die grondtransactie heeft in december 2023 plaats gevonden.

De besluitvorming rondom de nieuwe AWZI heeft in meerdere stappen en op transparante wijze plaatsgevonden – zowel binnen het gemeentelijk - als het waterschapsbestuur. Als de bouw van de nieuwe AWZI onverhoopt niet doorgaat, leidt dat tot aanzienlijke financiële schade en vertraagt dit de oplossing van belangrijke maatschappelijke opgaven. Een toekomstbestendige en duurzame zuivering is essentieel voor de regio: voor de ontwikkeling van woningbouw en bedrijvigheid én voor het waarborgen van waterkwaliteit en gezondheid.

De afgelopen weken zijn twee belangrijke stappen gezet. Op 10 april heeft de Verenigde Vergadering van Delfland unaniem ingestemd met het voorkeursalternatief. Op die dag heeft ook het college van B&W van de gemeente Vlaardingen de wijziging van het omgevingsplan, inclusief de milieueffectrapportage, ter inzage gelegd. In de bijlage gaan we in op de specifieke vragen die u in uw brief heeft gesteld.

Hoogachtend,

Namens het college van Burgemeester en wethouders van Vlaardingen
de secretaris,

de burgemeester,

drs. E. Stolk

drs. B. Wijbenga-Van Nieuwenhuizen

Namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland,
de secretaris,

de dijkgraaf,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage: Beantwoording van uw vragen

Vraag 1: Welke schade aan het milieu zouden mogelijk enkele incidentele lozingen op een naar zee lopende rivier van slecht of ongezuiverd effluent lopen gezien het belang van een toekomstige veel betere zuivering?

Antwoord:

U vraagt naar incidentele lozingen van slecht gezuiverd of ongezuiverd afvalwater. Afwegingen met betrekking tot waterkwaliteit worden door de wetgever gemaakt. Hoogheemraadschap van Delfland is verplicht om vanaf 2033 te voldoen aan de strengere eisen van de EU-richtlijn Stedelijk Afvalwater. Wanneer slecht gezuiverd of ongezuiverd afvalwater geloosd wordt, voldoet het Hoogheemraadschap van Delfland in principe niet aan zijn primaire taak en plicht: het verwerken van rioolwater. Daarmee wordt ook niet voldaan aan de geldende Europese en nationale regelgeving, noch aan het eigen beleid. Het terugdringen van overstorten wordt als één van de belangrijke maatregelen gezien waarmee Nederland dichterbij de EU-doelen voor waterkwaliteit kan komen. Zie: [EU-rapport onderstreept urgentie van betere waterkwaliteit in Nederland - Unie van Waterschappen](#).

Vraag 2: Waarom zijn de ontbrekende uitvoeringsmethode en een uitvoerings- en faseringsplan naar aanleiding van deze conclusie niet uitgevoerd?

Antwoord: Voor een dergelijk uitvoerings- en faseringsplan is een verder uitgewerkt ontwerp nodig. Dit gebeurt doorgaans pas in een latere fase van een project en kost veel tijd en geld. Zoals ook in het rapport van Horvat & Partners benoemd, is het niet nodig om deze aanbeveling uit te voeren, omdat er voldoende zwaarwegende argumenten waren voor nieuwbouw.

Vraag 3: Vraag is hoe kostbaar, en dan in vergelijking met de kosten van slopen en milieuveilig verwerken van de gigantische hoop sloopafval, zijn de genoemde beheersmaatregelen om het risicoprofiel terug te brengen?

Antwoord: Kostenramingen zijn vertrouwelijk, met het oog op aanbestedingen later in het project. In de vertrouwelijke ramingen voor renovatie en nieuwbouw in de verkenningsfase zijn beide kosten meegenomen – sloopkosten en beheersmaatregelen voor risico's. Beide kostenposten zijn daarmee onderdeel geweest in de integrale afweging tussen renovatie en nieuwbouw.

Vraag 4: Van welk 'imago' is er sprake, gezien het feit dat veel windmolens in het land op vaanstand gezet moeten worden vanwege een overbelast elektriciteitsnet? En betekent dit niet juist dat er ook weldegelijk ruimte gemaakt kan worden?

Antwoord:

U verwijst naar de tekst uit het rapport van de risicoanalyse renovatie van Horvat & Partners. Zoals ook in deze risicoanalyse benoemd zijn de windmolens van belang voor het behalen van de regionale opgave voor duurzame energievoorziening van de regio. Het verwijderen van windmolens vraagt dus een bredere afweging die niet alleen Delfland aangaat.

Windmolens worden soms uitgezet bij piekbelasting van het elektriciteitsnet. Over het algemeen levert windenergie een belangrijke bijdrage aan de energiemix. De grootste pieken in opwekking ontstaan doorgaans door zonne-energie, niet door windenergie. Bij lokaal gebruik kunnen windmolens bovendien juist bijdragen aan het verlichten van netbelasting.

Vraag 5: De vraag is overigens of deze molens wel kunnen blijven staan als het een mkb industrieterrein zou worden?

Antwoord: Hierover kan op dit moment geen uitspraak worden gedaan. Dit is onderdeel van de integrale afwegingen die worden gemaakt bij ontwikkeling van het terrein tot bedrijventerrein. De windmolens zijn eigendom van een particulier bedrijf en het is uiteindelijk aan contractpartners hoe zij hier mee om willen gaan.

Vraag 6: Wat betreft ruimtegebrek is eventueel ten westen van de huidige locatie ruimte op een weinig gebruikte dodehoek van het recreatieterrein om kantoren en parkeerruimte te vestigen. Is daar naar gekeken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Wij nemen aan dat u doelt op het Oeverbos, welk recent is heringericht in het kader van het Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland. Er is alleen gekeken naar een locatie waar nog geen bestaande functie op was ingevuld. Dat was Vergulde Hand West, een leeg terrein met een bedrijfsbestemming. Daarom was er geen aanleiding om te zoeken op locaties met bestaande functies.

Vragen betreffende de aanbevelingen in het rapport Risicoanalyse renovatie van bureau Horvat & Partners:

Vraag 1: Zijn de aanbevelingen uitgevoerd? Heeft er ook een integrale afweging tussen nieuwbouw en renovatie op basis van dossiers (ontwerpen ramingen, uitvoeringsplannen, planning, risicodossiers etc.) die op het zelfde niveau zijn uitgewerkt, ook uitgevoerd? Zo nee waarom niet. En zo ja, zijn daarbij ook alle kosten betrokken van de weinig duurzame sloop en afvoer en milieu verantwoorde verwerking van slooafval en bouwrijp maken van het terrein, en de afschrijvingskosten van de onderdelen die de laatste jaren zijn vervangen en nog jaren mee zouden kunnen?

Antwoord: Voor zover relevant zijn de aanbevelingen uitgevoerd. Zie ook de antwoorden op eerdere vragen hierboven. Er heeft een integrale afweging plaatsgevonden, waarbij alle kosten en effecten op hetzelfde detailniveau voor renovatie en nieuwbouw met elkaar zijn vergeleken. Ook afschrijvingskosten waren onderdeel van de raming.

Vraag 2: En net zo belangrijk voor een 4e bestuurslaag als Delfland, zijn de kosten gemeenschapsgeld van bouw en ontmanteling van de woonwijk Mrija bij de afwegingen voor nieuwbouw betrokken, zo ja, hoe dan, en zo nee waarom niet?

Antwoord: Het uitgangspunt bij de start van Mrija was de duur van 3 jaar. Hierbij is rekening gehouden met de planning van de nieuwe AWZI. De financiële afspraken met het Rijk voor Mrija zijn hierop gebaseerd. De kosten voor ontmanteling zijn daar ook in betrokken. Voor vragen over de financiering van Mrija kunt u terecht bij het ministerie Justitie en Veiligheid.

Vraag 3: Is er rekening mee gehouden dat als het een industrieterrein voor mkb bedrijven zou gaan worden die windmolens mogelijk ook weg moeten?

Antwoord: Zie antwoord vraag 5 hierboven.

Vraag 4:

Naar aanleiding van het advies van de Commissie MER schrijft u:

"Het valt de MER-commissie op dat er een plan-MER wordt opgesteld, terwijl er al een aantal ruimtelijke keuzes lijkt te zijn gemaakt. De commissie benadrukt dat er vanuit ruimtelijke aard meerdere alternatieven denkbaar zijn. De commissie

benadrukt dat gedeeltelijke (gefaseerde) nieuwbouw in combinatie met renovatie/opwaardering van de bestaande AWZI mogelijk milieuvoordelen kan opleveren ten opzichte van nieuwbouw.

De commissie stelt onder andere: 'Met gedeeltelijke nieuwbouw kan de bestaande AWZI worden ontlast, waardoor ruimte ontstaat voor verdere zuivering. Dit geeft volgens de commissie extra flexibiliteit, waardoor risico's worden verkleind. Bestaande onderdelen, zoals betonnen constructies (voorbezinktanks, aeratie- en nabezinktanks), kunnen worden gerenoveerd. Wellicht kunnen de bestaande slibverwerking en zandfilterinstallatie nuttig worden ingezet.'

Kortom, de commissie ziet wel degelijk mogelijkheden voor renovatie in combinatie met nieuwbouw van nieuwe technieken op de huidige locatie." Wat is uw reactie op de adviezen van de MER-commissie?

Antwoord: Het advies van de Commissie MER en onze reactie daarop zijn verwerkt in de plan-MER. Deze ligt inmiddels ter inzage, als bijlage bij de ontwerpwijziging van het omgevingsplan.